

**HELVÉCIA - BALLÓSZÖG ÁLTALÁNOS
ISKOLA**

6035 Ballószög, Kossuth utca 4-6.

Pedagógiai Program

(Nevelési Program és Helyi Tanterv)

2022.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	4
Az iskola küldetésnyilatkozata	6
Az iskola jövőképe	7
1. NEVELÉSI PROGRAM	8
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	8
1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai	9
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	20
1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	22
1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	32
1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	34
1.5.2. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:	36
1.5.3. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók	37
1.5.4. KOMPLEX ALAPPROGRAM	39
1.5.5. Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás	50
1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	51
1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	52
1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	55
1.9. A felvétel és az átvétel szabályai.....	57
1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	57
1.11. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka területei.....	58
1.12. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása.....	59
1.13. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	60
1.14. Pályaorientáció	61
1.15. A nevelő-oktató munka ellenőrzése	61
1.16. A nevelő-oktató munka értékelése	62
2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	63
Bevezetés	63
2.1. A választott kerettanterv megnevezése	65
2.2. A helyi tanterv tárgyai,tartalmai	68

2.2.1. Helvécia- Ballószög Általános Iskola Feketeerdői Általános Iskolájában:.....	68
2.2.2. A Helvécia- Ballószög Általános Iskola Kossuth Lajos Általános Iskolájában	70
2.2.3. A Helvécia- Ballószög Általános Iskola Wéber Ede Általános Iskolájában	72
A helyi tanterv tárgyai, tartalmai	76
Helvécia- Ballószög Általános Iskola <i>Kossuth Lajos Általános Iskolájában:</i>	76
Helvécia- Ballószög Általános Iskola Feketeerdői Általános Iskolájában:.....	78
Helvécia- Ballószög Általános Iskola Wéber Ede Általános Iskolájában:	80
2.3. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	82
2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	82
2.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	83
2.6. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése.....	84
2.7. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	85
2.7.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	86
2.7.2. Az írásbeli beszámoltatás formái	86
2.7.3. Oktatási eredményvizsgálatok	87
2.7.4. A tanulók teljesítményének értékelése	87
2.7.5. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig.....	93
2.7.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai	94
2.8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	94
2.9. A tanulók továbbhaladása	96
2.9.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	96
2.10. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	97
3. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	98
3.1. A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata.....	98
3.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	99
3.3. A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék.....	100
3.4. Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat.....	101
4. FÜGGELÉK	102
4.1. Erdei iskola	102
4.2. EFOP-3.3.5-17-2017-00029	110

4.3. A Kecskeméti Tankerületi Központ az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program EFOP-3.1.6-16 kódszámú, „A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése” tárgyú felhívására benyújtott pályázata	20
4.4. Tantárgyi minimumkövetelmények évfolyamonként	28

BEVEZETÉS

„Helvécia-Ballószög Általános Iskola” intézményi szakmai alapidokumentuma

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtakra, az alábbi alapító okiratot adom ki:

A köznevelési intézmény

1. Hivatalos neve: Helvécia-Ballószög Általános Iskola

1.1. Rövid neve: Helvécia-Ballószög Általános Iskola

2. Feladat ellátási helyei

2.1. Székhelye: 6035 Ballószög, Kossuth Lajos utca 4-6.

2.2. Intézmények megnevezése, címei

Helvécia-Ballószög Általános Iskola

ügyvitel címe: 6035 Ballószög, Kossuth Lajos utca 4-6.

Helvécia-Ballószög Általános Iskola Wéber Ede Általános Iskolája

ügyviteli címe: 6034 Helvécia, Kiskőrösi út 71.

Helvécia-Ballószög Általános Iskola Feketeerdői Általános Iskolája

ügyviteli címe: 6034 Helvécia, Korhánközi dűlő 1.

3. Alapító és fenntartó neve és székhelye:

4. Típusa:

- általános iskola

5. OM azonosító: 201076

6. Alapfeladata (feladat ellátási hely szerinti bontásban):

6.1. Köznevelési alapfeladatok:

Helvécia-Ballószög Általános Iskola Kossuth Lajos Általános Iskolája

általános iskolai nevelés-oktatás

- alsó tagozat
- felső tagozat

többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása

Helvécia-Ballószög Általános Iskola Wéber Ede Általános Iskolája

általános iskolai nevelés-oktatás

- alsó tagozat
- felső tagozat

többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása

Helvécia-Ballószög Általános Iskola Feketeerdői Általános Iskolája

általános iskolai nevelés-oktatás

- alsó tagozat
- felső tagozat

többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása

6.2. nevelési, oktatási feladatot ellátó feladat ellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

összesen 584 fő

Helvécia-Ballószög Általános Iskola Kossuth Lajos Általános Iskolája	175 fő
Helvécia-Ballószög Általános Iskola Wéber Ede Általános Iskolája	219 fő
Helvécia-Ballószög Általános Iskola Feketeerdői Általános Iskolája	190 fő

6.3. Iskolatípusonként az évfolyamok

1-8. évfolyam

6.4. Iskolai könyvtár ellátásának módja:

1. saját szervezeti egységgel
2. együttműködési megállapodással települési/megyei illetékességű könyvtárral

7. A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés joga:

7.1. feladat ellátási hely szerint

pontos cím: 6035 Ballószög, Kossuth Lajos utca 4-6. hrsz. 539

hasznos alapterület: 1099 nm

jogkör: vagyonkezelői jog KECSKEMÉTI TANKERÜLETI KÖZPONT 6000 KECSKEMÉT HOMOKSZEM U. 3-5.

működtető neve: KECSKEMÉTI TANKERÜLETI KÖZPONT 6000 KECSKEMÉT HOMOKSZEM U. 3-5.

7.2. feladat ellátási hely szerint

pontos cím: 6034 Helvécia, Kiskőrösi út 71.

hatsz. 040/106

hasznos alapterület: 1018,55 nm

jogkör: vagyonkezelői jog KECSKEMÉTI TANKERÜLETI KÖZPONT 6000 KECSKEMÉT HOMOKSZEM U. 3-5.

működtető neve: KECSKEMÉTI TANKERÜLETI KÖZPONT 6000 KECSKEMÉT HOMOKSZEM U. 3-5.

7.3. feladat ellátási hely szerint

pontos cím: 6034 Helvécia, Korhánközi dűlő 1.

hatsz. 026/156

hasznos alapterület: 1631 nm

jogkör: vagyonkezelői jog KECSKEMÉTI TANKERÜLETI KÖZPONT 6000 KECSKEMÉT HOMOKSZEM U. 3-5.

működtető neve: KECSKEMÉTI TANKERÜLETI KÖZPONT 6000 KECSKEMÉT HOMOKSZEM U. 3-5.

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

Az iskola küldetésnyilatkozata

Pedagógiai hitvallásunk (küldetésnyilatkozatunk)

- *Az intézményt szolgáltató intézménynek tekintjük, amely a gyermekekért van.*
- **A gyermek nem kicsinyített felnőtt! A gyermek saját életkorát megélni engedő intézményi légkört teremtünk, ahol egyaránt jól érzi magát a gyermek és a felnőtt, ahol a társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen alapulnak; ahol a műveltség módszeres és irányított elsajátítása által kiforrálódik a teljes ember.**
- *Arra vállalkozunk, hogy az intézmény alapfunkcióit figyelembe véve (személyiségformálás, értékközvetítés, képességfejlesztés) segítsük a gyermekkorukat boldoggá tenni.*
- **Olyan intézményt teremtünk, ahol a gyermek is alkotó részese a tanítás - tanulás folyamatának, képes helyesen és okosan tanulni, felkeltik benne a tudás iránti vágyat, és hozzásegítik ahhoz, hogy megtalálja azt, amit felnőttként csinálni szeretne.**
- **Intézményünkben olyan feltételeket teremtünk, ahol érvényesül a tehetséggondozás melletti esélyegyenlőség és a hátránykompenzáció.**
- **Olyan személyiségek kialakulásának vetjük meg az alapjait, akik a társadalom javára közeleti tevékenységre, a nemzet számára hasznos munkára, elkötelezett,**

felelősségteljes gondolkodásra, a családjukban önzetlen, megértésen és szereteten alapuló szolgálatra képesek.

- ***A fiatalok felvértezése a felnőttkorra a kulcskompetenciák fejlesztésével a tankötelezettség végéig, különös tekintettel a munkába állásra, egyszersmind alapot képezve a további tanuláshoz.***

Intézményünkben a gyermekek teljes személyiségének fejlesztése, valamint korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Az iskola jövőképe

- A jövőben a következő feladatokat kívánjuk megvalósítani:
- Magas szintű oktatás, ezen belül kiemelt jelentőséggel a tehetséggondozás;
- Differenciálás, felzárkóztatás;
- Új oktatási módszerek kipróbálása, bevezetése;
- A napközi még vonzóbbá tétele a tanulást segítő, a gyerekek érdeklődéséhez igazodó tevékenységekkel;
- Az iskola tárgyi felszereltségének javítása a munkaközösségek tervei alapján (szemléltető eszközök kihasználtságának a fokozása);
- Hagyományok megtartása, fejlesztése.
- Információáramlás javítása;
- Iskolán belüli továbbképzések tantárgycsoportonként, az alsó és felső tagozat egymásra épültségét elemezve, hosszabb távra meghatározott program szerint;
- Az iskola és a család kapcsolatának a javítása;
- Erdei iskola programunk továbbfejlesztése;
- Testi-lelki egészséges fejlődés biztosítása (a családok és az iskolapszichológus bevonásával);

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

- Iskolánk nyitott: minden tanuló értékes, a pedagógiai gyakorlatunk tervezésénél a tanulók értékeinek a kibontása, megerősítése a domináns. Iskolánk anyagi, családi háttérétől, származásától, tehetségétől függetlenül egyformán szívesen fogadja körzetének minden gyermekét.
- A felvételi eljárás során a deszegregációs, antiszegregációs intézkedéseket, döntéseket érvényesítjük.
- Az intézmény/osztályok/csoportok tanulói arányait tekintve az esélyegyenlőségi helyzetet megtartjuk/ kialakítjuk és érvényesítjük.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.
- **Intézményünkben olyan feltételeket teremtünk, ahol érvényesül a tehetséggondozás melletti esélyegyenlőség és a hátránykompenzáció.**

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztése.
- Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmazhatnak különböző cselekvésformákban.
- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzáció az iskolai élet minden területén.

- Tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.
- Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes alkotások iránti igény megalapozása.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkáló pedagógiai tevékenység.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

Iskolánk nevelési célja a tanulók személyiségének formálása, esélyeinek növelése, kibontakozásuk támogatása.

Kiemelt feladataink

A pedagógus a nevelő- oktató munkáját a mindenkor hatályos köznevelési – közoktatási törvény jogszabályai alapján végzi. Korm. Rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet módosításáról szóló rendeletek.

- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése az osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, a tantárgyak tananyagának elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben.

- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakítása, és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- A lassúbb ütemben fejlődő, lemaradó tanulók beillesztése – lehetőség szerint –korosztályuknak megfelelő tanulócsoporthoz való integrációjuk révén.
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása (inkluzivitás).
- A feladatok megvalósítását szolgáló eszközök beszerzése, szakszerű módszerek alkalmazása.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Alkalmazkodunk a tanítványaink egyéni szükségleteihez, azok folyamatos megismerése, elemzése által. Kiemelt feladatunk az általános emberi értékek, normák közvetítése, elsajátíttatása és alkalmazásának gyakorlása (KAP).

Módszerek

- Hagyományos: előadás, magyarázat, elbeszélés, megbeszélés, strukturálás, kérdezés, visszacsatolás, szemléltetés.
- A tanulók aktivizálására épülő: kísérlet, vita, páros, csoport, kooperatív, szerepjáték, projekt).
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.
- Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e-tananyagok, digitális projektmunkák).
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességének és kreativitásuknak a fejlesztése.

Kompetencia területeknek indikátor szerinti elvárásai:

- Minden tanuló egy egyedi képességekkel rendelkező személyiség, melynek fejlesztését tervszerűen egyedien kell végrehajtani.
- Minden pedagógus figyelemmel kíséri egyéni fejlődését a tanulónak, akinek ha nem reális változás történik a fejlődésében, kollégák, osztályfőnök, tagintézmény- vezető tudomására hozza, vizsgálatra küldi.
- BTMN és SNI tanulók szakvéleményének nyomon követése.
- Különböző differenciálási technikák alkalmazása: Kooperatív technikák, projektmódszer, páros munka, minőségbeli és mennyiségbeni differenciálás, egyéni igényeknek megfelelően.
- A tanuló hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.
- Az online közösségek létrehozásának terve folyamatban van.
- Infokommunikációs eszközök, és különböző online csatornák alkalomszerű alkalmazása.
- A tanítási óráinak reflexióit folyamatosan beépíti a pedagógiai munkájába.
- A beiskolázási tervet a törvényeknek megfelelően nyomon követi.
- Online fórumokon vesz részt, és szakmai előadásokat hallgat kompetenciáinak fejlesztése céljából.
- Szakmai önkép, didaktikai jellemrajz kialakítása, melyet a munkaközösségek elemeznek és értékelnek az egyes óralátogatások alkalmával.
- A tanulói gépeket, az IKT eszközöket lehetőség szerint használja a tanítási órákon.
- Nyári napközis tábor szervezése és lebonyolítása lehetőség szerint.
- Különleges bánásmódot igénylő tanuló vagy tanulócsoport számára hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki, és ezeket hatékonyan meg is valósítja.

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:

- Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.
- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, szüleivel, többi tanárával.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.

- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekszik.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba bekapcsolódik.
- A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.
- Felmérjük a korai iskolaelhagyás megelőzésében szerepet játszó emberierőforrás-tényezőket, a kihívásokat és értékeket beazonosítjuk és megoldásfókusszal, reflektíven elemezzük azokat.
HR térkép készítése/aktualizálása.

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A pedagógus a tanuló értékeléséről a tájékoztató füzetben keresztül rendszeresen értesíti a szülőket. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök negyedévente ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák - foglalkozások - túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az intézményvezető, intézményvezető- helyettes és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az tagintézmény-vezető bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).

Az osztályfőnök

- alaposan ismeri tanítványait,
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi,
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó, nevelő tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus),
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv/tájékoztató füzet útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, illetve a KRÉTA rendszeren keresztül is informál.
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat,
- saját hatáskörében - indokolt esetben - évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását,
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról,
- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése:

- Helyzetelemzés.
- Tanév eleji (szeptemberi) statisztikai adatok az osztályról.
- Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
- Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek időpontjait az adott tanévre.
- Az osztály diákközösségének vezetői.
- Az osztályban működő szülői szervezet vezetői (első szülői értekezlet).

Az osztályfőnöki órák témái

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése.
- Az DÖK tagjainak megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.
- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.
- A kerékpáros és gyalogos közlekedés szabályai.
- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos és/vagy védőnő) segítségének igénybe vétele.
- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről: Október 6., Október 23., Március 15.
- Megemlékezés a Magyar Kultúra Napjáról, a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapjáról, a Költészet Napjáról, a Holokauszt Áldozatainak Emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
- Megemlékezés az iskola névadójáról.
- Osztálykirándulás előkészítése.

Az osztályfőnöki órák tananyaga, tematikája évfolyamonként:

5. évfolyam

1. LÉTEZEM

Felső tagozatba léptünk.

Megbízások az osztályban.

Eredményes tanulás az 5. osztályban.

Ismerem-e önmagam?

Milyennek tartanak a társaim?

Őszinteség és titoktartás.

A magatartás, a szorgalom és a tanulmányi helyzet értékelése.

2. NEM JÓ AZ EMBERNEK EGYEDÜL

Tartalmas, vonzó élet a közösségben.

Egymás segítése a tanulásban.

Baráti kapcsolatok.

3. A KÖZÖSSÉGEK

Személyes kapcsolatok az osztályban.

A család: a nagyszülők, a szülők és a gyerekek közössége.

Alkalmazkodás a családban.

Ünnep a családban.

4. KÖZÖSSÉGBEN AZ EMBER

Felnőttek és gyerekek kapcsolata.

A kerékpáros közlekedés szabályai.

5. AZ EGÉSZSÉGES ÉLET

Védjük egészségünket!

Egészséges étrend.

A helyes napirend kialakítása.

Táplálkozási szokások.

Ami érdekel, amit szívesen csinállok.

Játék, sport és testedzés.

Felkészülés a serdülőkori változásokra.

Balesetek megelőzése, elsősegélynyújtás.

Tanulmányi kirándulás előkészítése.

Tanulmányi kirándulás értékelése.

6. A HASZNOS ÉLET

A megismerés forrásai.

A könyv tanít, szórakoztat.

Részvétel a házimunkában.

7. SZABADON VÁLASZTOTT

A tanulást is tanulni kell.

Tanulást segítő tevékenységek.

Félévi értékelés.

Népi hagyományok ápolása.

Miről vallanak otthonunk tárgyai?

A tulajdon védelme.

A nyári szünidő tervezése.

Az éves munka értékelése.

6. évfolyam

1. LÉTEZEM

Olvasás a szabadidőben

A nyári szünidőtervei, tervezése

2. NEM JÓ AZ EMBERNEK EGYEDÜL

Társakkal a szabadidőben

Hazánk és a világ

Kötődés a hazához

3. A KÖZÖSSÉGEK

A tanulási szokások, a gazdaságos tanulás

Barátok, ismerősök az iskolán kívül

Demokrácia a családban

Karácsonyra készülünk

4. KÖZÖSSÉGBEN AZ EMBER

A közösség céljai, közösségi normák

Az osztály közössége

A fiúk és lányok barátsága

Helyem az osztályban

Igazmondás és hazugság

A hazugságok okai az iskolában

Magunk között vagyunk

Tudni illik, hogy mi illik

Illemtan a gyakorlatban

1848 emléke a művészetekben

5. AZ EGÉSZSÉGES ÉLET

A serdülők biológiai és higiéniai problémái

Sport a serdülők életében

Fejlesztő játékok tanulása

Idénybalesetek

Lakásunk kultúrája

A káros szenvedélyektől őszintén

Előzékenység a közúti közlekedésben

A tanulmányi kirándulás előkészítése

A tanulmányi kirándulás értékelése

Az ember munkájával alakítja környezetét

6. A HASZNOS ÉLET

Miért tanulunk?

A tapasztalás a tanulás ősi formája

Pályaválasztásra készülünk

7. SZABADON VÁLASZTOTT

Miért nem megy nekem jobban a tanulás?

Magatartás, szorgalom és a tanulmányi helyzet értékelése

Félévi értékelés

Magatartás, szorgalom és a szorgalom és a tanulmányi helyzet értékelése

Éves munkánk értékelése

7. évfolyam

1. LÉTEZEM

Bírálat, önbírálat

Az önértékelés

2. NEM JÓ AZ EMBERNEK EGYEDÜL

Közösségben élünk

Az iskolaválasztás gondja

Emberi kapcsolatok ábrázolása a művészetekben

3. A KÖZÖSSÉGEK

Konfliktusok az osztályban

Igaz barátok az osztályban

4. KÖZÖSSÉGBEN AZ EMBER

Az osztály céljai a tanévre

Közösségi, közéleti aktivitás

Viselkedés ünnepi alkalmakkor

A család funkciói

Konfliktusok a családban

Ápolt, divatos megjelenés

Hogyan rendezném be otthonomat?

A vendéglátás illemtana

A határainkon túl élő magyarság

Az étkezési kultúra

5. AZ EGÉSZSÉGES ÉLET

A kulturált magatartás szabályai a fiúk és a lányok barátságában

A fejlődő szervezet ellenségei

Korunk legnagyobb veszélye az egészségre: a kábítószer

A sport az egészséges életmód része

Testápolás, szépségápolás a serdülőkorban

Szabadtéri játékok

A tanulmányi kirándulás előkészítése

A tanulmányi kirándulás értékelése

Környezetünk védelme

A nyári szünidő tervei, tervezése

6. A HASZNOS ÉLET

Fizikai és szellemi munka

A pénz szerepe életünkben

Az ismeretszerzés örömei

7. SZABADON VÁLASZTOTT

Önállóság a tanulásban

Az értelmes tanulás

Magatartás és szorgalom, tanulmányi helyzet értékelése

Várjuk a karácsonyt!

Félévi értékelés

A család pályaválasztási elképzelései

Éves munkánk értékelése

8. évfolyam

1. LÉTEZEM

Jövőnkre készülünk

Bizonytalankodók az iskola és pályaválasztásban

2. NEM JÓ AZ EMBERNEK EGYEDÜL

Harcban önmagunkkal

Értékek, elvárások

3. A KÖZÖSSÉGEK

Közéletiség, demokrácia

A család közösségi magatartásra nevelése

4. KÖZÖSSÉGBEN AZ EMBER

Céljaink és feladataink a 8. osztályban

A hivatalos helyen való viselkedés illemtana

Munkahelyek illemtana

Politika, politizálás

A mai magyar társadalom

Új korszak kezdődik életünkben

5. AZ EGÉSZSÉGES ÉLET

Választ kapunk kérdéseinkre

Barátság, szerelem, szexualitás

Házasság és család, felbomló család

Az állattartás egészségügye

Korunk jellemző betegségei

A fiatalkori bűnözés

Az egészséges táplálkozás

A tanulmányi kirándulás előkészítése

A tanulmányi kirándulás értékelése

A nyári szünidő tervezése

6. A HASZNOS ÉLET

Törekvés a harmonikus életre

Ügyintézés a mindennapokban

Aktív esztétikai tevékenységek

A művészetek szerepe az ember életében

A munka, mint az elégedettség forrása

Az osztály tetszése és igénye szerint közös kulturális program

7. SZABADON VÁLASZTOTT

Diákönkormányzat az osztályban és az iskolában

A képességfejlesztő tanulás

Magatartás, szorgalom tanulmányi helyzet értékelése

Hétköznapok és ünnepek a családban

A továbbtanulással kapcsolatos teendők rendezése

Félévi értékelés

Nyitott szemmel itthon és külföldön

Az éves munkánk értékelése

1.3.A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

- Kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv alapján

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban

magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínákozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá az egészségmegőrzést is szervesen magában foglalja.
- Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.
- Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása (szociális kompetencia).
- Tanulásirányítás – önálló tanulás képessége.
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), amelynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
- Értékkorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

1.4.A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, amelynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (énekek, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon - serdülőkor - fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos - biológiai-pszichés - tennivalók elsajátításához
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,

- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Alapelve, célja:

- az egészségkultúráltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez,
- az egész napos iskola programja,

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása,
- az egészség visszaszerzésére irányuló és a
- személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok

Iskolánk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, az iskola vezetésével egyeztetett terv szerint szűr a következő területeken:

- Hallás
- Látás
- Gerinctartás
- Lúdtalp
- Fogászat

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászakás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.

- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

a.) Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói közt az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akarataikat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológiaóra, egészségtan modul, természetismeret, irodalom, technika stb.
- „Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

b.) Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap)
- Nyári táborok

- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelés órákon
- Az intézmény biztosítja a gyógytestnevelési foglalkozások megtartásának helyét.
- Úszás
- oktatás megszervezése, 2013. LV. törvény (11a) Amennyiben a testnevelésóra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni az alsó tagozaton.
- Lehetőség szerint lovas oktatás megszervezése (gyógy terápiais jelleggel is)
- Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve (teljesítmény túrák)
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Egészségfejlesztést segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Foglalkoztató előadások
- Közösségépítés
- Művészetek (pl. rajzpályázatok az iskolákban)
- Programok, projektek intézményi munkaterv szerint

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: családsegítő szolgálat, szakszolgálati intézmény, egészségügyi szolgáltatók.
- A testnevelők együttműködnek a sport-, illetve a gyógytestneveléssel összefüggő vizsgálatokat végző szakemberekkel.

- A Tankerületi és Megyei Szakértői Bizottsággal együttműködve végezzük a pszichés fejlődés zavaraival és magatartási problémákkal küzdő gyermekek/tanulók segítségét.
- SZÉK-es órákat szervező pedagógusokkal történő együttműködés
- Az iskolapszichológus preventív jelleggel segíti a nevelő – oktató munkát:
A gyermek személyes erőforrásainak feltárásával,
a személyiségének megismerésével, pozitív megerősítéssel történő személyiségformálással,
a differenciált pedagógiai munka sikerességének támogatásával.

c.) Egészségnevelés az iskolánkban:

Fontos szabály:

- a tájékozottság,
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai,
- az évfolyamonkénti egymásra épülés.

A témák részletezése:

- Az egészség fogalma
- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- Lelki egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
- Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
- Egészségellenőrző vizsgálatok (testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, edzettségi önvizsgálat, mell önvizsgálata stb.)
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás

Megelőzés

Táplálkozás – mozgás

- Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok
- A napi táplálkozás aránya
- Teljesítmény és táplálkozás

- Testsúlyellenőrzés
- Az energiaigény (pihenés, tanulás, olvasás, mozgás)
- Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság
- Aktív és passzív pihenés

A fittség paraméterei: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése

Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő- és állóképesség-növelés, személyiségfejlesztés.

Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend

- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- Rendszeresség
- A tanulás egészségtana (időbeosztás, hely, testtartás stb.)
- Jelzőrendszer
- A pihenés szerepe – aktív-passzív
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése

Testápolás – öltözködés – személyi higiéné

- Testünk felépítése és védelme
- Változások a serdülőkorban
- A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum
- Testünk tisztántartása: testrészek higiéniája, fehérnemű szerepe, testápolószerek, napozás és veszélyei
- Öltözködés, divat, egészség

Társkapcsolatok

- A serdülés hatása a személyiségre
- Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretet-szerelem, bátorság
- Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet
- Fiúk, lányok barátsága
- Kirívó magatartás, utánczás
- Nemi érés tudatosulása

Káros szenvedélyek – helyes döntések

- Élvezeti szerek hatásai
- Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség

- Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés
- Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés
- Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei,
- Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- Aktívan részt veszünk a rendőrség biztonságra nevelő iskolai programjában (DADA). Ez a komplex program, amely a tanulók személyiségfejlesztésére, életkori sajátosságaira építve készít fel a veszélyek időbeli felismerésére, a kockázat vállalásra, a helyes döntés meghozatalára, és a döntés hatására létrejövő következmények vállalására a fiatalokat.

Távlati célja:

- Ne váljanak bűncselekmények áldozatává,
- Ne kövessenek el bűncselekményeket,
- Ne nyúljanak a droghoz,
- Ne fogadjanak el senkitől sem számukra veszélyt jelentő dolgot.
- Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek (kávé, csokoládé), szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV, videó rabsága

Szexuális kultúra

- Érzelmek, barátság, változások kora
- Személyiségfejlődés
- Érettség
- Kapcsolati kultúra
- Felelősség, erkölcs
- Fogamzásgátlás, abortusz veszélyei
- Nemi egészség, harmónia
- Nemi betegségek: szifilisz, AIDS

Egészséges környezet védelme

- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet
- Víz, levegő, talaj, növény- és állatvilág védelme
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- Új technológiák káros következményei
- Hulladék csoportosítása
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély

- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt

Balesetvédelem – elsősegélynyújtás

- Az emberi test felépítése
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai
- Tünetek vészhelyzetben: balesetek, tüzesetek, sebellátás
- Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer
- Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

d.) A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és spontán végzett cselekedetökké váljanak. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

e.) Visszacatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a program- és a foglalkozási tervekben tervezik meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, amelyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A mérésre előírt időintervallum adott év január-május hónap, tanévenkénti időzítéssel.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője az

- az egészséges testsúly,
- az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. A jövőben az alapoknál – a 6-14 éveseknél – kell kezdeni. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítani. Tudatosítani kell a tanulóknál a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

1.5.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- A kompetenciaalapú oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programjának összekapcsolása (a NAT és IPR).
- Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a tanuló szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Biztosítjuk az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, kiemelten: a tanulószobai és napközis foglalkozás, a szakkörök, a szervezett kulturális, szabadidős és szülői programok, informatikai eszközök használata esetében.
- Minden tanuló lehetőséget kap rá, hogy részt vegyen tanórán kívüli tevékenységekben.

- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család-iskola-gyermek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

Szabályozók:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Az intézmény székhelyén és tagintézményeiben a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 11. §-a alapján történik.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet meghatározása

2014. november 4-ei hatállyal a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalma és e tény fennállásának megállapítása, a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben került szabályozásra.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú- (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik)
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ- (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)

- a gyermek az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll.

A jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás során- az ügyfél erre irányuló kérelme esetén- megvizsgálja a hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállását is.

De mindezek nem érintik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményeket.

Így a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek továbbra is jogosult az iskola 1-8. évfolyamán az ingyenes gyermekétkeztetésre. Egyéni szociális helyzet alapján a jogosultak, a szociális nyári gyermekétkeztetésben való részvételre és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó minden egyéb juttatás, kedvezmény igénybevételére.

Speciális feladatok

- Egész napos foglalkoztatás biztosítása.
- A különböző műveltségtartalmak komplex, többoldalú megközelítése, a tudás iránti igény kialakítása, fejlesztése.
- Minden évfolyamon, minden tanulócsoportban a beszéd-, kifejező- és logikai készség fejlesztése - szituációs, mozgásos játékok, különböző valós probléma- és feladatmegoldó helyzetek rendszeres alkalmazásával.
- A tanulók személyiség- és képességfejlődésének folyamatos kontrollja – pozitív tulajdonságok erősítése, kedvezőtlen személyiség-jegyek korrekciója.
- Különösen fontos szerepet kapnak a tanulást segítő tanórán kívüli tevékenységek, kiscsoportos programok, játékos felkészülések, kirándulások.

A hátrányos helyzetű tanulók nevelése az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés pedagógiai rendszere (IPR) módszertani elemeinek adaptációja alapján folyik az iskolában.

A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának módszerei

Alapelveink:

- személyiségjogok tiszteletben tartása
- egyéni sajátosságok maximális figyelembe vétele
- társadalmi normák, értékek közvetítése
- szociális viselkedés alakítása, viselkedési normák közvetítése
- személyiség egészének erősítése
- sikerélmény biztosítása

- elfogadó attitűd kialakítása, másság elfogadtatása,
- pozitívumokra való támaszkodás
- megismerési vágy felkeltése
- sokoldalú tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése
- állandó motiváltság, optimális terhelhetőség biztosítása
- folyamatos aktivitás, tevékenykedtetés
- kreativitás, képzelet fejlesztése
- játék, játékoság érvényesítése
- érzelmi biztonság megteremtése
- szorongás csökkentése

Alkalmazott módszerek az oktató munka során

- alapkészségek fejlesztése (motorikum, figyelem, emlékezet, gondolkodás, kommunikáció, önellenőrzés...)
- felzárkóztató foglalkozás (esetenként lemaradók részére)
- differenciált, fejlesztő feladatsorok összeállítása
- felzárkózást elősegítő szorgalmi feladatok, házi feladatok
- napközis tanító, tanulószoba-vezető által irányított tananyag gyakoroltatás
- család együttműködése (szülő által tananyag gyakorlása)
- egyéni fejlesztési terveknek megfelelő korrekciós, rehabilitációs, kompenzáló munka (fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok)

1.5.2. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása 2011. évi CXCV. törvény 47. § alapján történik.

A pedagógus feladatai

- A tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulókra jellemző- módosulásait;
- Egyéni haladási ütemet biztosít az egyéni fejlesztési terv szerint;
- A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket (szóbeli felelet, írásbeli számonkérés), technikákat, segédeszközöket alkalmaz a tanórákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon is;

- A tanórai tevékenységek, foglalkozások során, a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság- vizsgálat, a tanulói teljesítmény elemzése alapján – szükség esetén- megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- Egy- egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez, együttműködik különböző szakemberekkel, szülőkkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba;
- Az értékelésnél a pedagógus a szakvéleményben foglaltakat tekinti irányadónak;
- Arra törekszik, hogy a tanuló legalább a tantervi minimum követelményt teljesítse.

Az SNI tanulók nevelésével-oktatásával szemben támasztott követelmények

- személyi-tárgyi feltételek biztosítottak legyenek,
- az integráltan oktatott gyermek a többi tanulóval együtt oktatható, nevelhető, azonos osztályban és csoportban,
- a befogadással kapcsolatos feladatok és elvárások egyértelműen legyenek megfogalmazva az integrált gyermek, nevelőtestület, szülői közösség, intézményfenntartó felé,
- a pedagógusok megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek a gyermekek sajátos nevelési igényéről, fejlesztés lehetőségeiről, a gyógypedagógiai módszerekről,
- a pedagógusi magatartást a gyermekközpontúság, rugalmasság, empátia, reális értékelés, feszültségmentes légkör jellemezze,
- valósuljon meg a folyamatos konzultáció a pedagógus és gyógypedagógus között,
- a szülővel való kapcsolattartás legyen folyamatos, segítő és motiváló.

Az integrált keretek között nevelt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható rehabilitációs, nevelés célja a sajátos nevelési igényű gyermekek szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A neveléshez szakirányú képesítéssel rendelkező pedagógust kell alkalmazni. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. gyógypedagógus, gyógytestnevelő, terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is bevonásra kerül a fejlesztő munkába. A fogyatékosságból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az intézmény általános iskolai helyi tantervének részeként működnek, beépülnek a tanítási órákba és órán kívüli programokba. A rehabilitációs, nevelési tevékenység lényeges eleme a gyógypedagógus – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – által elkészített egyéni fejlesztő program, amely a tanuló különleges gondozási igényére épül és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer

A nevelés minden szintjén és minden területén az egyéni fejlődés sajátosságaihoz igazodó tanulási folyamatok megtervezésére, irányítására van szükség:

- Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek.
- Önálló tanulást segítő felkészítés.
- Önálló tanulási képességet kialakító program.
- Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése.
- Egyéni képességfejlesztő programok.
- Szociális kompetenciák fejlesztése.
- Közösségfejlesztő, közösségépítő programok.
- Tanórán kívüli programok szabadidős tevékenységek.

1.5.3. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás,
- kéttanítós módszer alkalmazása tanítási órán gyógypedagógus facilitáló közreműködésével lehetőség szerint,
- többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával,
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- következetes – a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel,

- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételével.

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló Szakértői Bizottság szakvéleményében megállapított óraszámokban, a törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztő pedagógus/szaktanár végzi.

A viselkedési és beilleszkedési zavarok, a szociális problémák megjelenése iskoláskorban előre vetítik a későbbi társadalmi beilleszkedési nehézségeket. Ezért ezekre a „vész”- jelekre már időben kellő figyelmet kell fordítani. A viselkedési zavarok összefüggnek a biológiai faktorokkal (öröklés, betegségek), a családi környezet kedvezőtlen hatásaival, veszélyeztetettséggel, hátrányos helyzettel, a társakhoz fűződő kapcsolatok kedvezőtlen hatásaival. Feladatunk e területen a személyes integrációs képesség fejlesztése, alakítása.

Pedagógiai munkával szemben támasztott követelmények

- Az értelmi képességek kibontakoztatása (a tanulási kudarcok megelőzése).
- A társadalmi (intézményi) értékek, normák és magatartásformák kialakítása, személyiségbe való beépítése.
- Pozitív értékeket hordozó közösségekkel, egyénekkel való együttműködés.
- Produktív tevékenység az önfejlesztés érdekében.
- Reális, illetve pozitív énkép és önértékelés kialakítása.

Feladataink

a szociális fejlesztés területein:

- kapcsolatteremtő és kommunikációs képességek fejlesztése,
- magatartásformák elsajátíttatása, szerepek megismertetése,
- a közösséghez való tartozás érzésének fejlesztése,
- együttműködésre való készség alakítása,
- a szakképzettség megszerzésére irányuló motiváltság erősítése.

az érzelmi-akarati fejlesztés területein:

- személyiségfejlesztés,
- motiváció, motiválhatóság fejlesztése,
- a rendszeres munkára való igény kialakítása.

1.5.4. KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Helvécia-Ballószög Általános Iskola Kossuth Lajos Általános Iskola tagintézményben a Komplex Alapprogram az 1–8. évfolyamon kerül bevezetésre a 2020/2021-es tanévben.

Alapelvek, célok, feladatok

CÉLOK:

A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;

A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.

Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.

Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkézség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).

Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

ALAPELVEK:

A Komplex Alaprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevető alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

- 1) adaptivitás;
- 2) komplexitás;
- 3) közösségiség;
- 4) tanulástámogatás;
- 5) méltányosság

A KOMPLEX ALAPPROGRAM ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;

alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;

különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

(A Komplex Alprogram jelszava: Tanulni élmény!, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

Feladatok, eljárások, módszerek

FEJLESZTÉSI FELADATOK:

- Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztőelképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!
- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollal beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

KIEMELT FEJLESZTÉSI FELADATOK

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,

- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

TOVÁBBI FELADATOK

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

A KOMPLEX ALAPPROGRAMBAN MEGJELENŐ ESZKÖZÖK

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT

- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák

Foglalkozástervek

Tankockák

TOVÁBBI TANULÁST SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

TANULÁSSZERVEZÉS, ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

a rend és fegyelem fenntartása

tanuló szabadságának biztosítása

tanulói viselkedés szabályozása

pozitív tanulási légkör biztosítása

csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a DFHT tanítási-tanulási stratégiát alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

- egyénre szabott differenciálás
- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka
- páros munka
- tanulópárok munkája
- csoportban végzett munka
- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita

- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

A Komplex Alprogram alprogramjai

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható.

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben. Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

- Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve.
- Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.
- Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához. Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz. Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl. Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértelje fel.

Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást. Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása. A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van,

így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/ oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába. A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- Tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresztantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein. Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.

Játék alapú megközelítések:

Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése

Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése

Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba

Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása

Játékstrukturált megközelítések:

Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.

Logikai játékok, logisztika

Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok

Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak. Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

Játékalapú megközelítések

Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat

IKT-műveltség

Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat

Digitális írástudás

IKT alapú óratervezés

Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag keresztantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak keresztantervi kapcsolataival mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

Ráhangelődés

A ráhangelődés biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-3 alkalommal javasolja a Komplex Alaprogram 20-25 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangelődés megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

„Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül.

A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangelődáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alaprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja

a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a tanév elején javasoljuk, ajánlott a tanév közben is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási célkitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe.

Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen az önértékelés a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

Az iskolában folyó munka időkerete

1. A Komplex Alaprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

• a délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák

A tanítási órák 20%-ában ellenben kívánatos a Komplex Alaprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka).

A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a kereszttantervi tartalmak kb. 30%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

• a délutáni időkeretben megvalósuló foglalkozások:

A Komplex Alaprogram által innovált alprogrami foglalkozások.

„Te órád” foglalkozások.

Az egyes osztályok óraterve, napirendje minden tanévben az iskola lehetőségeinek figyelembevételével, a Komplex Alaprogram követelményeinek megfelelően kerül meghatározásra.

Az iskolában folyó munka időkerete

Az e-naplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT – DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészet alapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

1.5.5. Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás

Az intézmény nevelőtestületeinek kiindulópontja, hogy minden gyermek tehetséges valamiben.

Feladatunk, hogy segítséget nyújtsunk a gyermekeknek abban, hogy megtalálják azokat a területeket, melyekben a legtehetségesebbek, majd felkínálni számukra a tevékenységek gazdag tárházát az iskolai élet valamennyi színterén. Feladatunk továbbá, hogy azokat az alapvető képességeket fejlesszük, amelyek szükségesek az iskolai tanuláshoz, és a részképességeikben tehetséget mutató tanulókat eljuttassuk a megfelelő szakemberekhez.

A tanórai tehetségfejlesztés eszközei

- A tanórákon folyó differenciált feladatok alapján történő foglalkoztatás, az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás, differenciált házi feladatok.
- A kompetencia alapú oktatás kiterjesztése, újszerű tanulásszervezési eljárások

alkalmazása.

- Csoportmunkák mellett az önálló alkotói munka, feladat, produktum létrehozása.
- Kutató, gyűjtőmunkával a tájékozódás ösztönzése (Internet használata az általános tájékozottsághoz).
- Nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások szervezése tehetséggondozás céljából.
- IKT eszközök használatának biztosítása.

Tanórán kívüli tehetségfejlesztés eszközei

- Tanulmányi versenyek, vetélkedők szervezése.
- Pályázatokon, versenyeken való részvétel.
- Külföldi településekkel való kapcsolattartás (testvértelepülések)
- Különböző szakkörök, sportfoglalkozások tartása.
- Idegen nyelv oktatása 3. évfolyamon is. (órakeretben vagy szakköri szinten)
- Ünnepek, jeles napok megünneplése műsorokkal, előadásokkal.
- Művészeti oktatásban részt vevő tanulók szereplése.

Iskolán kívüli tehetségfejlesztés eszközei

- Színház- és múzeumlátogatások.
- Erdei iskola, előre meghatározott tematika alapján.
- Tanulmányi kirándulások.
- Túrák (gyalog, kerékpárral).

1.6.A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák) egyéb foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulások, erdei iskolák, hittancsoportok, sportkörök), diákönkormányzati munka.

Kiemelt figyelmet fordítunk a nevelőtestületünk tagjainak az iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató szervezetfejlesztésben való személyes elköteleződésének növelésére.

Közösségfejlesztő eseményeket (nevelőtestületi nap, családi nap) és műhelyeket (témafeldolgozó, módszertani, kapcsolatépítő) tervezünk és valósítunk meg rendszeresen.

Aktívan használjuk a korai jelzőrendszert, emellett az adatokat magunk is értelmezzük, saját beavatkozási protokollt dolgozunk ki.

Intézményünk rendszeresen szervez a családokkal szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását erősítését célzó közösségi napokat családi napokat (Farsang, Gyermeknap)

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyélés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
- Különbözö változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- Átgondolt játéktervvel és a játéktevékenység pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás érzésének erősítése.
- A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves, ökoiskola stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák tevékenységeivel a természetszeretetet és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglevő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogai gyakorlásának módját a házirend tartalmazza.

1.7.A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való partneri kapcsolat kialakítására, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében.

Kiemelt figyelmet fordítunk a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjainak feltérképezésére, megismerésére.

Intézményünk rendszeresen szervez a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat.

A sikeres óvoda-iskola, alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola átmenet kulcsfontosságú. Partnereinkkel való együttműködésünket írásban is rögzítjük. A megállapodás két példányban készül, mindkét fél számára rendelkezésre áll egy-egy aláírt példány. A felek évente felülvizsgálják. Az együttműködési megállapodásban rögzítjük közös átmeneti program célját, az együtt működés tartalmát, időtartamát, kapcsolódó feladatokat és azok felelőseit is.

A szülőket partnernek tekintjük és partnerként kezeljük az óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat, általános iskola–középiskola) átmenettel kapcsolatos konkrét esetek megoldása során.

A konkrét esetek megoldásában részt vevő pedagógus tájékoztatja a sikeres óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat) átmenetben érintett kollégákat (pl. Átmenetek Intézményi Munkacsoport tagjait, akik egyben az alsó-, ill. felsőtagozatos munkaközösség vezetői, az intézmény vezetője és/vagy fejlesztő pedagógusok), illetve az egyéb érintett ágazati és ágazatközi szereplőket, partnereket az esettel, annak megoldásával kapcsolatban, lehetővé téve annak hatékonyabb nyomon követését. (Partneri adatbázis)

Az intézményegység honlapot üzemeltet, mely segítségével folyamatos tájékoztatást tud nyújtani magán- és hivatalos személy vagy szervezet számára. Címe: <http://helvecia-balloszog-iskola.hu>

Továbbá nyilvános közösségi oldal segítségével tájékoztat mindhárom iskola az intézmények eseményeiről.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola intézményvezetője, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.
- Valós diák-önkormányzati rendszer kiépítése, valós döntésekkel, élő programokkal.
(DÖK, erdei iskola, gyermeknap)

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás (önállóan, illetve a családsegítő szolgálattal együtt is, esetenként)
- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Bemutatóóra
- Érzékenyítő, attitűd formáló tréningek
- Írásbeli tájékoztató
- Előadások szervezése
- Közös programok
- Pályaválasztási tanácsadás
- Kooperatív technikák alkalmazása a szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás
- Nyilvánosság biztosítása
- Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:
  - gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek,

- gyámhatóság,
  - szakmai szolgáltató szervezetek,
  - szakszolgálatok,
  - iskola-egészségügy,
  - kulturális és sportszervezetek,
  - civil szervezetek.
- A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

Kapcsolattartás a családdal

Kapcsolattartás formái:

- szülői értekezletek
- nyílt napok
- fogadóóra
- telefonos kapcsolat
- írásbeli közlések
- tanácsadás, segítségnyújtás, konzultáció az érdeklődő érintett szülők számára. (Javasolt témák személyre szóló tanácsadással: nevelési módszerek, tanulási hatékonyság növelésének lehetőségei; szülői kötelességek és jogok tisztázása; iskola feladatai, elvárásai; segélyezési lehetőségek; értékközvetítés.)

Kapcsolattartás egyéb szervekkel

A hátrányos helyzetű tanulók megsegítése, preventív feladatok ellátása, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése érdekében az intézményvezetés, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, valamint a csoportvezetők és osztályfőnökök kapcsolatot tartanak a védőnői szolgálattal, a gyermekjóléti- és családsegítő szolgálattal, és a fenntartóval és a helyi önkormányzatokkal. Az együttműködés keretében megvalósuló teendőink:

- Képesség- és részképesség fejlesztés
- mentálhigiénés tevékenységek
- egészségvédő programok, akciók
- családi életre nevelés
- segélyezés kezdeményezése
- szociális ellátások biztosítása
- tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről
- pszichológiai tanácsadás

1.8.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, előrehozott érettségizők, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.
- Gyakorlati vizsgát vagy szóbeli vizsgát köteles tenni informatikából.
- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézmény *három időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január és április* folyamán (intézményi döntés szerint). A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott – közzétételre kerül az intézmény honlapján.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait magántanulóként végzi,
- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 50. § (3)

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti. A nevelőtestület a (7) bekezdésben foglaltak alapján az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamisméltással folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

3) Ha a gyermek, a tanuló távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan. Az iskola köteles a szülőt és a tanuló kollégiumi elhelyezése esetén - amennyiben a kollégium nem az iskolával közös igazgatású intézmény - a kollégiumot is értesíteni a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, továbbá abban az esetben is, ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri. Az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire. Ha az iskola értesítése eredménytelen maradt, és a tanuló ismétlenül igazolatlanul mulaszt, az iskola a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve megkeresi a tanuló szülőjét.

Egy osztályozó egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Különbözeti vizsga

- A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.
- Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:
  - írásbeli határozat alapján engedélyezték,
  - átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.
- Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javító vizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

- Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:
  - neki fel nem róható okokból elkésik, távol marad,
  - megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.
- Pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

1.9.A felvétel és az átvétel szabályai

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, aki:

- az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él,
- illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották. Túljelentkezés esetén előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű tanulók.

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi.

Iskolaváltás

- Ha az adott osztály létszáma engedi, a szülő kérésére – elsősorban a tanév befejezése után biztosítjuk a más iskolába járó tanulók számára az iskolaváltás lehetőségét.
- Az átvételről az intézményvezető dönt az osztálylétszámok függvényében.
- Ha az intézményvezető engedélyezi az átvételt, írásbeli befogadó nyilatkozatot küld a tanuló iskolájába, illetve megküldi az „Értesítés iskolaváltoztatásról” dokumentumot a tanuló előző iskolájából.
- Évközi átvételnél a tanuló érdemjegyeit és mulasztásait a volt iskola által megküldött hiteles dokumentumok alapján az osztályfőnök átvezeti az osztályozási naplóba. Az átvett tanulónak az esetleges tudásbeli hiányosságait a szaktanárok segítségével pótolnia kell.

1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódhatnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészség hét”/projektnap/témanap) szervezése a tanulók számára

1.11. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka területei

A tanóra

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanóra.

Az iskola pedagógusai a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást. Stratégiánk a megtanítás.

- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felkeltsük az érdeklődést, olyan belső indítékokat ébresszünk fel bennük, melyek tanulásra ösztönzik őket, és ezt a tanulási kedvet, érdeklődést a tanulás végéig fenn is tartjuk.

- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulói tevékenykedtetést és állandó aktivitást biztosítják.
- Kiemelten fontos feladat a differenciálás. A pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a gyermekek egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők a foglalkozásokon és a tanítási órákon előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél a gyermekek önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

A tanórán kívüli tevékenységek

A tanórán kívüli tevékenységek, rendezvények intézményünk egész életét átfogják, a személyiségformálás fontos eszközei. Nyilvánosság előtt zajlanak, ezért ezek az intézményről alkotott jó vélemény, az intézmény jó hírvének letéteményesei. Szerves részei az intézményi nevelő és oktató munkájának.

1.12. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

<i>A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • gyermek- és ifjúságvédelemi problémák • a gyermekek, tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése
<i>A gyermek- és ifjúságvédelem feladatai</i>	<ul style="list-style-type: none"> • a szülő tájékoztatása a problémák feltárása érdekében • a veszélyeztető okok feltárása • a gyermekjóléti szolgálat értesítése • a gyermekjóléti szolgálat tevékenységének segítése • a gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése • tájékoztatás a szervezett szabadidős programokról
<i>A gyermek fejlődését veszélyeztető okok prevenciója, feltárása, megszüntetése</i>	<ul style="list-style-type: none"> • a problémák feltárása • a problémák oka • a problémák megoldása • a problémák jelzése a gyermekvédelmi szolgálatnak vagy szakembernek
<i>A gyermekvédelmi együttműködés területei</i>	<ul style="list-style-type: none"> • a nevelési tanácsadó • gyermekvédelmi szolgálat

	<ul style="list-style-type: none"> • családsegítő szolgálat • polgármesteri hivatal • gyermekorvos • rendvédelmi szervek
<p>Tevékenységek a gyermekvédelem szolgálatában</p>	<ul style="list-style-type: none"> • felzárkóztató foglalkozások • tehetséggondozó foglalkozások • az indulási hátrányok csökkentése • a differenciált oktatás és képességfejlesztés • a pályaválasztás segítése • egyéni tanácsadás tanulónak, szülőnek • családi életre nevelés • napközis és tanulószobai foglalkozások • iskolai étkezés lehetőségei • egészségügyi szűrővizsgálatok • szabadidő szervezése • a tanulók szociális helyzetének javítása • szülőkkel való együttműködés

A gyermek- és ifjúságvédelem az intézményi nevelőtestület valamennyi tagjának, de különösen az intézményi gyermek- és ifjúságvédelmi felelősöknek és az osztályfőnöknek a feladata.

A tanulókat és szüleiket tanév kezdetekor írásban tájékoztatják a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshetik fel őket.

Az intézményben a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzé tesszük a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények címét, illetve telefonszámát. (pl. Gyermekjóléti Szolgálat, pedagógiai szakszolgálat, védőnői tanácsadó, stb.).

Az intézmény gyermekvédelmi tevékenysége 3 fő területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére.

1.13. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

- A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.
- A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
- A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
- A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:
  - a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
  - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
  - sportélet;

- túrák, kirándulások szervezése;
- kulturális, szabadidős programok szervezése;
- a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).
- Ezekben a kérdésekben
  - az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
  - a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
- Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
- A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
  - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
  - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
  - a házirend elfogadása előtt.
- A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

1.14. Pályaorientáció

Az intézmény egyik általános célja, hogy segítse a tanulók pályaválasztását. Ennek módja lehet a pályaképek megismertetése, pályaperspektívák felvázolása. A tanulók életkorának megfelelően átfogó képet nyújtunk a munka világról, tanórai és tanórán kívüli keretben lehetőséget teremtünk arra, hogy kipróbálhassák képességeiket. Biztosítjuk, hogy elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megismerhessék a pályákhoz kapcsolódó életszerepeket. Célunk, hogy önismeretük és a társadalmi igények ismeretében váljanak képessé a megfelelő hivatás megválasztására, tudják, hogy életük során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

A nyolcadik osztályos tanulók továbbtanulása előtt a Pályaválasztási Tanácsadó szolgáltatását igénybe vesszük.

1.15. A nevelő-oktató munka ellenőrzése

A nevelő-oktató munka ellenőrzésének *célja* az intézmény törvényes, szakszerű, partneri igényeket figyelembe vevő, magas színvonalú szolgáltatás biztosítása. *Funkciója* nem más, mint az intézmény működésének vizsgálata a hatályos jogszabályok és a Pedagógiai Program alapján (normáknak, jogszabályoknak és a *gyermeknek* való megfelelés).

Külső, intézményi szintű ellenőrzés:

- ellenőrzés az OH (Oktatási Hivatal) szakértők bevonásával
- fenntartói ellenőrzés

Belső, intézményi szintű ellenőrzés

Ellenőrzésre jogosultak: intézményvezető, tagintézmény - vezető, munkaközösség-vezetők, akit adott feladat ellenőrzésével az intézményvezető, tagintézmény-vezető megbíz. *Az ellenőrzés területei:* intézményműködés és a pedagógiai munkával összefüggő tevékenységek.

Az ellenőrzés módszerei:

- Folyamatos adatszolgáltatás elemzése
- Munkafolyamatba épített ellenőrzéssel
- Tevékenység-ellenőrzéssel (funkcionális ellenőrzés)
- Beszámoltatás
- Helyszíni ellenőrzés
- Dokumentumelemzés

Az ellenőrzéseket ellenőrzési terv alapján végezzük a tanév rendjéhez kötötten, illetve a Belső Ellenőrzési Csoport Intézményi Ötéves Tervére épülő Intézményi Éves Terve alapján.

1.16. A nevelő-oktató munka értékelése

Az értékelés *az ellenőrzés tapasztalataira épül*, vele szoros egységet alkot. *Funkciója* a végzett munka során elért eredmények számbavétele és a hiányosságokkal való szembenézés. Egyidejűleg minősíti a munkában résztvevő személyeket is, és *feltárja* a vezetés számára *az intézmény erősségeit*, valamint azokat a *hiányosságokat*, amelyek a következő időszak *megoldásra váró feladatait* jelentik.

Az intézményi munka értékelésének *alapja* az a szempont- és értékelési rendszer, amelyet maga a tantestület határozott meg akkor, amikor a célokat kijelölte. *Az értékelést azok végzik, akik megbízást kaptak az ellenőrzésre.* Az értékelés *célja* a vállalt feladatok teljesítésére való ösztönzés, a munkavégzés hatékonyságának fokozása, az egyes feladatokat végzők önbizalmának erősítése.

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

Bevezetés

Nkt. 2011. évi CXCV. törvény 26. §

(1) A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

(2) Az iskola pedagógiai programjának részeként, ha e törvény másként nem rendelkezik, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról. ...

(3) Amennyiben az általános iskola egész napos iskolaként működik, pedagógiai programjának része valamely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és e törvényben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési-oktatási program.

(5) Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

A NAT-ban foglaltak érvényesülését a kerettantervek biztosítják. Az egyes iskolatípusokban és oktatási szakaszokban a kerettantervek tartalmazzák a nevelés és oktatás céljait, a tantárgyi rendszert, az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát, a tantárgyak egy vagy két évfolyamra vonatkozó követelményeit, továbbá a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait, és meghatározzák a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló kötelező, valamint az ajánlott időkeretet.

A helyi tanterv tartalmazza:

- a választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését,
- a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát figyelembe veendő: EMMI-rendelet 12-18. §;
- az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök

kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét,

- a Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: NAT - 2012), NAT-2020) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait
- a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit,
- a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,
- a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket.

2.1.A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül: A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”, valamint a
2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabodon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	3	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A fenti kerettantervi óraszámok a 2020/2021-es tanévtől, az 1. évfolyam és az 5. évfolyamtól kezdődően kivezetésre kerülnek a 2024/2025-ös tanévig bezárólag.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Helvécia- Ballószög Általános Iskola

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Fizika	A változat
Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal:

A választott kerettantervet az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:

Idegen nyelvként angol vagy német nyelvet tanítjuk az alsó tagozattól kezdődően.

2.2.A helyi tanterv tárgyai,tartalmai

2.2.1. Helvécia- Ballószög Általános Iskola Feketeerdői Általános Iskolájában:

Kötelező tantárgyak és /tervezett/ óraszámok (a 2024/2025-ös tanévig bezárólag)

Óraterv a kerettantervhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6
Idegen nyelvek			+1	2+1
Matematika	4+1	4+1	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika			1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	4+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2	2	2
Természetismeret	2	2+1		
Fizika			2	1+0,5
Kémia			1+0,5	2
Biológia-egészségtan			2	1+0,5

Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika, digitális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Az egyes évfolyamokon felhasznált szabadon tervezhető órák:

1. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
2. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
3. évfolyam: informatikához, digitális kultúrához   heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
idegen nyelvhez heti 1 óra
4. évfolyam: informatikához, digitális kultúrához heti 1 óra
idegen nyelvhez 1 óra
környezetismerethez heti 1 óra
5. évfolyam: történelemhez heti 1 óra
informatikához heti 1 óra
6. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
természetismeret heti 1 óra
7. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
matematikához heti 1 óra
földrajzhoz heti 0,5 óra
kémia heti 0,5 óra

8. évfolyam: matematikához heti 1 óra
                                  magyar heti 1 óra
                                  fizikához heti 0,5 óra
                                  biológiához heti 0,5 óra

2.2.2. A Helvécia- Ballószög Általános Iskola Kossuth Lajos Általános Iskolájában

1-4. évfolyam (a 2024/2025-ös tanévig bezárólag)

Óraterv a kerettantervhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6
Idegen nyelvek	+1	+1	+1	2+1
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport, néptánc, társastánc	5	5	5	5
Informatika			+1	+1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

5-8.évfolyam

Óraterv a kerettantervhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+0,5	3+1	4+0,5
Idegen nyelvek	3	3+0,5	3	3+0,5
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2+1		
Fizika			2	1+0,5
Kémia			1+0,5	2
Biológia-egészségtan			2	1+0,5
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport, néptánc, társastánc	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Az egyes évfolyamokon felhasznált szabadon tervezhető órák:

1. évfolyam: idegen nyelvek heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
2. évfolyam: idegen nyelvek heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
3. évfolyam: informatikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
idegen nyelvek 1
4. évfolyam: informatikához heti 1 óra
idegen nyelvek 1
környezetismerethez heti 1 óra
5. évfolyam: magyarhoz heti 1 óra
informatikához heti 1 óra
6. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 0,5 óra

idegen nyelvek heti 0,5 óra

természetismeret heti 1

7. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra

matematikához heti 1 óra

földrajzhoz heti 0,5 óra

kémia heti 0,5 óra

8. évfolyam: matematikához heti 1 óra

magyar heti 0,5 óra

fizikához heti 0,5 óra

biológiához heti 0,5 óra

idegen nyelvek heti 0,5 óra

2.2.3. A Helvécia- Ballószög Általános Iskola Wéber Ede Általános Iskolájában

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam (a 2024/2025-ös tanévig bezárólag)				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+2	6+0,5
Idegen nyelvek				2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+0,5
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Informatika	---	---	----	+1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4(+0,5)	4+1	3+2	4+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+1	3+2	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1+0,5
Fizika			2	1+0,5
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1(0,5+0,5)			
Informatika	0,5+0,5	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Az egyes évfolyamokon felhasznált szabadon tervezhető órák:

1. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
2. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
3. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 2 óra
4. évfolyam: matematikához heti 0,5 óra

- magyar nyelv és irodalomhoz heti 0,5 óra
 idegen nyelv heti 1 óra
 informatika 1 óra
5. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 0,5 óra
 informatikához heti 0,5 óra
 matematikához 1 óra
6. évfolyam: matematikához heti 2 óra
 magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
7. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 2 óra
 matematikához heti 1 óra
8. évfolyam: matematikához heti 1 óra
 magyar heti 1 óra
 fizikához heti 0,5 óra
 biológiához heti 0,5 óra

Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, amely a címében foglaltak szerint is a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre. A nemzeti alaptantervet tehát továbbra is a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet tartalmazza, amelyben azonban 2020. szeptember 1. napjától lényeges változások bevezetésére kerül sor.

A módosított Nemzeti alaptantervet 2020. szeptember 1-jén kerül bevezetésre az első és az ötödik évfolyamokon.

A kerettanterv tantárgyait és kötelező, minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5

Digitális kultúra			1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24 (22+2)	24 (22+2)	24 (22+2)	25 (23+2)

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2 1
Természetismeret	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Hon- és népismeret		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28 (27+1)	28 (26+2)	30 (28+2)	30 (28+)

A helyi tanterv tárgyai, tartalmai

Helvécia- Ballószög Általános Iskola *Kossuth Lajos Általános Iskolájában:*

Óraterv a kerettantervhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Idegen nyelvek	+1	+1	+1	2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	4	4	4	4
Tánc	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Rendelkezésre álló órakeret	24 (22+2)	24 (22+2)	24 (22+2)	25 (23+2)

Óraterv a kerettantervhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+0,5	4+0,5	3+1	3+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+0,5	4+0,5	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2 1
Természetismeret	2	2+1		
Fizika			1	2
Kémia			1	2

Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Hon- és népismeret		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	4	4	4	4,5
Tánc	1	1	1	0,5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28 (27+1)	28 (26+2)	30 (28+2)	30 (28+2)

Az egyes évfolyamokon felhasznált szabadon tervezhető órák:

1. évfolyam: idegen nyelv heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
2. évfolyam: idegen nyelv heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
3. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
idegen nyelv heti 1 óra
4. évfolyam: környezetismerethez heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
5. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 0,5 óra
matematikához heti 0,5 óra
6. évfolyam: matematikához heti 0,5 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 0,5 óra
természetismerethez 1 óra
7. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
matematikához heti 1 óra
8. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra

Helvécia- Ballószög Általános Iskola Feketeerdői Általános Iskolájában:

Óraterv a kerettantervhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+2	5+1
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1	4+1	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra			1	1
Rendelkezésre álló órakeret	24 (22+2)	24 (22+2)	24 (22+2)	25 (23+2)

Idegen nyelv alsó tagozaton szakkör szinten heti 1 óra minden évfolyamon.

Óraterv a kerettantervhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	3+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4+1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2	2	2 1
Természetismeret	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			2	1

Ének-zene	2	1	1	1
Hon- és népismeret		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28 (27+1)	28 (26+2)	30 (28+2)	30 (28+2)

Az egyes évfolyamokon felhasznált szabadon tervezhető órák:

1. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
2. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
3. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 2 óra
4. évfolyam: környezetismerethez heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
5. évfolyam: történelemhez heti 1 óra
6. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
7. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
matematikához heti 1 óra
8. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar heti 1 óra

Helvécia- Ballószög Általános Iskola Wéber Ede Általános Iskolájában:

Óraterv a kerettantervhez - 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Digitális kultúra			1	1
Rendelkezésre álló órakeret	24 (22+2)	24 (22+2)	24 (22+2)	25 (23+2)

Óraterv a kerettantervhez - 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+1	3+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4+1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2 1
Természetismeret	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1

Hon- és népismeret		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28 (27+1)	28 (26+2)	30 (28+2)	30 (28+2)

Az egyes évfolyamokon felhasznált szabadon tervezhető órák:

1. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra

2. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra

3. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra

4. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra

5. évfolyam: Magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra

6. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra

7. évfolyam: magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra
matematikához heti 1 óra

8. évfolyam: matematikához heti 1 óra
magyar nyelv és irodalomhoz heti 1 óra

2.3.A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban alkalmazható az osztályokon belüli csoportos oktatásszervezés. A csoportbontást a magyar nyelv és irodalom, matematika, technika, informatika tantárgynál és az idegen nyelv oktatásánál alkalmazzuk a szaktanár által kialakított racionális elvek mentén. (Technikai feltételek, kompetencia területek fejlesztése, eredményes továbbtanulás céljából.)

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

2.4.Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

Az oktatásban alkalmazott tankönyvek, kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyvek térítésmentes igénybevételének biztosítását:

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok (csak) olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl egyéb eszközökre is szükség van.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleten (1.osztály), bizonyítvánnyal együtt) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szaktanárok a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- Az iskola arra törekszik, hogy az előírt költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskola számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

- A tanulást segítő korszerű taneszközök beszerzését mindenkor az iskola gazdasági helyzetét figyelembe véve, tervszerű ütemezéssel végezzük. A helyi tantervek megvalósulását elősegítő, a taneszköz jegyzékben meghatározott, szemléltető-eszközöket és mindazokat a feltételeket biztosítjuk, amelyek a Kerettanterv, valamint a helyi tanterv elvégzéséhez nélkülözhetetlenek, a tananyag feldolgozásához, képességek fejlesztéséhez mindenképpen indokoltak.

2.5.A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.
- Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- Fokozatosan előtérbe helyezzük a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.
- Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.
- Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.
- Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

2.6.A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

- A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.
- Az alsó tagozaton a küzdősport alapú testnevelés és a tantervi testnevelés csoportbontása évfolyamra vonatkozóan valósul meg homogén csoportalkotás formájában (képesség- és készségalapú csoportszervezés).

A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

EI kell érnünk, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet módosítása nevesíti a NETFIT-et, mint a tanulók fizikai fittségi mérésének rendszerét, valamint szabályozza annak tartalmi kereteit.

2.7. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák – Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel, oklevéllel, emlékjelvényvel, illetve pénzbeli díjakkal jutalmazhatók. Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye, jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

2.7.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.
- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanórától a másikra.

2.7.2. Az írásbeli beszámoltatás formái

Az ellenőrzést - értékelést a pedagógiai folyamat szerves részének tekintjük, ezért ugyanazokat az elveket érvényesítjük, mint a nevelés - oktatás folyamatának más területein.

Valamely osztályfokra történő belépéskor, továbblépéskor, tanárváltáskor az előzetes ismeretek szintjének megállapítására, helyzetmérésre – feladat meghatározó jelleggel - diagnosztikus méréseket végzünk. Ezeket nem osztályozzuk, a teljesítményeket pontszámokban és százalékokban kifejezve értékeljük.

A tanulási folyamat követésére időben rendszeresen, tervszerűen elosztott gyakorisággal végezzük a fejlesztő, formatív méréseket (röpdolgozat, szóbeli és írásbeli egyéni feleletek, osztályfeleltetés, kísérlet, megfigyelés, gyűjtőmunka, kiselőadás).

Értékelésünk, minősítésünk alapja a normaorientált szummatív értékelés, melynek lényege, hogy az adott populációban minden tanuló talál önmaga számára megoldható feladatokat. (alapkövetelmények, törzsanyag, SNI tanulók követelményei)

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot íratunk. Az 5. évfolyamon a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében az év eleji szintfelmérő dolgozat anyagát magyar nyelvből és matematikából a negyedik és ötödik évfolyamon tanító szaktanárok együttesen állítják össze. A szintfelmérő dolgozat eredményét felső tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A témazáró dolgozat megírására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében maximum napi 2 db témazáró dolgozatot íratunk.

A kisdolgozatok, szódolgozatok nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

2.7.3. Oktatási eredményvizsgálatok

- „Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztőpedagógus segítségével.
- „Átmenetkor” a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).
- Országos mérések 4., 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában.

2.7.4. A tanulók teljesítményének értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire.

A vonatkozó jogszabályi előírások alapján az alsó tagozaton első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szöveges értékelést végzünk, majd az ötfokozatú érdemjegy az osztályozás eszköze. A későbbiekben és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (kitűnő, jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

Az értékelés szemléleti alapja

Folyamatosan rendszeresen összevetjük a tanulók fejlődéséről nyert adatokat a fejlődésük iránt támasztott követelményekkel. Az ellenőrzés nem szorítkozik csupán az ismeretek és készségek értékelésére, folyamatosan értékeljük tanulóink képességeinek, magatartásának, egész személyiségének fejlődését, nem csak a szorosabb értelemben vett tantárgyi szaktudást és előrehaladást értékeljük.

Az értékelés akkor jó ha

- folyamatos: megjelenése rendszeres, aktuális, tervszerű
- sokoldalú: méri az emlékezeti teljesítményeket, az ismeretek alkalmazását, a tudást, meghatározza a további feladatokat
- változatos: vizsgálja a neveltségi szintet, figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, alkalmazza a metakommunikációs jelzéseket
- kiszámítható

Intézményünkben a tanulói teljesítmények értékelésének alapja a különféle méréseken elért eredmény. A követelmények jelentik a tanulás értékelésében a viszonyítási alapot. A követelmények azt a teljesítményszintet jelzik, amelyet valamely anyag rész vagy tantárgy tanulása után várunk el a tanulóktól. Érdemjegyet csak azoknak a tananyagelemeknek a tudására adunk, amelyekre a követelmények vonatkoznak. Az írásbeli számonkérés mellett kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a szóbeli feleleteknek. A teljesítmények rendszeres szóbeli értékelése minden pedagógus oktató-nevelő munkájába folyamatosan beépül, de az értékelés és az írásbeli értékelés rendszere évfolyamtól, tantárgytól függően változhat.

A tanulói teljesítmények értékelésének, minősítésének formái

szóbeli felelet
témazáró dolgozatok
felmérő dolgozatok
önálló fogalmazás írása
feladatlap kitöltése
rövid írásbeli felelet, szódolgozat
másolás
gyakorlatok bemutatása
gyakorlati feladatok megoldása
tollbamondás
projekt feladat megoldása
prezentáció

Rendje:

A felmérő és témazáró dolgozat egy-egy nagyobb tananyagegység lezárását szolgálja. Összefoglalás, rendszerezés előzi meg; a megírás idejét be kell jelenteni a tanulónak. A tanév eleji diagnosztikus mérés eredménye %-osan kerül az osztálynaplóba és a tájékoztató füzetbe.

Korlátai:

- A tantárgyi érdemjegyek nem szülehetnek csak írásbeli számonkérésből.
- Az írásbeli beszámoltatások és a szóbeli feleletek arányára ügyelni kell.
- A tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeknél a szóbeliség dominál.
- A tanítási napon egy tanulócsoporthoz nem lehet kettőnél több felmérést, témazáró dolgozatot íratni, a témazárók írását előre be kell jelenteni.

- Az írásbeli beszámolókat (dolgozatok, felmérések, stb.) legkésőbb két hét elteltével értékelve vissza kell adni a tanulónak.
- Az osztály teljesítményét szóban értékeljük.

Az írásbeli beszámoltatások szerepe, súlya a tanuló tudásának értékelésében

- Az alapozó tantárgyak éves tervezése előtt a diagnosztikus méréseket minden évfolyamon el kell végezni. A diagnosztikus mérések alapján képet kapunk a tanulók tudásáról, az adott időszakban a képességeikről. Ez alapján lehet meghatározni a további feladatokat.
- A felmérő és témazáró dolgozat alapján lehet összehasonlítást végezni, további feladatokat meghatározni.
- Az írásbeli felelet, tollbamondás, stb. témakörön belül alkalmazható, kisebb egységek begyakorlása után.
- A tantárgy jellegéből fakadóan a munkaközösségek illetve a pedagógus dönt arról, hogy az írásbeli vagy a szóbeli számonkérés eredménye kapjon-e elsőbbséget.
- A félévi és év végi tantárgyi osztályzat eldöntésénél a témazáró dolgozatoknak és a felméréseknek meghatározó szerepe van.

Az értékelés (érdemjegyszerzés) gyakorisága:

A rendszeres visszajelzés szükségessége miatt a heti egy- vagy kétórás tantárgyakból félévenként minimum 3, a heti három vagy ennél nagyobb óraszámú tantárgyakból havonta legalább 1 érdemjegy alapján értékelhető a tanuló.

A tanulói teljesítmények értékelésének alapelvei:

- Legyen személyre szóló, motiváló.
- Objektív, érvényes és megbízható.
- Az értékelési rendszer legyen sokoldalú, az értékelő alkalmazzon változatos értékelési formákat.
- Feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének.
- Az értékelési rendszer és a követelményrendszer a pedagógiai program részeként nyilvános.
- Az értékelés szakmai és pedagógiai kifogástalanságáért a szaktanár felel.

Az értékeléshez a követelményrendszer

- kidolgozott;
- megismerhető, nyilvános.

Az értékelés és a tanuló viszonya

- a tanuló személyiségfejlesztését szolgálja;
- mintát ad az önértékeléshez, mások értékeléséhez;
- alakítja a közösség munkáját;

A tanuló részvétele az értékelésben:

Részt vehet: tanuló,
csoport,
osztály.

Cél: Az önértékelés és mások reális értékelési képességeinek kialakítása.

Az értékelési képesség kialakítását segítő, szolgáló kritériumok:

- a tanuló (csoport) ismerje meg a tantárgyi, magatartási követelményeket,
- tudja az értékelendő teljesítmény kívánatos minőségi jellemzőit;
- az értékelést egyeztetett szempontok alapján végezze;
- az önértékelés, mások értékelésének gyakoroltatása.

Mire irányul az értékelés?

Tantárgyi teljesítményekre

- Kerettanterv tantárgyi helyi tantervek követelményei

Speciális képességekre

- viselkedés;
- kommunikációs kultúra;
- együttműködő képesség;
- érdeklődés;
- rendezettség;
- eszközhasználat;
- felelősség vállalása, viselése,
- kreativitás - feladatvégző képesség

Az értékelést végzi:

- pedagógus;
- tanuló;
- közösség;
- munkaközösség-vezető;
- vizsgabizottság;
- nevelőtestület.

Az értékelés, mérés formái:

Szóbeli, írásbeli felelet

Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször ellenőrizzük a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében törekedni kell arra, hogy minden tanuló legalább egyszer feleljen szóban a következő elméleti tantárgyaknál:

- magyar nyelv és irodalom;
- idegen nyelv;
- társadalmi ismeretek, történelem, természetismeret, fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyaknál egy-egy témakörön belül.
- A kevés óraszámú tantárgyak esetében félévente.
- Ének-zene, rajz és vizuális kultúra, informatika , tantárgyaknál félévente, valamilyen gyakorlati

tevékenységgel összekapcsolva.

- A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

Diagnosztizáló mérés

- a csoportbontásoknál
- alapkészségek mérésénél 4., 6. és 8. évfolyamon;
- év elején ismétlési tervhez
- DIFER mérés (1. osztály)

Formatív értékelés

- minden elméleti tantárgynál alkalmazzuk;
  - érdemjeggyel nem értékeljük;
  - ezeket a formatív méréseket a tanítási folyamatnak a tananyagot összefoglaló szakaszában alkalmazzuk, amikor az ismerethiányok korrekciójára a szummatív mérések előtt lehetőség van.
- Iskolánkban három ilyen kötött mérési időszak lehetséges: az év eleji, a félévi és az év végi összefoglalások és felmérések során.

Szummatív – összegző értékelés

- helyi tantárgyi programokban meghatározott témaegység lezárásakor;
- száma, ideje munkaközösség által meghatározott;
- az egyes érdemjegyekben meghatározott tudásszint előre meghatározott.
- A módosítás kiválasztását döntően befolyásolja, hogy milyen típusú tananyagot kérünk számon.
- Az elégséges osztályzatnak megfelelő százalékhathárhoz kell megállapítani a minimum-követelményekhez igazodó feladatok számát.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

Kossuth Lajos Általános Iskola tagintézmény

Teljesítmény	Érdemjegy
0-45%	Elégtelen (1)
46-55%	Elégséges (2)
56-75%	Közepes (3)
76-89%	Jó (4)
90-100%	Jeles (5)

A fenti átváltási arányoktól a szaktanár indokolt esetben eltérhet

Feketeerdői Általános Iskola tagintézmény

Teljesítmény	Érdemjegy
--------------	-----------

0-34%	Elégtelen (1)
35-54%	Elégséges (2)
55-74%	Közepes (3)
75-94%	Jó (4)
95-100%	Jeles (5)

A fenti átváltási arányoktól a szaktanár indokolt esetben eltérhet

Wéber Ede Általános Iskola tagintézmény-egység

Teljesítmény Törzsanyag, SNI, Minimum	Érdemjegy
0-50 % 0-40 %, 0-59 %	Elégtelen (1)
51-64%, 41-60%, 60-79%	Elégséges (2)
65-80%, 61-75%, 80-89%	Közepes (3)
81-90%, 76-90%, 90-97%	Jó (4)
91-100 % 91-100 %, 98-100 %	Jeles (5)

A fenti átváltási arányoktól a szaktanár indokolt esetben eltérhet

A folyamatos mérés a tanítási-tanulási folyamat diagnózisához járul hozzá, amennyiben az elengedhetetlenül fontos alapismeretekre összpontosít (pl. nyelvtanulásban a szókincs).

A teljesítményértékelés kritériumai

Szóbeli felelet: pontos, konkrét kérdés vagy feladat-meghatározás

- pedagógus, társak figyelmesen hallgatják, jegyzik;
- biztosítjuk az adekvát segítségadást.

Témazáró dolgozat, szummatív mérés:

- előzetesen be kell jelenteni;
- egy nap maximum kettőt;
- száma, ideje előre tervezett;
- megfogalmazása egyértelmű;
- a feladat elvégzésére adott idő éppen elegendő a megoldásra;
- csak olyan feladattípust alkalmazunk, melynek megoldásában a tanulók gyakorlatot szereztek.

Intézményünkben az értékelés osztályzattal és szöveggel történik.

Az Erkölcstan és Hit és erkölcstan értékelése a tantárgy félévkor szöveges formában, tanév végén osztályzattal történik.

2.7.5. Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

2.7.6. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmi pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmi tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

2.8. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Hagyományosan tanulóink kimagasló teljesítményeit a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése szerinti:

- tanulmányi munka
- sportteljesítmények
- közösségi munka
- kulturális és közéleti tevékenység

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák:

Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretet adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,

- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök és a munkaközösségek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a DöK is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás,
- kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatáshoz).

A magatartás, szorgalom értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A magatartási elvárásokat a házirend tartalmazza. Ezen elvárások teljesítése alapján az értékelési szempontok a következők:

Példás

- A házirendet minden körülmények között betartja, és másokkal is betartatja.
- Órai és órán kívüli magatartása kifogástalan.
- A közösség alakításában aktívan részt vesz, kezdeményez.
- Iskolai feladatokat önként vállal, és maradéktalanul teljesít.
- Megnyilvánulásaiban őszinte, társaival, tanáraival szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.
- Fegyelmező intézkedés nem volt ellene.

Jó

- A házirendet betartja, apróbb hibáit törekszik javítani.
- A közösségben a rábízott feladatokat ellátja.
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő.
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli figyelmeztető.

Változó

- A házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen.
- A közösség alakításában nincs szerepe, munkájában vonakodva vesz részt.
- Társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban durva, tanáraival szemben tiszteletlen.
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb igazgatói figyelmeztetés.

Rossz

- A házirendet nagyon hiányosan tartja be.
- A közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek.
- A nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja.
- Társaival szemben durva, goromba.
- Tanáraival szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító.
- Fegyelmi fokozata: igazgatói intés.

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás

- Aki tanulmányi munkájában kitartó, a tanítási órákra képességeihez mérten pontosan és rendszerben, maximálisan felkészül.
- Tanulmányi munkájában többletfeladatokat végez, részt vesz versenyeken, pályázatokon.
- Az órai munkát érdeklődésével, aktivitásával segíti.

Jó

- A tanítási órákra lelkiismeretesen felkészül, feladatait elvégzi, de többletfeladatokat nem végez.
- Órai aktivitása a tőle elvárható, de különösebb érdeklődést nem mutat.
- Érdeklődése csak az iskolai tananyagra korlátozódik.

Változó

- Iskolai és otthoni munkájában csak időnként teljesít képességeihez mérten.
- Órai aktivitása hullámzó teljesítményt mutat.
- Házi feladatait hiányosan készíti el, felszerelése is többször kifogásolható.
- Gyakran szétszórt, figyelmetlen.

Hanyag

- Tanulmányi munkájában gyakran képességei alatt teljesít, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- Felszerelése hiányos, így az órai tanulmányi munkát hátráltatja.
- Munkafegyelme rossz, érdektelenség, közömbösség jellemzi.

2.9.A tanulók továbbhaladása

2.9.1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,

- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- magántanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg. Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

2.10. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átforgalmazását,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,

- partnerközpontú nevelést.

A művészeti nevelés terén iskolánk együttműködik a Líra Alapfokú Művészeti Iskolával zene oktatása céljából.

3. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

3.1. A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelői közössége a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította. A módosítások bevezetése 2022 év ..... 09..... hónap 01. napjától történik.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot a fenntartó székhelyén, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

3.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény diákönkormányzata 2022. év 09. hó 01. napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

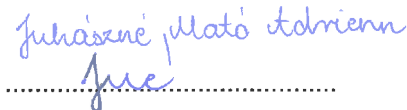
Kelt: Balószög, 2022. év 09. hónap 01. nap

diákönkormányzat képviselője

A pedagógiai programot/módosítását a szülői szervezet (közösség) 2022. év 09. hó 01. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Balószög, 2022. év 09. hónap 01. nap

szülői szervezet (közösség) képviselője

3.3. A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A pedagógiai programot/módosítását az intézmény nevelőtestülete 2022. év 08. hó 29. napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: Ballószög, 2022. év 09. hónap 01. nap

Szavannosek Vágné László

hitelesítő nevelőtestületi tag

Ócsa Kálmán

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: Ballószög, 2022. év 09. hónap 01. nap

Peter Fodor Csaba

Intézményvezető

3.4. Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

.....

.....

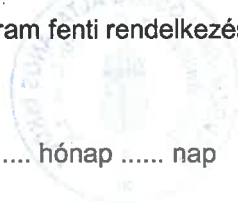
..... (fejezet és címmegjelölések)

vonatkozásában a(z) ..... (fenntartó hivatalos megnevezése) mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkörrel gyakorolt. Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult *szerve/vezetője* a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

fenntartó képviselője

4. FÜGGELÉK

4.1. Erdei iskola

Erdei iskola a 229/2012. Kormányrendelet 33. § (1) értelmében

Helyi tanterve:

5. vagy 6. évfolyam

Több műveltségi területet érintő helyi adottságokra épített tanterv

Természetismeret

Történelem

Hon és népismeret

Matematika

Művészetek – Rajz, Vizuális kultúra, ének-zene.

Könyvtárhasználat

Testnevelés és sport

Technika, életvitel és gyakorlat

Osztályfőnöki

Az erdei iskola feladatai a tantervi követelményeknek megfelelően

Környezeti nevelés:

Az élő természetes környezet megismerése tevékenységek kapcsán, melyben cél a tanulók környezettudatos magatartásának pozitív irányú alakítása.

Testi és lelki egészség:

Az egészséges életmód érvényesítésével felszínre kerül a helyes táplálkozás, a tisztálkodás, a napirend helyes kialakítása, a mozgás, a sport, és a szellemi tevékenységek tréningje.

Hon és népismeret:

A tanulók alaposabban megismerik a közvetlen környezet élő szokásait, hagyományait és azt a földrajzi tájat ahol élnek.

Kommunikációs kultúra:

Viszonylag zárt közösségben a tanulók egymás közötti kapcsolata szorosabbá válhat, és ezáltal jobban figyelhetnek a társaikra, egymás gondjaira.

Alkalmom adódik véleményüket, kívánságaikat megfelelő módon előadni, és közölni.

Tanulás:

Valamennyi értelmi képesség fejlesztése a különböző tevékenységekben, melynek célja az egész személyiség kibontakozása.

Eredményes vizsgálati módszerek, technikák elsajátítása, gyakoroltatása.

Előzmény:

Az iskolákban elsajátított ismeretek megfigyelése és vizsgálódási módok, technikák.

Környezeti nevelés és egészségnevelési célok megjelölése:

- Célunk, hogy diákjaink érezzék fontos szerepüket a helyi környezetvédelemben.
- Ismerjék meg a veszélyforrásokat: a víz, a levegő, a talaj szennyezettségének okait, következményeit.
- Mit tehetünk a megelőzés érdekében? Hogyan óvják, védjék lakóhelyük még meglévő értékeit?
- Madárvédelem szervezése, folyamatos munka előkészítése.
- Vegyék észre a hibákat, tegyenek javaslatot azok megszüntetésére.

<u>Óraszám:</u>	30 óra	vagy	18 óra
	15 óra iskolai órakeret terhére		9 óra iskola órakeret terhére
	15 óra a szabadidőből		9 óra a szabadidőből

Az erdei iskola célja:

A természet jellemzőinek vizsgálata, értékeinek feltárása.

Növénytani, talajtani, rovarfajta vizsgálatok, terepgyakorlatok, megfigyelések, összehasonlítások végzése. Környezetbarát szokások kialakítása, környezetkárosító anyagok kimutatása.

A tanulók felelősségtudatának fejlesztése: érezzék, hogy fontos szerepük van a helyi környezetvédelemben. Ismerjék fel a veszélyforrásokat a víz, levegő, a talaj szennyezettség okait, következményeit.

Mit tehetnek a megelőzés érdekében? Hogyan óvják, védjék lakóhelyüket még meglévő értékeit.

Közvetlen tapasztalás a természetes környezetből.

A tanuló törekedjen az iskolában szerzett ismereteinek gyakorlati alkalmazására, valamint az új ismeretek befogadására.

Új ismereteit törekedjen önállóan feldolgozni, és ez által minél kevesebb tanári segítséget igényelni.

Kiselőadásokra, beszámolókra próbáljon önállóan felkészülni, és azokat előadni.

Csoportmunkában mindig legyen aktív és segítőkész.

Minden helyzetben kulturált viselkedésre törekedjen.

Kiemelt közös követelmények:

Környezeti nevelés:

Az élő természetes környezet megismerése tevékenységek kapcsán, melyben cél a tanulók környezettudatos magatartásának pozitív irányú alakítása.

Testi és lelki egészség:

Az egészséges életmód érvényesítésével felszínre kerül a helyes táplálkozás, a tisztálkodás, a napirend helyes kialakítása, a mozgás, a sport, és a szellemi tevékenységek tréningje.

Hon- és népismeret:

A tanulók alaposabban megismerik a közvetlen környezet élő szokásait, hagyományait és azt a földrajzi tájat ahol élnek.

Kommunikációs kultúra:

Viszonylag zárt közösségben a tanulók egymásközi kapcsolata szorosabbá válhat, és ez által jobban figyelhetnek társaikra, egymás gondjaira.

Alkalmuk adódik véleményüket, kívánságaikat megfelelő módon előadni, és közölni.

Tanulás:

Valamennyi értelmi képesség fejlesztése a különböző tevékenységekben, melyek célja az egész személyiség kibontakozása.

Eredményes vizsgálati módszerek, technikák elsajátítása, gyakoroltatása.

Előzmény:

Az iskolában elsajátított ismeretek, megfigyelési és vizsgálódási módok, technikák.

Időtartam:

A program 3-5 napra tervezett.

Időpont :

május vagy szeptember

Az időpont megválasztása és a tartalom hossza a fenntartóval történő egyeztetéstől függ.

Speciális szervezési teendők, feladatok:

- Pályázati lehetőségek feltárása, kihasználása.
- A programfelelős feladata a tevékenységek koordinálása.

- A program megismertetése a szülőkkel különböző fórumokon, pl.: szülői értekezleteken, szülői munkaközösségben és a vezetőség tagjaival.
- A napirend betartása.
- Természetismeret tantárgy terepmunkáin és mérésein 6-8 fős csoportokat célszerű szervezni
- A kötelező program mellett szabadidő, szabadprogram biztosítása.
- A szaktanár döntési joga a képességeken alapuló differenciálás létrehozása különböző szervezési formákban.

Értékelés:

E szervezési formában a tanulók értékelése folyamatos. Előre elkészített táblázaton folyamatosan vezetjük az elért eredményeiket. A szóbeli értékelés a jellemző. Kiselőadások értékelése kiemelt hangsúlyt kap, csak úgy mint az önállóan elkészített tanulói munkák is.

Feltételek:

- Az anyagiak előteremtése fenntartó hozzájárulása
- A terület kiválasztásának lényeges jegyei: természetes környezet, a gyermekek elhelyezése épületben / mivel laborvizsgálatok, manuális tevékenységek tervezettek, ezért megfelelő terem is szükséges /.
- Szaktanárok biztosítása.
- Vizsgálati eszközök, laborfelszerelés, szakkönyvek, lexikonok, kartonok, stb.

A helyi erdei iskola tantervi felépítése

Óraszám: napi 5 óra

3 nap esetén 15 óra

5 nap esetén 25 óra

	<u>3 nap</u>	<u>5 nap</u>
I. A terep életközösségeinek megismerése	3 óra	8 óra
II. Komplex vizsgálatok / víz és talajtani /	3 óra	7 óra
III. A történelmi múlt. / szokások, hagyományok /	3 óra	3 óra
IV. A természet ábrázolása. / rajzok, felvétele /	3 óra	3 óra
V. Terepgyakorlat az erdőben, tóparton, réten	3 óra	4 óra

Cél:

Ismerje meg a tanuló a tágabb lakóhelyet természeti-, gazdasági-, és kulturális szempontból.

A tanult ismeretek kapcsán ismerje fel a valóságot.

Követelmény:

Tapasztalatairól és megfigyeléseiről készítsen jegyzeteket.

Összegejtött anyagból készítsen albumot, kiállítási anyagot.

Előzmény:

Biológiai ismeretek.

Tartalom:

Ismeretek bővítése az életközösségek vonatkozásában.

Ide tartozó témák megbeszélése./ egészségügyi, technológiai stb./

Esti programok önálló összeállítása.

Reggeli tornák beépítése a programba.

Mérések, anyaggyűjtések.

Népdalok esti megszólaltatása.

Rajzok készítése.

Értékelés:

Szóbeli értékelés a pozitívumok kiemelésével.

Kapcsolódási pontok:

- Biológia – Hazai tájak életközösségei
- Földrajz – Természetföldrajzi ismeretek
- Könyvtárhasználat
-

I. Az adott terület életközösségei.

Cél:

A természet egységének felismerése.

Élményként dolgozza fel a természet szépségeit, csodáit.

Ismerje fel a természet összefüggéseit.

Törekedjen az életközösségek fajgazdagságának megismerésére.

Tudjon szakkönyveket használni.

Követelmény:

Felvételek készítése az életközösségek életéből.

Környezeti tényezők vizsgálata.

Jellemezze a rét és az erdő fajösszetételét.

Végezzen csoportosítást a felkutatott növény és állatfajok alapján.

A természet értékeinek rajzos kivitelezése.

II. Komplex vizsgálatok a megismert életközösségekben.

Cél:

Életközösségek élő és élettelen környezeti tényezőinek vizsgálata az ott élő növényfajok függvényében.

Követelmény:

Ismerjék fel az élőlény és környezete közötti összefüggést.

Talajtípusok / homok, réti , erdei / felismerése egyszerű közettani vizsgálatok alapján.

Szennyezettség felismerése levegő és vízvizsgálat alapján.

Tudjanak víz-, és levegőhőmérsékletet mérni.

Előzmény:

Természetismeret / az élettelen természet alapismeretei 4. o./

Természetismeret / közettani vizsgálatok 5. osztály /

Tartalom:

Talajvizsgálatok

Vízvizsgálatok

Értékelés:

Tapasztalat és mért eredmények értékelése és összehasonlítása.

Jegyzetfüzetek esztétikus vezetésére törekvés. / rajzok, táblázatok, grafikonok /

Feltételek:

Kémcsövek, kémcsőfogók, kémcsőállvány, petricsészék, főzőpoharak, univerzális indikátorpapír, cellux, körcimke, nagyítók, mikroszkópok, hőmérők, borszeszégők, vegyszerek:

Glicerin, kálium –permanganát, sósav, denaturált szesz.

III. A táj történelmi múltjának megismerése

Cél: Az adott terület múltjának feldolgozása, szerepének megismerése a táj életében.

Követelmény: Ismerje az élet és a természet értékeit, és becsülje meg.

Tudjon a megszerzett ismeretekről vázlatos összeállítást készíteni.(rajz, kép)

Tartalom: A területen található népi szerszámok, foglalkozások megismerése. A népi foglalkozások közül ismerkedés a korongozás és a szövés elsajátítható technikáival.

Értékelés: A gyűjtött anyagból és az önálló alkotásokból kiállítás rendezése. Az udvari élet felelevenítése.

IV. Az életközösségek valóságos ábrázolása

Cél: Szerezzen közvetlen tapasztalatot a természetes környezet élővilágából.

A valóság esztétikumának befogadása, és átélése.

Az esztétikai minőségre nyitott magatartás.

Követelmény:

Több fázisos rajz készítése a növények fejlődésének alakulásáról. Technikai eszközök (fényképezőgép, video, stb.) használata jártasság szintjén.

Tartalom:

A természet valóságú ábrázolása választható technikai megoldással fotó, video, toll, rajz

Értékelés:

Kiállítás rendezése, a témák és a megoldások értékelése.

Feltételek:

Akvarell, festék, tempera, filctoll, film, fényképezőgép, videokamera

Ökológiai játékok:

Csoportalakító ismerkedési játékok

Érzékelésfejlesztő játékok

Kreativitást fejlesztő játékok

Ismeretbővítő játékok

Memorizáló játékok

Körjátékok

V. Terepgyakorlat az adott területen

Cél:

A különböző növénytársulások természeti értékeinek felismerése

Az ökológiai tényezők módosító szerepének megismerése az őshonos társulásokban.

Követelmény:

Vegye észre környezetében az élőlény testfelépítése, élete és környezete közötti összefüggéseket, kölcsönhatásokat. Az itt élő növényfajok rendszerezése lényeges jegyek alapján. Tudatosodjon a természetes életközösség védelme, mely a földi élet függvénye.

Tartalom:

A vizsgált terület kialakulásának környezeti tényezői.

Az erdő alakulásának környezeti tényezői.

Az erdő szintjei.

Fajfelismerési, rendszertani gyakorlatok.

Értékelés:

A terület metszetajának bemutatása / növénytársulás bejelölése /

Morfológiai rajzok / levél, fakéreg stb./

Felvételek a társulások életéből.

Feltételek:

Növényismeret / a hazai növényvédelem kis határozója/

Növény- és állathatározó könyvek, jegyzetfüzet, kartonok, fényképezőgép, felvevő, stb.

A záró programra kiállítás rendezése.

1.) Boldogságprogram

A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet pályázatához csatlakozott intézményünk.

A program kiemelt feladata, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve ötleteket és módszertani segítségeket adjonk intézményünk tanulóinak számára a boldogságra való képesség fejlesztéséhez.

A program keretében a tanulócsoportok havonta egyszer Boldogságórán vesznek részt a 2018/2019-es tanévtől kezdődően, a Helvécia-Ballószög Általános Iskola Kossuth Lajos Általános Iskolájában 2.,3.,4.,5. évfolyamon felmenő rendszerrel, valamint a Weber Ede Általános Iskolában 1.,2.,3.,5.,6.,7.,8. évfolyamokon. A program fenntartását a következő tanévekben is vállalják. A 2019/2020-as tanévtől kezdődően a fenti két tagintézményben minden évfolyamon működik.

Céljaink:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, azok felismerése, tudatosítása tanulóinkban.
- Az önismereten alapuló öntudat kialakítása.
- Problémamegoldó képesség fejlesztése.
- Az egymás iránti segítőkészség, tisztelet, tolerancia kialakítása.
- A vitakultúra elemeinek (bírálat, önbírálat, ok-okozati összefüggések, a mások véleményére való odafigyelés, a nyelvi megformálás kialakítása).

A Boldogságprogram 10 egymásra épülő témából áll, amelyek lépésről lépésre ismertetik meg a tanulóinkkal a boldogsághoz vezető utat.

A Boldogságóra témakörei:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése

6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömeik élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A 10 boldogságórát alsóban a napközis foglalkozás keretén belül, felsőben az osztályfőnöki órákon dolgozzuk fel.

4.2. EFOP-3.3.5-17-2017-00029

**Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program
kísérleti megvalósítása a Kecskeméti Tankerületi Központban**

Téma: Környezetvédelem, természetismeret, tudatos fogyasztói magatartás (Kossuth)

Cím: Mi a történet

Időpont: 2018. 06. 25-29-ig.

Tematikus hét elnevezése: Ügyeskedj velünk! Sorszám: 2018-3/119

Helyszín: Helvécia-Ballószög Általános Iskola Kossuth Lajos Általános Iskolája, Ballószög

Tematikus hét vezetőpedagógusa: Szendrővári Anita

Heti tervezet:

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
De.	PS1: Programnyitás, jégtörők és a természet megjelenése az (eredet) mondákban.	PS3: Külső helyszín Látogatás a Magyarkertbe Jakabszállásra	PS5: Energiafogyasztásunk a napenergia működése	PS7: A hulladékok története- Melódiák a szeméttelepről	PS9: Történetek más kultúrákból, társadalom.
Du.	PS2: Madarak és állatok története.	PS4: Külső helyszín Látogatás a Magyarkertbe Jakabszállásra	PS6: Ételeim története Kolumbusz hozta	PS8: A víz története Látogatás a Kunság Majorba	PS10: Az én történetem, szintézis, programzárás.

Mi az eredete, története és hogyan működik a körülöttem lévő világ: az ökoszisztéma (állat- és

növényvilág), épített környezet (hulladékkezelés, vízfelhasználás, energiafogyasztás)?

2018.06.25. hétfő

A névsorolvasás és a reggeli után közösségi (jégtörő) játékokat játszottunk: Mosolyinvázió, Pacsi barát, Szincápa. Cél a kezdeti feszültségek oldása játékokon keresztül, melyeket nagy örömmel játszottak a gyerekek.

A tízórai elfogyasztása után kezdődött a délelőtti második témájának bevezetése a természet megjelenése az (eredet) mondákban. A foglalkozás második felének a célja pedig, hogy a „Honnan származik, mi a története?” témakört bevezesse, ismeretek „észrevétlen” frissítése növény- és állatvilág témakörben. A foglalkozás célja emellett, a ráhangolódás a heti program céljára, miszerint a minket körülvevő világ történetét és működési mechanizmusait szeretnénk jobban megérteni.

Projektor segítségével megnéztünk egy eredet mesét: Az elefánt ormánya. Utána felolvastam egy történetet : A csökönyös kiselefánt. Beszélgettünk a mondáról.

Ebéd után újabb játék következett az iskola udvarán: Állathangok párban.

Délután a terepi foglalkozáson megfigyeltük az iskola udvarának növény és állatvilágát, szerencsénkre részesei lehettünk annak, ahogy a fiókákat tanítják repülni a madárszülők. Állatokat ábrázoló fotókat rejtettünk el az udvaron melyeket a gyerekeknek kellett megtalálni. Nagy lelkesedéssel kutatták az állatok képeit. A sok mozgás után jól esett az uzsonna.

2018.06.26. kedd

Kimozdulás. Látogatás a Magyarkertbe Jakabszállásra.

Ráhangolódás a minket körülvevő növény és állatvilág megismerésére.

Reggeli után elindultunk Jakabszállásra. Magyarkertben a gyerekek egy gyönyörű botanikus kertben megismerhették Magyarország méretarányos domborzati és vízrajzi makettjét. A sok séta után jól esett az ebéd, majd a gyűjtött kövekre növényeket festettünk. Előremutatva a csütörtök délelőtti foglalkozásra PET palackokból ügyességi játékokat készítettünk.

2018. 06.27. szerda

A névsorolvasás és reggeli után megnéztünk egy mesét: Egyszer volt a Föld : Az energia (megújuló energia). Beszélgettünk a megújuló energiaforrásokról, a napenergia működéséről felhasználásáról.

Következett egy rövid ismeretterjesztő film: Napenergiáról gyerekeknek.

Tízórai után csoportokban kvíz kérdéseket oldottak meg a gyerekek az energiafogyasztásról, a napenergia működéséről. Nagy izgalommal „dolgoztak” csoportokban a kérdések megoldásán.

Ebéd után ételeim története, Amerikából származó zöldségeinkkel ismerkedhettek meg a gyerekek. Honnan származik és mi a története a burgonyának? Kányádi Sándor: Krumplis mese meghallgatása után krumpli nyomdákat készítettünk majd csomagolópapírra rajzolt Amerika térképre nyomdáztunk.

A téma lezárásakor játszott forró krumpli játékot nagy lelkesedéssel játszottuk többször is az iskola udvarán.

2018. 06. 28. csütörtök

Névsorolvasás és reggeli után a hulladékok történetével ismerkedtünk. Fontos, hogy a gyerekek ráébredjenek arra, milyen veszélyeket hordoz a hulladék a növény-és állatvilágra, az emberiségre, a bolygóra. Tudatosuljon, hogy mindenki részt tud vállalni a hulladék mennyiségének csökkentésében.

Beszélgetés után kettő filmet néztünk meg a témával kapcsolatban. Egyszer volt a Föld: Hulladék újrahasznosítás, Melódiák a szeméttelpről.

Tízórai után foglalkozást tartottunk a szabad levegőn. Akadálypályát építettünk hulladékokból amit a csapatok ki is próbáltak. Utána szelektíven összeszedtük a szemetet.

Ebéd után ellátogattunk a Kunság Majorba. A majorban található mesterséges tó partján beszélgettünk a víz történetéről. (forrás, patak, folyó, tó, eső, hó, köd, jég, pára...) Megismerkedtünk „ vizes” mondákkal. Utána jól esett a kötetlen mozgás a szabad levegőn.

2018. 06. 29. péntek

A reggeli elfogyasztása után beszélgettünk arról hogyan jelenik meg a természet a nemzetiségi kultúrák eredetmondáiban. Az erdő anyja (Az égben keresztelt juhászlegény) történetet feldolgoztuk beszélgettünk a mondáról.

Tízórai után foglalkozás a szabad levegőn: Ökofogócska, Pacsi barát

Ebéd után: reflexió a heti élményekről, visszatekintettünk az elmúlt hétre, érzésekre, elsajátított ismeretekre, legjobb pillanatokra. Mit viszek magammal? Van-e valami amit ezután máshogy csinállok majd? Megnéztük a hét folyamán készült képeket. Búcsú csoportkép készült.

Iskola: **Ballószög-Helvécia Általános Iskola Kossuth Lajos Általános Iskolája**

Táborvezető neve: **Borsikné Pap Márta**

Képzés neve: **„Élmény tanulni” (EFOP- 3.2.15.-VEKOP-17)**

Témamodul: Környezetvédelem, természetismeret, tudatos fogyasztói magatartás

Választott sablon címe: Honnan Fúj? – Élhető levegőnk körül fújuk a heti nótát

Megvalósult programhét: 2018.06.18-22. „Irány a természet”

Tematikus hét sorszáma: 2018-3/51

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
De.	PS1: Programnyitás	PS3: Elmúlás és újraszületés: Levegőnk rendszere	PS5: Kimozdulás: Szeged/nagyváros	PS7: Kimozdulás: Kunsági major/vidék	PS9: Lassítsunk: Fatestvér!
Du.	PS2: Életút: Mit lélegzünk be?	PS4: Maradék nélkül, ökolábnymunk az étkezésben	PS6: Kimozdulás: Szeged/nagyváros	PS8: Kimozdulás: Kunsági major/vidék	PS10: Programzárás

				város és vidék összehasonlítása	
--	--	--	--	------------------------------------	--

A programhét célja volt: A diákok játékos módszerek segítségével, önfeledten ismerték meg a Levegő elemén keresztül a társadalmak környezeti terhelését Földünkön, a tudatos és tudattalan szennyezés és hatásának kapcsolatát és rendszerét, miközben felismerték kapcsolatukat az őket eltető levegővel. Megvizsgálták a családjukban és a szűkebb környezetükben a levegő és a légkör sajátosságait, jellemzőit és lehetőségeit, megkeresték saját terhelésük jellegét, formáját, a légszennyezés általános hatásait. Tudatosult bennük e körforgásos rendszerek sérülékenysége, a növények és főleg a fák élete, ritmusa, sorsa, és ebben a saját egyéni felelősségük. Képesse váltak a saját életmódjukban azonosítani az élő rendszerhez kötődő szükségleteket. Felismerték a problémára adható válaszokat és tevékeny tapasztalatot szereztek róla. Fejlődött a készségük az egyéni felismerésre és a kezdeményezőképessegre. Fejlődött továbbá a kreatív és intuitív képességük a felismerés utáni megoldáskeresésben és téma feldolgozásban, rajzolásban, ezzel együtt fejlődött a finommotorikus képességük. Nyaggyatásfaktoruk felismerésével, azt a fenntarthatóság felé orientálják folyamatosan a család hétköznapi működésének és napi rutinjaik környezeti terhelésének csökkentése irányába.

Részletes napi, heti beszámoló

Hétfő

Programnyitás

A foglalkozás célja a programhét tartalmának és struktúrájának átbeszélése volt. A tanulók várakozásainak megosztása, a tanulók kapcsolódása a témához. Elvárások és félelmek tisztázása, majd teljes csoport szintű összegyűjtése és megbeszélése, rendszerezése történt meg. Csoport-szabályok közös megbeszélése, elfogadása; általános napirend, heti rend tisztázása volt a cél. (Elvárások és Félelmek fája, Ötletróham, Programhét SWOT)

Ezután Jégtörő játékokon keresztül közösség építése, az egyéni kompetenciák és érdeklődések felmérése, az aktivitás, a csapatban gondolkodás és egyéni teljesítmények felmérését tettük lehetővé. A jégtörő játékokon keresztül a reggel megismert programhét témának a résztvevők felé való finom mélyítése és felkészítése a délutáni foglalkozásra valósult meg.

A diákok a kötelező aláírások után megkapták csomagjaikat, amelyeket leplezetlen, őszinte örömmel fogadtak.

A nap folyamán két kis filmet néztünk meg. A filmnézés célja az volt, hogy a résztvevők megértsék a levegő témán keresztül környezetük működését, problémáit és a lehetőségeket, melyek feldolgozásával és alkalmazásával minden nap segíthetnek jobbra tenni életkörülményeiket, és a közvetlen környezetükben élők életét is. Megértették és átértékelték, hogy ezek irányt adnak akár egész életükben is, meghatározó gondolataikban a későbbiekben is. A két film megtekintése után csoportosan megbeszéltük a felmerült kérdéseket, aggodalmakat, lehetőségeket és pozitív végkicsengéssel zártuk. Elkezdtük megtervezni a jövő Ballószögét rajzolva is.

Kedd

A frontális és csapatmunka után, miután feltártuk a szállópor, a közösségi légszennyezés és a szmogriadó fogalmait, egy játékos feldolgozás következett.

Kisfilmet néztünk, amely közben rájöttek a gyerekek, hogy a növények érzik a törődésünket, gondoskodásunkat, de a csúnya bánásmódot is. Célja volt egy egyéni választási lehetőség, amivel a gyerekek otthonaikba vihették a tiszta levegőt néhány egyszerű növény segítségével. Aranypálmát ültettünk, amelyet hazavihettek a gyerekek.

A nap folyamán „Maradék nélkül” interaktív előadás valósult meg. Meghívott előadó. A NÉBIH munkatársának programja. Célja volt, hogy a gyerekek tudatosítsák étel- és ital-fogyasztásukat és rajtuk keresztül eljussanak a szülőkhöz. Játékosan, a diákok érdeklődését felkeltve valósult meg a program.

Szerda Nagyváros-Szeged

Célunk volt, hogy a nagyvárosi szennyezett levegő problémát a gyakorlatban kívántuk megmutatni a gyerekeknek, „bejárás”, tapasztalatszerzés.

Szegedi Állatkert bejárása az ökológiai szemléletmód kiszélesítése volt a cél

Csütörtök Kimozdulás: Vidék-Kunsági Major

A célunk az volt, hogy tapasztalatot gyűjtsenek a gyerekek a vidékről és a Kerek Esztendő tematikus játszótéren tiszta levegőn mozgásos játékokat játszanak, amely sikeresen önfeledt játékkal zárult. Mesterséges, természetes tavak összehasonlítása.

A nap folyamán a nagyváros (Szeged) és vidék összehasonlítása is megtörtént, hogyan tehetjük jobbra tettük fel a kérdéseket és adtuk meg rá közösen a válaszokat.

Péntek: Lassítsunk: Fatestvér!

Facsemete ültetése

A programsáv célja az volt, hogy kis Fát ültessünk a gyakorlatban együtt. Magunk ástuk ki a földet, helyeztük bele a facsemetét, és gondoztuk körbe, ill. öntöttük. Ültetés után csapatonként ellátott szalaggal jelöltük meg a facsemetét és mindenki mondhatott, súgathott valami szépet a kis fának, hogy érezze a „szeretetet”. A program hét végeztével is visszajártak gondozni a gyerekek és büszkeséggel töltött el, hogy természetes öntözőrendszert ástak ki kis lapátokkal, hogy az esővíz a kis fájukhoz folyjon. Azt gondolom ezzel a gyakorlatba máris átültették a tanultakat.

„Ökolábnymunk” egy kis filmen keresztül szélesítettük látókörünket és a résztvevők felismerték, hogy minden otthoni tettüknek van környezeti terhe, még ha nem is mennek el otthonról. (Akkor elméletileg lehet nagyobb). A program feltárta az otthoni jó és rossz szokásokat a konyhától a nappalin át a hálósobáig. Kérdezz - felelek, beszélgetésen keresztül valósult meg. Jövő Ballószöge rajz befejezése a tanultak alapján.

Programzárás

A foglalkozáson a tanulók egyénileg és közösen értékelték a program hangulatát, a tanult ismeretek, tapasztalásokat. Mennyire valósultak meg /maradtak el a programhét elején megfogalmazott elvárások/élelmek? Mit változtat saját életében, mit fog másképpen csinálni a következő egy hétben/egy hónapban/egy évben.

A zárással együtt a következő környezet tudatos programhétig útravalót biztosítottunk, motiváltunk és az értékteremtés lehetőségének erősítését igyekeztünk megteremteni a résztvevőkben.

A programsávban fejlesztett kompetenciák: képesség az önreflexióra, szintézisalkotás képessége, rendszergondolkodás

Mozgásos, Levezető, lezáró játékon át: Pacsibarád, Közös taps, a hét elején játszott játékokat felelevenítettük majd nyugodt, önfeledt légkörben közös tappsal búcsúztunk társainktól, új barátoktól.

Elültetett fatestvérünket meglátogattuk és megöntöttük. A gyerekek kötődését, törődését a természethez igyekeztünk elmélyíteni zárásként.

Az „Élmény tanulni” programsablon kitalálói fantasztikus munkát végeztek. A változatos, játékos feladatok, helyszínek, több érzékszerv érintésével, több csatornán át észrevétlenül lopták be a gyerekek tudatába a rengeteg információt, amelyet így el is sajátítottak. Élmény volt a gyerekekkel így tanulni és látni, megtapasztalni, hogy napról napra tudatosult bennük és a gyakorlatban hasznosítják a tanultakat.(észre sem vették, hogy tanultak.)

Témamodul: Környezetvédelem, természetismeret, tudatos fogyasztói magatartás (Feketeerdő)

Évfolyamok: 1. 2. 4. 6. évfolyam

Választott sablon: 2. évfolyam, Honnan fűj? – Élhető levegőnk körül fűjjuk a heti nótát

Pedagógiai célok:

A levegő téma egy átfogó témakör, hiszen éltető oxigénünktől, percenkénti légvételeinktől kezdve a környezetünk napi és éves ciklusú hőháztartásán át a megszokott étkezési szokásaink környezeti terheléséig egy komplex egésznek alkot. A tiszta és éltető oxigéndús levegőből lett szmogos, a túlzott fogyasztásnak és fosszilis tüzelőanyagoknak a hatására megnövekedett légköri üvegházgázok miatti szennyeződésének jellemzően az első fosszilis-ipari forradalom és az urbanizáció és a hozzá szorosan kötődő agglomerálódás eredményezte városrobbanás és megapoliszok, és azok fenntarthatósága a témahét alapkérdése. Az egyéni környezet, vidéki és városi környezet összehasonlítása, egyéni, lakásokon belüli fenntarthatósági megoldások, melyek a globális terhelésre adnak lokális válaszokat.

Az attitűdformálást támogatja a filmek közös feldolgozása előzetes szempontok és kérdések segítségével. Az ezekből látható pozitív közösségépítő és szemléletformáló szemlélet önismereti és kezdeményező típusú tanulókat nevelhet ki, igazodva a témahét fő üzenetéhez, a Körtudatos Földlakókhoz.

Fejlesztett kompetenciák: kreatív konstruálókészség, kooperatív készség, digitális kompetencia, vállalkozói attitűd, előadói készség, kommunikációs kompetencia, szociális kompetencia, kritikus gondolkodás, képesség az önreflexióra, rendszergondolkodás, előadói készség, improvizáló készség, kreatív kompetencia, digitális kompetencia, problémamegoldó képesség, szintézisalkotás képesség

Alkalmat elnevezése: Feketeerdői tábor

Megvalósítás időpontja: 2018-06-18 - 2018-06-23

Megvalósított programcím: HONNAN FÚJ? - ÉLTETŐ
LEVEGŐNK KORÜL FUJUK A HETINÓTÁT

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
8:00 - 8:30 Pókháló	8:00 - 9:00 Mozgásos/Versenyjátékok		8:00 - 10:00 PS7: Elmúlás és újraszületés: Levegők rendszere	8:00 - 10:00 Erdei gyűjtögetés
8:30 - 9:00 Óriás ugrókötél	9:00 - 10:00 Jégtörők és közösségi játékok erdő és ökoszisztéma szolgáltatás témában, alsósoknak		10:00 - 10:30 Tízórai	9:00 - 9:30 Papírra dörzsölt fáminta
9:00 - 9:30 Elvárások és Félelmek fája	10:00 - 10:30 Tízórai		10:30 - 12:00 PS7: Elmúlás és újraszületés: Levegők rendszere	10:00 - 10:30 Tízórai
9:30 - 10:00 Add tovább a karikát	10:30 - 11:00 Gombgyár		11:30 - 12:00 Csipeszfogó	10:30 - 11:30 Terménykép
10:00 - 10:30 Tízórai	11:00 - 11:30 Esőerdő		12:00 - 13:00 Ebéd	11:30 - 12:00 Menekülés a héjától
10:30 - 11:00 Gubanc	12:00 - 13:00 Ebéd		13:00 - 13:30 Menj, állj, tapsolj, kiabálj	12:00 - 13:00 Ebéd
11:00 - 11:30 Lufirelgetés vízzel	13:00 - 14:30 PS3: Életút: Mit lélegzünk be?		13:30 - 14:00 Lomha Lajos	13:00 - 14:30 Óriási szappanbuborék készítés
11:30 - 12:00 Hagulatfa	14:30 - 15:00 Tesz Vesz Jármű		14:00 - 14:30 Tartsd a vödört	14:30 - 15:00 Elvárások és Félelmek fája
12:00 - 13:00 Ebéd	15:00 - 15:30 Uzsonna		14:30 - 15:00 Pacsi barát	15:00 - 15:30 Uzsonna
13:00 - 15:00 PS2: Születés: Szellő vagy Vihar?	15:20 - 15:45 Hangulatbarométer		15:00 - 15:30 Uzsonna	15:30 - 16:00 Hangulatbarométer
15:00 - 15:30 Uzsonna	15:45 - 16:00 Holnap btyu		15:45 - 16:00 Hangulatbarométer	
15:45 - 16:00 Hangulatbarométer				

2018.06.18. – Hétfő

8:00 - 8:30	<p>Pókháló- A csoport tagjai körben ülnek. Az első gyerek megfogja egy pamutgombolyag kezdő szálát, és a gombolyagot átdobja az egyik társának úgy, hogy elmondja a saját nevét. Akihez érkezik elmondja, hogy kitől kapta és hogy őt hogy hívják. Majd visszafelé is felgöngyölítjük a szálakat.</p> <p>Cél: ismerkedés, névtanulás</p>
8:30 - 9:00	<p>Óriás ugrókötél - Az egész csoportnak át kell jutnia a kötél alatt, anélkül, hogy hozzáérnének. Amikor mindenki átért, a résztvevők dönthetnek úgy, hogy egy következő szintre lépnek. Ezen a szinten már úgy kell megoldaniuk a feladatot, hogy nem mehet a kötél "üresjáraton", azaz nem történhet úgy hajtás, hogy azon nem megy át valaki, különben ismét mindenki előlről kezdi az adott szintet.</p> <p>Cél: együttműködés, közösségalkítás, tolerancia, kommunikációs képesség fejlesztése</p>
9:00 - 9:30	<p>Elvárások és Félelmek fája – Egy fát rajzolunk egy nagy papírra. A gyerekek kapnak különböző színű leveleket, amikre a tábortal kapcsolatos elvárásaikat, és félelmeiket kell felírniuk, majd felragasztaniuk a fára. Utána közösen szemezgetünk belőle. A hét végén újra előkerül majd.</p> <p>Cél: önismeret fejlesztése, saját érzelmek megfogalmazásának segítése, visszajelzés</p>
9:30 - 10:00	<p>Add tovább a karikát - A gyerekek körben állnak és fogják egymás kezét. Először egy karikát helyezek a két kéz közé, és mindenkinek át kell adni a karikát úgy, hogy nem engedik el egymás kezét. Ha ez sikerült, neheztésként két karika kerül a körbe, amiknek utol kell érni egymást.</p> <p>Cél: együttműködés, közösségalkítás, kommunikációs képesség fejlesztése,</p>
10:00 - 10:30	<p>Tízórai</p>
10:30 - 11:00	<p>Gubanc – A gyerekek körben állnak. Becsukják a szemüket és előre nyújtják a jobb kezüket. Jelzésre meg kell fogni valaki kezét, majd kinyitni a szemüket. Közös munka által ki kell oldaniuk a gubancot.</p> <p>Cél: összekovácsolódás, együttműködés, egymás segítése, közös problémamegoldás</p>

11:00 - 11:30	<p>Lufiterelgetés vízzel – A gyerekeket két csapatra osztom. Középre helyezek egy lufit. A gyerekeknek úgy kell a másik csapat térfelén bejuttatni a lufit a kapuba, hogy csak víz segítségével mozgathatják. Ehhez kapnak poharat és egy-egy lavór vizet.</p> <p>Cél: játék, levegő téma előkészítése, mozgás</p>
11:30 - 12:00	<p>Korong készítés – Mindenki elkészíti a saját mintázatú, egyéni korongját, amit minden nap zárásaként a hangulatbarométernél használni fog.</p> <p>Cél: egyéni jelzés létrehozása, kezűgyesség fejlesztése</p>
12:00 - 13:00	<p>Ebéd</p>
13:00 - 15:00	<p>PS2: Születés: Szellő vagy Vihar?</p> <p>* Érdeklődés felkeltése – Esőerdő játék</p> <p>* Bevezetés</p> <p>"Soroljátok fel, mi található a teremben!"</p> <p>* A levegő molekuláinak mozgása - kísérlet</p> <p>A levegő molekuláinak mozgásához kapcsolódó kísérlet bemutatása, majd a látottak megbeszélése.</p> <p>* A levegő molekuláinak mozgása - játék</p> <p>A gyerekek eljátsszák, hogyan mozognak az illatmolekulák a levegőben.</p> <p>* A levegő felhajtóereje – kísérlet</p> <p>A levegő felhajtóerejéhez kapcsolódó kísérlet, amiben magasról elengedek két azonos méretű papírlapot, az egyiket összegyűrve, a másikat kihajtogatva. A gyerekek megfogalmazzák, mit tapasztalnak.</p> <p>* Készítsünk ejtőernyőt!</p> <p>A gyerekek saját maguk által választott párokban elkészítenek egy ejtőernyőt és maguk is megtapasztalhatják a levegő felhajtóerejét.</p> <p>* A szél</p> <p>A tanító felolvas egy verset a szélről</p> <p>* A szél keletkezése: kísérletek</p>

	<p>Minden páros megkapja az általa választott eszközöket, és elvégzi a kísérletet.</p> <p>1. kísérlet: kígyó, 2. kísérlet: buborék és gyertya</p> <p>* Mi történt?</p> <p>Kísérletek feldolgozása</p> <p>* Mi a szél?</p> <p>A gyerekek az irányítással a szélről és a szél hasznosításáról beszélgetnek.</p> <p>* "Tekereg a szél"</p> <p>A gyerekek mozgással megjelenítik a szelet.</p> <p>*Napi Tájéoló: visszatekintés a napra</p> <p>A napot záró foglalkozás célja a visszatekintés rövid értékelés, önreflexió, visszajelzések</p> <p>Cél: ismeretbővítés, játékoság, együttműködés fejlesztése</p>
15:00 - 15:30	Uzsonna
15:45 - 16:00	<p>Hangulatbarométer -</p> <p>:) : (Három arc felrajzolása, és minden résztvevő az adott arc mellé rakja a saját készítésű korongját, ahogyan azon a napon érezte magát.</p> <p>Cél: visszajelzés, értékelés</p>

2018. 06. 19. – Kedd

8:00 - 9:00	<p>NEURON - A gyerekeket két csoportra osztom. A gyerekek egymás mögé állnak, a két csoport egymásnak háttal kézen fogva. Csak a két első ember fordulhat felém. Egy érmét dobok fel ami, ha írás, akkor nem csinálnak semmit. Ha fej, akkor a kezük szorításával eljuttatják az utolsóhoz a hírt, aki elszalad a tárgyért. Az a csoport kap pontot, aki megszerezte a tárgyat. Aki rossz jelnél indít pontlevonást kap.</p> <p>Cél: napi hangulat megteremtése, gyerekek élénkítése, figyelem, koncentráció fejlesztése</p>
-------------	---

	<p>KENDŐLOPÓ – A gyerekeket két csoportra osztom. A gyerekek sorban állnak egymással szemben. Közéjük egy kendőt teszek. A gyerekek számokat kapnak. Amelyik számot kimondom, ők szaladhatnak csak a kendőért és szerezhetnek pontot a csapatuknak.</p> <p>Cél: gyorsaság, figyelem fejlesztése, együttműködés fejlesztése</p>
9:00 - 10:00	<p>Rajzolás közösen - Állatok és növények rajzolása hosszúkás papírra. Érdekes az alábbi élőlényeket kipróbálni: zsiráf, kígyó, napraforgó, lombosfa stb.</p> <p>Krétarajz - Aszfaltra kedvenc vagy képzeletbeli növények és állatok rajzolása</p> <p>Cél: Másnapi vadasparkba való kimozdulás előkészítése, kreativitás, problémamegoldás fejlesztése</p>
10:00 - 10:30	<p>Tízórai</p>
10:30 - 11:00	<p>Gombgyár – A gyerekekkel körben állunk. Én mondom a mondókát, ők pedig utánam. Követik a közben végzett mozgásaimat is. Egyre több testrész kerül mozgásba és egyre hangosabban mondjuk a mondókát. A végén a nyelvünk is kilóg így ér véget a játék.</p> <p>Cél: hangulat megteremtése, figyelem fejlesztése, mozgáskoordináció fejlesztése</p>
11:00 - 11:30	<p>Esőerdő – A gyerekekkel körben ülünk. Tőlem indul a kör, a gyerekeknek egymás után le kell utánozniuk a mozgásomat. Mindenki csak akkor veheti át a mozgást, ha hozzá ér a körben. A kör végén megbeszéljük, hogy melyik mozgás milyen természeti jelenséget jelölhetett.</p> <p>Cél: Természeti jelenségek felelevenítése, figyelem fejlesztése</p>
12:00 - 13:00	<p>Ebéd</p>
13:00 – 14:30	<p>PS3: Életút: Mit lélegzünk be?</p> <p>* Egyszer volt az élet: Légzés – rövidfilm megtekintése, majd az alapján a levegőszennyezés, és saját szervezetük levegő felhasználásával kapcsolatban beszélgetés, kérdezz-felelek.</p>

	<p>* Légvétel számláló – A gyerekekkel nyugodt körülmények között megszámloltjuk a pulzusukat, majd utána csipeszfogót játszunk. Pár kör után újra leülünk és megszámloljuk a pulzusukat. Megbeszéljük a következtetéseket. Akinek nem nőtt meg eléggé a pulzusa, ő nem adott bele mindent a játékba.</p> <p>* Egyszer volt a Föld – Újabb rövidfilm megnézése, amely a városok és a minket körülvevő környezet hatását mutatja be a földünkre nézve. Ez alapján beszélgetés a lehetőségeinkről és az aggodalmaikról.</p> <p>* FELTÁRÁS: Tiszta levegő? - A gyerekekkel az előző kisfilm alapján megbeszéljük, hogy melyik jármű mennyire terheli a környezetet, mit jelent a szmog, szállópor. Előkészítjük a Tesz Vesz Jármű plakátkészítést.</p> <p>Cél: ismeretbővítés, tudatos magatartásra való figyelemfelhívás</p>
14:30 - 15:00	<p>Tesz Vesz Jármű - A gyerekekkel plakátot rajzolunk csoportban, aminek alapja a levegő tisztán tartásának módjai. Egy olyan várost, kell megtervezniük és lerajzolniuk, amely segítené a levegő tisztán tartását és nem szennyezné a környezetet.</p> <p>Cél: előzetesen megszerzett tudás használata, elmélyítése, együttműködés fejlesztése,</p>
15:00 - 15:30	Uzsonna
15:20 - 15:45	Hangulatbarométer
15:45 - 16:00	<p>Holnapi batyu – A gyerekekkel megbeszéljük, hogy mire lesz szükségük a másnapi kimozdulós napon, mit hozzanak magukkal otthonról.</p> <p>Cél: Másnapi kimozdulás előkészítése</p>

2018. 06. 20. – Szerda

Kimozdulás – Szegedi Vadaspark

2018. 06. 21. – Csütörtök

8:00 - 10:00	PS7: Elmúlás és újraszületés: Levegőnk rendszere
--------------	---

	<p>* Ablaknyitogató - A gyerekeknek eseteket sorolok, nekik el kell dönteni, hogy olyankor kinyitnák-e szívesen az ablakot otthon vagy sem. Ha igen akkor a kezükkel kell jelezniük ugyanígy, ha becsuknák.</p> <p>* Hármás növénykvíz – Három növényvel való megismerkedés, amelyek nagyban hozzá járulnak a levegő tisztításához.</p> <p>Rajz készítés: gyerekek kapnak 3 db kisméretű (A5) papírlapot, és le kell rajzolniuk a növényeket.</p> <p>Miután elkészült a 3 virág rajza, akkor a gyerekek kapnak kártyákat, amikre a három növény jellemzőit írják fel. A kártyákat pedig a növények köré kell csoportosítaniuk. Amikor kész vannak megbeszéljük a tulajdonságokat.</p> <p>Ezután közösen fogunk ültetni növényeket, amelyekből haza is vihetnek a gyerekek.</p> <p>Cél: a levegő körforgásának megismerése, játékos ismeretszerzés, figyelem fejlesztése</p>
10:00 - 10:30	Tízórai
10:30 - 12:00	<p>PS7: Elmúlás és újraszületés: Levegőnk rendszere</p> <p>* Hármás kvíz</p> <p>A három megismert virággal kapcsolatos kvíz. Ismeretek átbeszélése, otthoni gondozással kapcsolatos ismeretek megbeszélése.</p> <p>* Levezetés</p> <p>Csipeszfogó - Minden játékos ruhájára ugyanannyi csipeszt csíptetünk. A cél: minél több csipeszt begyűjteni.</p> <p>Cél: ismeretanyag ellenőrzése, levezetés,</p>
12:00 - 13:00	Ebéd
13:00 - 13:30	<p>Menj, állj, tapsolj, kiabálj - A gyerekek szabadon sétálnak. Követniük kell az utasításaimat. Majd, ha az már mindenkinek megy, akkor ellentétesen kell az utasításokat végezniük.</p> <p>Cél: szabálytudat erősítése, figyelem fejlesztése, koncentráció fejlesztése</p>
13:30 - 14:00	<p>Lomha Lajos - A gyerekek szórt alakzatba rendezik a székeket, amire leülnek. Egy széket üresen hagyunk. A gyerekeknek egy lajhár mesével vezetem fel a játékos, majd a szabályok ismertetése után kipróbáljuk. Ha nem megy, hagyok időt, hogy megbeszélhessék a stratégiát.</p>

	Cél: együttműködés fejlesztése, kommunikációs képesség fejlesztése, logikus gondolkodás fejlesztése
14:00 - 14:30	Tartsd a vödröt - A gyerekeket csoportokra osztom és körben ülnek nyújtott lábbal, úgy hogy a lábuk összeér. A talpuk közé teszünk egy vödröt, amiben víz van. A vödröt a gyerekeknek tartaniuk kell, miközben egyesével minden játékosnak le kell vennie a cipőjét. Cél: együttműködés, koncentráció, türelem, kommunikációs képesség fejlesztése
14:30 - 15:00	Pacsi barát – A gyerekek szabadon mozognak. Különböző állításokat mondok, ami szerint meg kell keresniük a társukat, és egy általam mondott mozgást elvégeznek. Meg kell jegyezniük, hogy kivel és milyen mozgást végeztek. a végén pedig egyre gyorsabban kell megkeresniük a „barátaikat”. Cél: játékosság, hangulatteremtés, gyorsaság fejlesztése,
15:00 - 15:30	Uzsonna
15:45 - 16:00	Hangulatbarométer

2018.06.22. – Péntek

8:00 - 10:00	Erdei gyűjtögetés - Közös séta a közeli erdőben. A séta előtt kiosztunk egy listát, amin az erdőben található termények, növények, tárgyak találhatóak. A gyerekeket csoportokra osztjuk és a séta során ezeket a dolgokat kell nekik összegyűjteniük. Amikor visszaérünk, akkor megbeszéljük, hogy kinek mennyi mindent sikerült megtalálnia. * Papírra dörzsölt faminta – A gyerekek a sétára hoznak magukkal papírt és ceruzákat. Kiválasztanak maguknak egy fát és a törzséről átdörzsölik a mintát a lapra. A terményképhez fel tudják majd használni. Cél: természet megismerése, felfedezés, figyelem fejlesztése,
10:00 - 10:30	Tízórai
10:30 - 11:30	Terménykép - A reggeli erdei séta közben gyűjtött terményekből készítünk a levegő témaköréhez kapcsolódó képet csoportokban. A képeket több technika alkalmazásával is elkészíthetik a csoportok. A végén bemutatjuk az elkészült műveket.

	Cél: együttműködés fejlesztése, kreativitás fejlesztése, finommotorika fejlesztése
11:30 - 12:00	<p>Menekülés a héjától - A gyerekek egerek lesznek, amikre sok veszély leselkedik. Megbeszéljük, hogy milyen veszélyek ezek, majd megbeszéljük, hogy hogyan tudnak ezektől megmenekülni. Csoportokra osztom őket. A gyerekek különböző testhelyzetekben állnak. Amikor tapsolok akkor a lehető leggyorsabban kell nekik leülni és átkulcsolni a kezével a térdét és a fejét lehajtani. Az a csoport menekül meg, akik a leggyorsabban végrehajjták.</p> <p>Cél: gyorsaság fejlesztése, ismeretanyag bővítése, együttműködés fejlesztése, figyelem fejlesztése</p>
12:00 - 13:00	Ebéd
13:00 - 14:30	<p>Óriási szappanbuborék készítés – A gyerekekkel közösen elkészítjük az eszközt, mindenkinek saját buborékfúját készítünk. ha kész vagyunk, akkor az előre bekevert vízből a gyerekek készíthetik a nagyobbnál nagyobb buborékokat. Közben megbeszéljük, hogy mi van a buborékban és hogyan jöhet létre egy ilyen buborék.</p> <p>Cél: játék, eszközkészítés, türelem fejlesztése, egymás segítése</p>
14:30 - 15:00	<p>Elvárások és Félelmek fája – a programhét végén visszatérünk a hétfőn elkészített fához és megbeszéljük, hogy melyik elvárások és félelmek teljesültek, illetve melyik nem. A gyerekek vegyék le a fáról azokat a leveleket, amelyek nem teljesültek és tegyék a fa tövébe, így jelképezve, hogy ezek a levelek lehullottak a fáról.</p> <p>Cél: reflexió, visszajelzés, kommunikációs képesség fejlesztése</p>
15:00 - 15:30	Uzsonna
15:30 - 16:00	<p>Hangulatbarométer – Az utolsó napi hangulat jelzése, valamint a heti hangulat jelzésére is használjuk. Megbeszéljük, hogy kinek mi tetszett a héten, minél érezte kevésbé jól magát és melyik része tetszett a legjobban számára.</p> <p>Cél: visszajelzés, összefoglalás, reflektálás</p>

Témamodul: Közlekedés, KRESZ, sport és egészségre nevelés (Wéber)

Évfolyam: 4. osztály

Mozdulj ki! - avagy a lakókörnyezetünk megismerése a mozgás által

Pedagógiai célok: Erő – állóképesség, kreativitás, önállóság, önismeret, együttműködés, problémamegoldás, tolerancia másokkal szemben

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Gyerekek érkezése, nyitó program	Játék a játszótéren	Gyerünk a sportpályára!	Kirándulunk!	Kincset keresünk!
Játék az iskolában, csoportalakítás	Irány a park!	Felkészülés a kirándulásra	Kirándulunk!	Záródélután Csoportok műsorai, munkái

Hétfő délelőtt

8.00-9.00 gyülekező , házirend, programismertetés,

mosdó, reggeli

higiéniai szokások elsajátítása, önállóság, ismeretszerzés

szereződéskötés: toll, színes kis lapok , tabló,

9.00-10.00 udvari játékok, ismerkedés az udvarral kicsit másképp

együttműködő készség, problémamegoldás, erő és állóképesség, játékos

tapasztalatszerzés, gyakorlatiasság

ugrálókötél, iránytű. labda

10.00-10.15 szünet, mosdó

10.15-11.00 Ha jó a kedved, tapsolj nagyokat! Tantermi ismerkedős játékok

alkalmazkodó képesség, kreativitás, játékos tapasztalatszerzés, vállalkozói

kompetencia, együttműködés

laptop, hangszerek(dob, csörgő, gitár) ,székek, labda. fonál

11.00-11.45 szünet, önálló játék

kártyajátékok, közlekedési társasjáték: Közlekedj okosan

11.45-12.30 gyülekezés, mosdózás, ebéd

étkezési szokások , illemek ismétlése

terítés: a 4. osztály feladata(tányérok , evőeszközök, szalvéta)

Hétfő délután

105 perc: Játék az iskolában

- **30 perc: Kóbor macska (KJT)**
- **30 perc: Pokróclabda (KJT)**
- **45 perc: Tűz és jég (KJT)**

15 perc szünet

30 perc: Csoportalakítás tájképrajzolással:

- Csoportalakító játék: Egy csomagolópapírra vagy táblára rajzoljunk fel egy dombot házzal. A játékosoknak valamilyen természeti elemként (Nap, felhő, madár, kutya, béka, kő, barlang, stb.) a nekik tetsző helyre fel kell rajzolniuk magukat, írják rá a nevüket is. Ez alapján kialakulnak csoportok: vannak, akik az épített környezetet, vannak, akik a föld alatti világban, vannak, akik a levegőben helyezkedtek el, vannak élő és élettelen, mozgó és ne mozgó dolgok. Ezek alapján 4 vagy 6 csoportot alakítunk ki.
- A 4-5 fős csoportok feladata ezt követően, hogy legalább három olyan tulajdonságot keressenek, melyben mindannyian azonosak. Később ugyanez a csoportbeosztás lesz a közös térkép rajzoláshoz és napi visszatekintéshez.

30 perc: Napi reflexió:

Reflexió, élmények megbeszélése, közös térkép rajzolása

5 perc: Visszaemlékezés: a nap zárásaként csukd be a szemed, próbáld meg fordított sorrendben visszaidézni a napi eseményeket.

10 perc: Kapnak három kérdést, ezekről közösen beszélgetünk (történésre, érzésekre és a tanulságokra vonatkozóan)

- Mi történt veled? Hol jártál ma? Mit csináltál? Mi emelkedik ki a számodra?
- Hogy élted meg? Milyen fontos dolog történt ma az osztállyal? veled?
- Mit tanultál ebből?
- Mi volt legunalmasabb, legmeghatóbb, legvidámabb?
- Mi volt a legizgalmasabb? legtanulságosabb? milyen új dolgok jutottak eszedbe?

Kedd délelőtt

A keddi napon a célpont a település nagyobb játszótere, parkja, ami amúgy is kedvelt tartózkodási helye a gyerekeknek. Ezt a területet hódítjuk meg közösen. A reggeli gyülekező után közösen megyünk ki a játszótérre.

60 perc: A park felfedezése:

- A parkban, játszótéren található eszközöket részletesen vizsgáljuk meg, állítsunk össze egy izgalmas útvonalat, "versenypályát", amin minden gyerek végigmegy különböző mozgásformákkal. Használjunk minél nagyobb teret ehhez, de a terület határait pontosan jelöljük ki.
- Ha szabadtéri kondiparkban vagyunk, akkor megtanuljuk használni az ott lévő eszközöket. Megismerjük az eszközök célját, biztonságos használatát, és hagyunk időt arra, hogy mindegyiket kipróbálhassák forgó rendszerben.

15 perc tízórai szünet

Kedd délután

12.30-13.00 szabad játék , pihenés

Tollaslabda, ping- pong, csocsó , focilabda, teke

13.00-14.00 csoportmunka játékokkal ,tájképrajzolással , makettkészítés

kreativitás, vállalkozói kompetencia, együttműködőképesség, érdeklődés

finommotorika

színesceruzák , A4 fehér lap, színes újságok,

14.00-14.15 szünet

14.15-15.00 csoportok önálló munkája : naplókészítés a hétre

A4 lapok, olló, ragasztó, filctoll, közlekedési táblák makettjei

15.00-15.15   szünet

15.15-15.30   a nap zárása , élmények megbeszélése, motiváció
Állj a vonalra!

15.30-16.00   uzsonna, hazamenetel

Szerda délelőtt

8.00-9.00   gyülekező, mosdó, reggeli
higiéniai szokások elsajátítása, önállóság, ismeretszerzés

9.00-10.00   Gyere ki sportpályára! sor-és váltóversenyek, méta,
együttműködő készség, problémamegoldás, erő és állóképesség, játékos
tapasztalatszerzés, gyakorlatiasság, csapatépítés, versenyszellem kialakítása
Foci-és gumilabdák, hullahopp karikák, ugrálókötelek, ping-pong ütő és labda,
gumilabda

10.00-10.15   szünet, mosdó

10.15-11.00   Szabad játékok a sportpályán
alkalmazkodó képesség, kreativitás, játékos tapasztalatszerzés, vállalkozói
kompetencia, együttműködés
Óriás kötél játék
ugrálókötél, focilabda, teke,

11.00-11.00   séta vissza a táborba

11.00-12.30 gyülekezés, mosdózás, ebéd

Szerda délután

5+15 perc: Bevezető szimulációs játék:

1. Játék: Szanitécek (KJT)
2. Te mit tennél a hátizsákba? Az ismerkedést követő napra a nevek felelevenítésére, illetve a túrázáshoz szükséges felszerelések összeállításához is segítséget nyújthat a következő játék: Körben ülünk. Az első gyermek azt mondja: - András vagyok, én hozom a hátizsákot. A második: - András hozza a hátizsákot. Én Misi vagyok, teszek bele szendvicset. A harmadik: - András hozza a hátizsákot, Misi tesz bele szendvicset. Én Klári vagyok, teszek bele egy olyan könyvet, amiből meg lehet mondani a fák nevét. stb. (távcső, terítő, konzervnyitó, esőkabát, stb.)

15 perc szünet

45 perc: Képes vagyok rá! Elsősegélynyújtás, baleset megelőzés alapjai

Tevékenység, módszer:

A foglalkozásvezető elmesél egy saját történetet, majd a diákok is személyes történeteket mesélnek. Ki, mit látott? Kinek, milyen sérülése volt már? Milyen sérülések, balesetek fordultak elő a családban? Ki, mit tett akkor?

A foglalkozásvezető tisztázza a gyerekekkel az elsősegélynyújtás alapvető szabályait:

- 1.Figyeljenek a saját biztonságunkra!
- 2.Hangosan segítséget kérünk.
- 3.Felmérjük, hogy mi történt.
- 4.Mentőt kell hívni/hívatni. 112; 104-mentők,107-rendőrség, 105-tűzoltóság
5. Szükséges első ellátást megtenni.

Kiemelni a mentőhívás lépéseit: (A kiemelt részeket tudja elmondani a gyermek, akkor a tőle tehető legtöbbet megtette)

Milyen helyzetben, milyen segítséget kell hívni?

- Milyen telefonszámokon lehet elérni a rendőrséget, tűzoltókat, mentőket; mi az általános segélyhívó száma?
- Milyen információkat kell megosztani a telefonban a segítővel: - a pontos helyszínt (település, utca, házszaám vagy közúton milyen település között történt a baleset, milyen kilométerkőnél történt, vagy ismerem-e a GPS koordinátát) - mi történt (közúti baleset? valami megégett és még égő házban rekedtek bent? nem tudom mi történt, mert amikor megérkeztem akkor ezeket a tüneteket láttam a sérülten) - hány sérült van? - milyen állapotban vannak a sérültek (pl: eszméletlen, megkezdett újraélesztéshez kérek segítséget) - bejelentő neve és telefonszáma (ha nem találja a mentő a címet, utána tudjon kérdezni) - egyéb információ (pl.: van e szükség műszaki mentésre)
- A mentőknek szóló telefonhívás miért nem lehet tréfa?
- Hogyan segítem a megkülönböztető fény- és hangjelzéssel száguldó mentő útját? (gyalogosként, kerékpárosként)

Szituációs gyakorlat: Mentőhívás eljátszása

Háttéranyag: <http://www.balesetmegelozes.ogyei.hu/index.php?ContentType=4&cont=balesetmegelozes&xpnd=2>

*Javasolt külsős szolgáltató: mentőtiszt, orvos, védőnő, ápoló, OMSZ látogatás

30 perc: Felkészülés a holnapi kirándulásra

- Hová megyünk holnap? Hogyan megyünk oda? (gyalog/busszal/vonattal)
- Mire kell figyelni a csoportos közlekedésnél?
- Mit viszünk magunkkal?

30 perc: Napi reflexió:

Reflexió, élmények megbeszélése, közös térkép rajzolása (lásd PS1)

Csütörtök délelőtt

8.00-8.30 gyülekező , mosdózás , reggeli ,készülődés a kirándulásra
higiéniai szokások elsajátítása, önállóság, ismeretszerzés,

8.30 Indulás a kecskeméti Vadasparkba
együttműködő készség, problémamegoldás, erő és állóképesség, játékos tapasztalatszerzés, gyakorlatiasság, közlekedési ismeretek felelevenítés
Az előre elkészített naplók, ceruza, megfigyelési szempontok a csoportoknak:

1.osztály: milyen állatot simogatunk meg?

2.osztály: mit esznek az állatok?

4.osztály: térképek tanulmányozása, saját térkép készítése

6.osztály: interjúkészítés egy állatkerti dolgozóval : Hogyan óvják az állatok egészségét?

Ha jó a kedved, tapsolj nagyokat!

Rajzoló/tervező csapatjáték

Szabad játék a közeli játszótéren

műanyag poharak, hurkapálcák, színes kis golyók

11.45-12.30 hidegcsomag ebéd

Csütörtök délután

12.30- Átmegyünk az uszodába Kecskeméti Élményfürdő

úszásoktatás, játék a vízben

aerobik a vízben, tárgyak a víz tetején és alján, törölköző, strandpapucs,

15.30 indulás vissza a táborba, a nap zárása, élmények megbeszélése

Péntek délelőtt

8.00-9.00 gyülekező , mosdó , reggeli

higiéniai szokások elsajátítása, önállóság, ismeretszerzés

9.00-11.00 Kincskeresős játék: csoportszinten, térképkészítés és térképismeret

együttműködő készség, problémamegoldás, erő és állóképesség, játékos tapasztalatszerzés, gyakorlatiasság

toll, A4 színes lapok, egy kincs(amit a gyerekek választanak) , jelzőtáblák,

11.00-11.15 szünet, mosdó

11.15-11.00 Legyetek jók, ha tudtok

alkalmazkodó képesség, kreativitás, játékos tapasztalatszerzés, vállalkozói

kompetencia, együttműködés

énektanulás, hangszerek,

11.00-11.45 szünet, szabad játék

egymásra figyelés, alkalmazkodás

11.45-12.30 gyülekezés, mosdó, ebéd

Péntek délután

12.30-13.00 önálló játék , pihenés

13.00-14.00 csoportok : egészséges ételek készítése,

kifli, répa , alma, meggy, sajt, vaj, sonka, müzli, tej

14.00-16.00 uzsonna, szülők megvendégelése, programhét lezárása, kedvenc

játékaink ismétlése, Hogy vagy? beszélgetőkör, Pacsi haver játék

kreativitás, vállalkozói kompetencia, együttműködőképesség, érdeklődés

motiváció,

Idegennyelv (Wéber)

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek

Programnyitás, ismerkedés	Színek és mesék: The Little Red Riding Hood	Vadaspark	From Head to Toe	Mesék és játék
Ismerkedés a helyszínnel	The Little Red Riding Hood	Uszoda	From Head to Toe	Programzárás
Színek és állatok				

Név: Béres Petra

EFOP 3.3.5.-17-2017.00029

Témamodul: Idegennyelv

Évfolyamok: 1. 2. 4. évfolyam

Választott sablon: 2. évfolyam, Színek és mesék

Pedagógiai célok: kreativitás, érdeklődés, ismeretszerzés, motiváció, önállóság, önkifejezés, önismeret, problémamegoldás, játékos tapasztalatszerzés, kooperáció, együttműködés

2018.06.25. Hétfő

8.00-9.10 Programnyitás, ismerkedés

Daltanítás: Good morning, good morning című mozgásos dal megtanítása 10'

Cél: ráhangolódás célnyelven, mozgásosan

Báb bemutatása: Báb segítségével bemutatkozunk. A tanár kezében tart egy bábot, aki bemutatkozik.

Pl.: Good morning. My name is/I'm XY. Utána a gyerekek a bábnak mutatkoznak be egyesével. 10'

Cél: feszültségoldás, bemutatkozás célnyelven

Nevek tanulása labdával. A diákok körben ülnek, a labdát egymásnak gurítják. Mindenki bemutatkozik.

Majd a következő körben megnevezik azt a társukat, akinek a labdát gurították. 5'

Cél: memóriafejlesztés

Ki bújt el? A diákok zenére körbe járnak. Amikor a zene megáll, lekucorodnak és lehajtják a fejüket. A tanár egy nagy pokróccal letakar egy gyereket. Tapsra felállnak a diákok és kitalálják ki bújt el a takaró alá. 10'

Cél: motiválás, memóriafejlesztés, koncentrációfejlesztés

Kövess engem! A tanár instrukciókat tanít a gyerekeknek, amiket le kell követniük. Olyan instrukciókat választ, amik később elő fognak kerülni a foglalkozások alkalmával. Pl: Turn left, turn right, sit down, stand up, go to your chair, say hello to your friend, say thank you to your friend etc. 10'

Cél: instrukciók, irányok megismerése, koncentráció, gyakorlás

Kitűző készítése. Készítsünk névvel és rajzzal ellátott kitűzőt. Tanuljuk meg egymás nevét. 20'

Cél: finommotorika fejlesztés, memória

Te vagy Anna? Játsszunk névtanulós igaz/hamis játékot. Keverjük össze a kitűzőket és osszuk ki a helyes névnek megfelelően. Ösztönözzük a rövid igen/nem válaszadást. 5'

Cél: felidézés, emlékezet, névtanulás

Szembekötősdí játék. Játsszunk szembekötősdí kitalálós játékot. Tanuljunk meg hozzá egy mondókát vagy a játék nyelvezetét. 10'

Cél: koncentráció, emlékezet, memória

Tízórai: 9.10-9.30

9.30-11.00: A csoportegység kialakításának elősegítése

Daltanítás, közös éneklés.

A tanár megtanítja a Make a circle big, big, big című mozgásos dalt a gyerekeknek, amit aztán a csoportfoglalkozások előtt, bevezető tevékenységként mindig el fognak játszani. 10'

Cél: ráhangolódás

Közös rajz. Készítsünk ki nagyméretű papírt és sok színt. Alakítsunk csoportokat. Adjunk a gyerekeknek tárgy, állat, gyümölcs pl. autó, ház, hajó formájú sablonokat. A sablonokat tegyék rá a papírra és rajzolják körbe. Mondják el, mit ábrázol a rajzuk, foglaljuk össze célnyelven. Amikor a rajzok készen vannak, a foglalkozás helyszínére felfüggesztjük őket. 15'

Cél: közösségépítés, kooperáció, finommotorika, megismerés

Emberkék. Minden gyereknek készítsünk egy emberke sablont. A gyerekek kivágják a sablont, majd rárajzolják magukat. Ragasszuk össze az emberkéket a kezüknél fogva, és mutassuk be a kört. Használjuk fel az emberkéket a bemutatkozás gyakorlására. 10'

Cél: együttműködés, finommotorika, bemutatkozás gyakorlása

Kezek posztere. Ujjfestéssel fessük be a kezünket és készítsünk színes posztert a kézlenyomatokból.
15'

Cél: pozitív hangulat megteremtése,

A hét rendjének bemutatása, szabályok kialakítása

A hét és a napok rendje. A napirendhez tartozó célnyelvi szavakat interaktív táblán megtanítjuk a gyerekeknek, majd a táblán látható képekkel napi rendet készítünk velük leporellóra. A tanár közben célnyelven többször elismétli a napszakokat és az egyes napszakokhoz tartozó tevékenységeket is. Végül röviden bemutatja a gyerekeknek célnyelven egy nap beosztását, a heti tervet. 25'

Cél: napi tevékenységek, szabályok megismerése célnyelven, elfogadása

Közös szabályaink. 3-5 egyszerűen megfogalmazható és a korosztálynak megfelelő szabályt kiválaszt a tanár. Képekkel mutassuk be és helyezzük ki a teremben. Hivatkozzunk a szabályokra a foglalkozások során, betartásukat ösztönözzük, pozitívan értékeljük. 10'

Cél: együttműködés megerősítése, instrukció megértése hallás alapján, szociális kompetenciák fejlesztése szabályokkal

11.30-12.30: Ebéd

12.30-13.30 Ismerkedés a helyszínnel

My school. Az iskola helyiségeivel való ismerkedés bevezetéseként megtanítjuk a gyerekeknek a This is my table, this is my chair című dalt, amiben a foglalkozásokhoz kapcsolódó eszközök nevei és instrukciók is megjelennek. Ezután a gyerekekkel megnevezzük célnyelven azokat az eszközöket, amiket a dalban hallottunk. Pl: chair, pencil etc. Feladatuk, hogy megérintsék, megfogják azokat az eszközöket, amiket a tanár mond. Így, hogy hallják, látják, megfogják az adott eszközt, könnyebben vissza fognak emlékezni rájuk a későbbi foglalkozások alkalmával. 15'

Cél: új szókincs megismerése vizuális és kinezetikus módon, rövid és hosszútávú memóriafejlesztés

Walking in our school. Az előző feladat végén a gyerekekkel végig sétálunk az iskolában. A különböző helyszíneket megmutatjuk nekik, célnyelven megnevezzük az adott helyiségeket pl.: kitchen, playground. A helyiségek neveit pedig kifüggesztjük az ajtóikra. 20'

Cél: az iskola helyiségeinek célnyelven való megismerése vizuális módon

My school poster. A helyiségek megismerése után a gyerekek négy, három fős csoportokban dolgoznak. Minden csoport kap egy helyiség nevet. A feladatuk, hogy az iskolának azt a helyiségét rajzolják le, amit kihúztak. Amikor készen vannak, akkor az összes rajzból készítünk egy nagy posztert, aminek a MY SCHOOL címet adjuk. Ezt a posztert el is helyezhetik a foglalkozás helyszínére. 25'

Cél: empátia, együttműködés fejlesztése, az új szókincs gyakorlása, bevésése

13.30-14.00: Uzsonna

14.00-16.00: Színek és állatok

Állatok keresése. A Brown bear, brown bear című dal bevezetéséhez a gyerekekkel kimegyünk az iskola hátsó udvarára. Ott elrejtjük a dalban szereplő állatok képeit, amiket meg kell találniuk. Ha mindegyiket megtalálták, akkor célnyelven megnevezzük őket. 15'

Cél: motiválás, ráhangolódás, megismerés

Brown bear, brown bear what do you see? A tanár interaktív táblán megmutatja a Brown bear, brown bear című dalt a gyerekeknek, amit utána meg is tanít nekik. Utána körbe állunk és megkérünk minden gyereket, hogy húzzon egy állatot. Annak a gyerekeknek kell mindig a kör közepére állni, aki hallja annak az állatnak a nevét, amelyiket kihúzta. 10'

Cél: autentikus dal megismertetése a gyerekekkel

Képek elhelyezése. A gyerekek megkapják az állatoknak a képeit. Feladatuk, hogy az állatokat elhelyezzék a megfelelő színű dobozokba. 10'

Cél: rendszerezés, összefüggés keresése

Egészítsd ki a képet! A gyerekek csoportokban dolgoznak. Megkapják a dalban elhangzott állatoknak a rajzát, amit ki kell egészíteniük. Ha végeztek, akkor fel kell mutatniuk és meg kell nevezniük azt az állatot, amit kiegészítettek. 10'

Cél: hiányzó részek felismerése, együttműködés, tolerancia

Álarcok készítése. A gyerekek választanak a dalban elhangzott állatnak az álarcát. Azt kiszínezik, kifestik, megnevezik. Utána utánozzák az adott állatnak a hangját és eljátsszák a dalt a tanár segítségével. 10'

Cél: szépérzék, finommotorika fejlesztés, eszközök segítségével célnyelvi szavak bevésése

Dalok ismétlése. A mai napon megtanult dalokat felidézzük és elénekeljük eszközök segítségével. A tanár elrejt tárgyakat egy zsákban. Minden tárgyhoz kapcsolódik egy dal. Azt a dalt fogjuk elénekelni, amelyik az adott tárgyhoz kapcsolódik. 10'

Cél: felidézés, gyakorlás, ismétlés

Program zárása. A gyerekeket körbe ültetjük. Kirakunk hangulatkártyákat (happy, sad, tired, angry etc.), amik a mai nappal kapcsolatosak voltak. Megkérjük a gyerekeket, hogy nevezzék meg célnyelven a hangulatkártyájukat (tanári segítségadással), majd a saját anyanyelvükön mondják el, hogy miért azt a kártyát húzták. 10'

Cél: érzelmek kifejezése célnyelven, anyanyelven

2018. 06. 26. Kedd

8.00-9.00: Színek a mesékben: The Little Red Riding Hood

Ráhangelés, napindító dal. Good morning, good morning című dal eléneklése mozgásosan. 5'

Cél: dal gyakorlása, felidézése mozgásosan, ráhangelődés

Napindító tevékenységek, rutinok. If you're happy, happy, happy című dal megtanítása a gyerekeknek. A célunk, hogy megalapozzuk a hangulatot a mai napra. 10'

Cél: új dal megismertetése mozgásosan, pozitív hangulat kialakítása

Kedvenc játékunk. A tegnapi nap folyamán tanult dalokat felidézzük. Megkérjük a gyerekeket, hogy húzzanak a zsákból egy tárgyat. Azt a dalt fogjuk elénekelni, ami az adott tárgyhoz kapcsolódik. Közben megnevezzük a színét a tárgynak. 10'

Cél: felidézés, hosszútávú memória fejlesztés, felismerés

Mesemondás, meseolvasás

Ráhangelés a mesére. A mese történetéhez kapcsolódva játszunk olyan játékot, amelyben a gyerekeknek ki kell találniuk vagy utánzással el kell játszaniuk egy-egy kifejezést vagy szót. Vezessük be a mese kulcsszavait. A kiválasztott mese a Little Red Riding Hood lesz. Így bevezetésként megtanítjuk a testrészekkel kapcsolatos dalt, a Head and shoulders, knees and toes-t. 10'

Cél: ráhangelődés, bevezetés

A választott mese: *Little Red Riding Hood*

Közös meseolvasás. A választott mese a Little Red Riding Hood, amit képekkel megjelenítve mesélünk el. 20'

Cél: célnyelven mese hallgatása, hallási értés készségének fejlesztése vizuális segédeszközökkel

9.10-9.30: Tízórai

9.30-11.00: Színek a mesékben 1: The Little Red Riding Hood

Memóriajáték. A gyerekek csoportokban memóriajátékot játszanak. A képekhez hozzáillesztik a megfelelő célnyelvi szót vagy kifejezést. Utána a gyerekek készítik el a saját kártyáikat a Little Red Riding Hood-ban szereplőkről, majd csoportokban játszanak. 25'

Cél: rövidtávú memória fejlesztése

Mesével kapcsolatos alkotó tevékenységek. A gyerekek három féle tevékenység közül választhatnak, majd csoportokban dolgoznak. Az első csoport gyurmából megformázza a szereplőket, míg a második csoport ujjbábót készít. A harmadik csoport pedig kivágja az előre kinyomtatott maszkot, majd kiszínezi azt. Természetesen több tevékenységben is részt vehetnek. 25'

Cél: kooperáció, együttműködés, finommotorika fejlesztés, kreativitás

Dramatizálás. Az elkészített ujjbábókkal, maszkokkal a gyerekek eljátsszák a mesét tanári mesemondásra. 10'

Cél: hallási szövegértés fejlesztése

YouTube előadás vagy animáció vetítése. Mutassuk be a gyerekeknek a mesét autentikus forrásból. Törekedjünk arra, hogy minél több alkalmat teremtsünk természetes nyelvhasználat megtapasztalására, anyanyelvi beszélők hallgatására. 15'

Cél: autentikus mesehallgatás

Little Red Riding Hood: <https://www.youtube.com/watch?v=OtnoY4UE00c>

Mesekönyv készítése. A mesét vagy a mesekönyvet szorosán követve, a gyerekek csoportokban választanak egy részletet a meséből, majd elkészítik a mese egy-egy részletét barna csomagolópapírra. Amikor végeztünk vele, akkor a választott részlethez kapcsolódó szavakat megneveztetjük a gyerekekkel, majd anyanyelvükön elmondják azt az adott részletet. Célnyelven felidéztetjük az ismétlődő mondatokat célnyelven. 25'

Cél: szókincs és ismétlődő mondatok gyakorlása, együttműködés csoporton belül, tolerancia

Kvízjáték. A mesével kapcsolatos ismeretek összefoglalására tervezünk kvízjátékot, amelyet csoportokban játszhatnak a gyerekek. 25'

Cél: eddig tanult ismeretek összegzése, reflexió

11.30-12.30: Ebéd

12.30-16.00: The Little Red Riding Hood

Ráhangolódó tevékenységek, rutinok. If you're happy, happy, happy című dal gyakorlása a gyerekekkel. A célunk, hogy megalapozzuk a hangulatot a délutáni foglalkozásokra. 10'

Cél: bevezetés, ráhangolódás

Memóriajáték. A gyerekek az általuk készített memóriajátékkal játszanak azért, hogy felidézzék a meséhez tartozó szókincset. 10'

Cél: kreatív tevékenység adása a hosszú és rövidtávú memória fejlesztése érdekében

Mese felidézése. A gyerekekkel felidézzük a mesét az általuk elkészített meserészletek segítségével. A meserészleteken lévő illusztrációkat ismét megnevezzük, az ismétlődő mondatokat tanári segítségadással hangoztatjuk. 20'

Cél: felidézés, emlékezet fejlesztés

A saját mesénk. A gyerekek csoportokban dolgoznak. Feladatuk, hogy adjanak egy új befejezést a mesének anyanyelvükön, amit illusztráljanak is. 20'

Cél: kreativitás kibontakoztatása csoportmunkában, együttműködés, kooperáció, empátia

13.30-14.00: Uzsonna

14.00-16.00: The Little Red Riding Hood

A saját mesénk. Uzsonna után a gyerekek az új, elkészített befejezést megmutatják és megfogalmazzák anyanyelvükön. Cél, hogy el tudják mondani milyen lehetséges megoldásai lehetnek még Piroskának. 15'

Cél: problémamegoldó gondolkodás és anyanyelvi kifejezőkészség fejlesztése

Mit tudunk még? A következő feladatban a gyerekek csoportokban az interneten gyűjtőmunkát végeznek a farkasokkal kapcsolatban anyanyelvükön. Táplálkozás, farkastípusok gyűjtése stb. Barna csomagolópapírra a fontos információkat leírják vázlatosan anyanyelvükön, amit aztán a tanár segít célnyelven leírni. Az elkészített munkákat a foglalkozás helyszínére kifüggesztjük. 30'

Cél: új ismeretek gyűjtése anyanyelven, majd tanári segítségadással azok megnevezése és leírása célnyelven

Kincskeresés. A gyerekeket csoportba tesszük. A mese szereplőit elbújtattuk az iskola területére. A gyerekek kapnak egy „térképet”, amin a helyszínek vannak felírva célnyelven. Rá kell jönniük csoportokban, hogy melyik helyen lehetnek a szereplők. 25'

Cél: motiválás, ráhangolódás, helyszínek ismétlése, felidézése térkép segítségével

Tapasztalatok cseréje. A gyerekeket az előző játék végén körbe leültetjük és kérjük, hogy az előző naphoz hasonló hangulatkártyát húzzanak arra vonatkozólag, hogy hogy érezték magukat kincskeresés közben. Miután kihúzták és megnevezték a kártyát célnyelven, anyanyelvükön fogalmazzák meg tapasztalataikat. 20'

Cél: érzelmek kifejezése célnyelvi szavakkal, tapasztalatok átadása anyanyelven

2018. 06. 27 Szerda: Délelőtt vadasparkba, délután uszodába való látogatás

A gyerekek tízórait hoznak magukkal, ebédet azonban csomagban kapnak (szendvics, péksütemény, üdítő)

2018. 06. 28 Csütörtök:

8.00-9.10: From Head to Toe

Napindító dal. Good morning, good morning című dal eléneklése mozgásosan. 5'

Cél: ráhangolódás, pozitív hangulat megteremtése

Napindító tevékenységek, rutinok. If you're happy, happy, happy című dal eléneklése a gyerekekkel. Ezt a dalt a mai alkalommal kiegészítjük még a Walking, walking című mozgásos dallal is. A célunk, hogy megalapozzuk a hangulatot a mai napra, tevékenységekre, amik a mozgáshoz fognak kapcsolódni. 20'

Dalok ismétlése. Az eddig megtanult dalokat ismétljük mozgásosan, többek között a Brown bear, brown bear what do you see? című dalt. 15'

Cél: ismétlés, felidézés, gyakorlás

Vadspark felidézése. Az előző feladatban lévő dal segítségével felidézzük a vadaskertben előforduló állatokat célnyelven. pl: brown bear, yellow duck etc. 5'

Cél: emlékezet fejlesztése célnyelvi szavak felidézésével

Meseolvasás. A tanár felolvassa a gyerekeknek Eric Carle: Can you do it? I can do it című meséjét képeket használva. Utána a képeket felmutatja. A gyerekeknek meg kell nevezni a képeken látható állatokat célnyelven. 15'

Cél: felismerés, megnevezés, ismétlés

Tízórai: 9.30-11.00

Memóriajáték. A gyerekek kapnak állatok képeit és a neveiket célnyelven. Feladatuk, hogy az egymáshoz tartozó képeket és szavakat összeillesszék. 10'

Cél: memóriafejlesztés

Head and shoulders, knees and toes című dal ismétlése. A következő feladathoz szükséges elismételni a Head and shoulders című dalt. Ezt lassan és gyorsan is elénekelhetjük, eljátszhatjuk. 10'

Cél: koncentráció, gyakorlás kinesztetikusan

From head to toe. A gyerekeknek interaktív táblán megmutatjuk ennek a mesének a dal változatát. Feladatuk, hogy a tanár segítségével lemásolják azokat a mozgásokat, amiket az állatok végeztek a mesében. 20'

Cél: autentikus dal meghallgatása, eljátszása, hallási értés fejlesztése interaktív táblán

Kösd össze! A gyerekek csoportokban dolgoznak. Kapnak egy feladatlapot, amin az állat képe van és a hozzá tartozó mozgás. A feladatuk, hogy összekössék a megfelelő képet a megfelelő célnyelvi szóval. 10'

Cél: kognitív gondolkodás fejlesztés

Simon says játék azokkal a mozgásokkal, amik az állatokhoz és a meséhez tartoznak. 10'

Cél: hallási értés és kinesztetikus készség fejlesztése

Mime it! A feladat az, hogy a gyerekek kihúznak kis zsákból állatok képét, amiknek a mozgását utánozni kell. A gyerekek megnevezik célnyelven az állatokat és a hozzájuk tartozó mozgást is. Ezután mindenki együtt mozog úgy, mint pl a pingvin. A tanár segítségével pedig az állathoz tartozó mondatot is ismétlik. Pl: I am a penguin and I turn my head. Can you do it? I can do it. 15'

Cél: felidézés, kognitív gondolkodás fejlesztése

Egészítsd ki! A gyerekek csoportokban dolgoznak. Húznak egy lapot, amin a dalban szereplő állatnak a nyomtatott rajza látható. A feladatuk, hogy az állat testrészeit kiegészítsék a megfelelő helyekre. A kiegészítés után kiszínezik az állatot a tanár által megadott színekkel. A végén egyeztetünk. 25'

Cél: hiányzó részek felismerése, pótlása, hallási készségfejlesztés

11.30-12.30: Ebéd

12.30-13.30: From Head to Toe

Foglalkozásba hívó dalok éneklése. Make a circle big, big, big című dal éneklése mozgással egybekötve, majd a Walking, walking című dallal folytatjuk. 10'

Cél: ráhangolódás

Animals and their moves. A gyerekek maradnak a körben. Mondok nekik állatneveket. Amelyik állatot hallják, azt kell hangoztatniuk és mozgással kísérniük. 10'

Cél: felismerés, felidézés, memória

Memóriajáték. A gyerekek megkapják az állatoknak a képét csoportokban és a hozzájuk tartozó mozgás nevet is. A feladatuk, hogy hozzáillesszék a megfelelő képhez a megfelelő mozgást. Ha készen vannak a csoportok, akkor egyeztetünk. 10'

Cél: memóriafejlesztés, kooperáció, empátia, tolerancia

Our pet. A gyerekek feladata, hogy csoportokban megtervezzenek és megrajzoljanak egy képzeletbeli állatot, amely különböző mozgásokat tud végezni. A lényeg, hogy használják a fantáziájukat és kreativitásukat. 30'

Cél: kreativitás fejlesztése, célnyelvi, mozgással, testrészekkel és színekkel kapcsolatos szavak gyakorlása

13.30-14.00 : Uzsonna

14.00-16.00: From Head to Toe

Our pets folytatása. A csoportok bemutatják a képzeletbeli állatukat, megnevezik azt és célnyelvi szavakkal elmondják, hogy mit tud csinálni. 10'

Cél: beszédképesség fejlesztése cél és anyanyelven

Our pets and their foods. A feladatuk, hogy az interneten gyűjtsenek olyan ételeket, amelyeket a képzeletbeli állatuk megeszik. A tanár és segítői folyamatosan segítenek a gyerekeknek, hogy célnyelven megtalálják azokat az ételeket, amelyeket az állatok esznek. Ha kigyűjtögették ezeket, akkor barna csomagolópapírra rajzolják is le ezeket. Pl: Ha az adott állat a bear, akkor középre rajzolnak egy medvét és körülötte azokat az ételeket, amelyeket megeszik: honey, raspberry etc. A feladat végén megmutatják az elkészült alkotásokat és megnevezik őket célnyelven. 45'

Cél: együttműködés, új információk befogadása, lejegyzése, megértése

Nap értékelése: Mutasd azt a számot (1-5-ig), amelyik legjobban kifejezi azt, hogy hogyan éreztél ma magad. 5'

Cél: reflexió adása

2018. 06. 29. Péntek

8.00-9.00: Mesék és játék

Napindító dal. Good morning, good morning című dal eléneklése mozgásosan. 5'

Cél: ráhangolódás

Dalok ismétlése. A gyerekek kihúznak a zsákból egy tárgyat vagy egy képet, ami az egész heti dalokkal voltak kapcsolatosak. Pl.: ear kép, bear kép stb. Azt a dalt énekeljük, amelyik az adott képhez kapcsolódik. Ezzel a feladattal ráhangoljuk a gyerekeket a Ki lesz a medve? című feladatra. 15'

Cél: ráhangolódás, felidézés, memóriafejlesztés

Mesék felidézése. A gyerekeket körben leültetjük. A zsákból kihúznak egy tárgyat vagy egy állatnak a képét. Meg kell nevezniük a tárgyat vagy a képet, a mesét célnyelven és a mese szereplőjének a nevét célnyelven. 15'

Cél: felidézés eszközökkel

Ki lesz a medve? Ezt a játékot jó idő esetén az udvaron tartjuk, rossz idő esetén pedig a tornateremben hely szűke miatt. Gyűjtsük össze a hét során szereplő mondókák és mesék kulcsszavait (szereplőket, színek nevét, helyszíneket, tárgyakat stb.) és készítsük el mindegyiknek a képét. Szétszórjuk a képeket a teremben, úgy rendezzük, hogy 3-4 képpel több legyen, mint amennyi gyerek van. Álljon minden gyerek egy-egy kép mellé, és mutakozzon be. Pl: Én vagyok a medve. I like honey. stb. Vezényszóra a gyerekek megváltoztatják a helyüket, választanak egy másik képet, és bemutatkoznak ismét. 15'

Cél: célnyelvi szavak felidézése, kifejezése

Tízórai: 9.00-9.30

Tevékenységek választása. A gyerekek négy csoportban dolgoznak. Különböző eszközök közül választhatnak, amiket már a héten megismertek. Pl: Memóriajátékok, kösd össze, egészítsd ki stb. Ezek az eszközök segítik a héten megismert szavak, kifejezések ismétlését, gyakorlását. 20'

Cél: kompromisszumkészség csoporton belül, ismétlés, motiválás

Kakuktkojás. A gyerekek párban dolgoznak. A feladatlapon képek és szavak találhatóak. A feladatuk, hogy bekarikázzák azt a kakuktkojást, amelyik nem illik bele az adott mesébe. 10'

Cél: kognitív gondolkodás fejlesztése

Feladat ellenőrzése és megbeszélése. A kakuktkojásos feladatot ellenőrizzük, megbeszéljük, ha szükséges, akkor eszközökkel vagy kifejezésekkel szemléltetjük a megfelelő megoldást. 10'

Cél: ellenőrzés

The Little Red Riding Hood megtekintése újra. A gyerekeknek levetítjük a The Little Red Riding Hood című mesét célnyelven. 20'

Cél: a mese újbóli megtekintése autentikus nyelven

11.30-12.30: Ebéd

12.30-13.30: **Programzáró tevékenységek**

A legemlékezetesebb pillanatom. A gyerekek körben ülve egymás után szóban, felidézik mi volt a legkedvesebb, legemlékezetesebb pillanatuk a program során. 20'

Cél: türelem, tolerancia, egymás véleményének végig hallgatása, elfogadása

Melyik tetszett? A gyerekek hangulatjelekkel értékelik a hét főbb tevékenységeit. Közösen összegezzük, ki mit gondolt a tevékenységekről. PL. Négy gyereknek tetszett a gyurmázás. 20'

Cél: érzelmek kifejezése hangulatkártyák segítségével

Fejezd be a mondatot. A gyerekek egy-egy tevékenység, feladat felidézésével befejezik a mondatokat. pl. A legviccesebb feladat.... / A legjobb játék ....20'

Cél: reflexió adása

Uzsonna: 13.30-14.00

14.00-16.00: Programzáró tevékenységek

Fotóalbumunk. Fordítsunk gondot arra, hogy a hét programjait digitálisan dokumentáljuk. Az utolsó napra állítsunk össze a gyerekeknek egy bemutatót (kisfilmet, prezit vagy diavetítést), amelyben célnyelven felidézzük a hét eseményeit. Adjunk lehetőséget élmények felidézésére, érzések kifejezésére. 20'

Cél: emlékek adása a gyerekeknek

Most már tudom ... A gyerekek - tanári irányítással - egyénileg is megfogalmazzák mit tanultak, miben fejlődtek, mely területeken erősödött nyelvi készségük, mi az, amit sikerrel oldottak meg a héten idegen nyelven, mire büszkék, mit kell még fejleszteniük. 20'

Cél: önreflexió

Csak egy szó. A gyerekek körben ülnek, mindenki mond egy szót a programmal kapcsolatos érzésével kapcsolatban. Pl. Hogyan érezted magad a héten? 20'

Cél: érzelemkifejezés

Díjak. A gyerekek részvételükért okleveleket, egyéni szereplésükért, különleges feladatvállalásuk elismerésül díjakat kapnak a tanártól. A díjak lehetnek nyelvi és egyéb készségük fejlődésére vonatkozó díjak. 20'

Cél: értékelés, reflexió adása a gyerekeknek

4.3. A Kecskeméti Tankerületi Központ az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program EFOP-3.1.6-16 kódszámú, „A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése” tárgyú felhívására benyújtott pályázata

A Kecskeméti Tankerületi Központ pályázatot nyújtott be az EFOP-3.1.6-16 azonosítószámú, „A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése” című felhívásra. Az elnyert EFOP-3.1.6-16-2017-00047 azonosítószámú, „SZELFI – Szolgálat az ELFogadásért” című pályázat megvalósítása keretében intézményünk vállalta, hogy együttműködik a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és a Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel. A projekt során a két kedvezményezett szervezet 2 új képzési módszertant dolgozott ki, amik segítik a fejlesztő nevelést, a köznevelés sikerességének, a tanulók problémamentes előrehaladásának támogatását; támogatják az integrált formában oktatót, sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres előrehaladását; javítják a beilleszkedési tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók minőségi befogadó neveléshez, oktatáshoz való hozzáférését. Az együttműködés során a módszertanokat iskolánk a 2022/23 tanévtől alkalmazza az oktatási-nevelési munkája során. Az „ÓRA-REND” című módszertani anyag az iskolai magatartási problémák hatékonyabb kezelésével, a „Hogyan támogassam az osztályomba járó autizmussal élő gyermekeket” című anyag pedig az autista tanulók integrációjának segítségével járul hozzá a hatékonyabb fejlesztéshez.

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

együttműködő felek:

székhelye:	Kecskeméti Tankerületi Központ
képviseli:	6000 Kecskemét, Homokszem u. 3-5. Zsámboki Anna igazgató
adóigazgatási azonosító száma:	15835200-2-03
keretszámla száma:	10025004-00336413-00000000
KSH statisztikai számjele:	15835200-8412-312-03
(a továbbiakban: tankerületi központ),	
intézmény neve:	Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
oktatási azonosítója:	OM201274
képviseli:	Farkasné Polgár Katalin, főigazgató
intézmény neve:	Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
oktatási azonosítója:	OM038452
képviseli:	Homoki Márta, intézményvezető
intézmény neve:	Kiskunfélegyházi Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
oktatási azonosítója:	OM201101
képviseli:	Keresztesné Csikós Gabriella, intézményvezető
Valamint:	
köznevelés intézmény neve:	Kecskeméti Széchenyivárosi Arany János Általános Iskola
oktatási azonosítója:	OM200922
képviseli:	Szabó Gabriella, intézményvezető
köznevelés intézmény neve:	Kiskunfélegyházi Dózsa György Általános Iskola
oktatási azonosítója:	OM202964,
képviseli:	Gyenes Attila, intézményvezető
köznevelés intézmény neve:	Jakabszállás-Fülöpjakab Általános Iskola
oktatási azonosítója:	OM201015
képviseli:	Dolog Ernő, intézményvezető
köznevelés intézmény neve:	Helvécia-Ballószög Általános Iskola
oktatási azonosítója:	OM201076
képviseli:	Péterné Fidler Elvira, intézményvezető
köznevelés intézmény neve:	Kecskeméti II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola
oktatási azonosítója:	OM203522,
képviseli:	Fáriné Boros Erika, intézményvezető
köznevelés intézmény neve:	Kecskeméti Lánchíd Utcai Sport Általános Iskola
oktatási azonosítója:	OM203521
képviseli:	Boldog Andrea, intézményvezető

(a továbbiakban: Felek) között alulírott helyen és napon a következő feltételekkel:

I. ELŐZMÉNYEK

A Kecskeméti Tankerületi Központ eredményesen pályázott az EFOP-3.1.6-16 azonosítószámú, „A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése” című pályázati felhívásra. Az elnyert EFOP-3.1.6-16-2017-00047 azonosítószámú, „SZELFI – Szolgálat az ELFogadásért” című pályázat megvalósítása keretében vállalta, hogy új képzési módszertanokat dolgoz ki és azokat intézményeiben alkalmazza.

II. A MEGÁLLAPODÁS CÉLJA

Az együttműködő Felek a jelen Megállapodásban a pályázati programban megfogalmazott célok megvalósításában történő együttműködésre vállalkoznak:

- sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrált nevelésnek, oktatásának megvalósítása,
- a súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekek nevelése, oktatása érdekében egységes eljárás, módszertan kialakítása, annak alkalmazása, elterjesztése a hatékonyabb nevelés érdekében,
- fejlesztő nevelés, köznevelés sikerességének, tanulók problémamentes előrehaladásának támogatása,
- az integrált formában oktatott, sajátos nevelési igényű gyerekek, tanulók sikeres előrehaladásának segítése,
- a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek küzdő tanulók minőségi befogadó neveléshez, oktatáshoz való hozzáféréseinek javítása,
- a feladatellátás feltételeinek javítása, az ellátás teljeskörűségének és megkülönböztetés mentességének biztosítása,
- kiegészítő terápiás fejlesztések biztosítása,
- az ESZA rendelet 3. cikk (1) c) i.) alpontjában („korai iskola elhagyók számának csökkentése és a korai iskola elhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkori nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is”) meghatározott beruházási prioritáshoz kapcsolódó intézkedések keretében kidolgozott képzési fejlesztések alkalmazása,

Jelen együttműködési megállapodás keretében a Felek elsősorban a kiemelt célterületek közül az inkluzív, méltányos és minőségi neveléshez és oktatáshoz való hozzáférés javítása, általa az esélyegyenlőtlenség csökkentése területen működnek együtt. Kiemelt részcélként a súlyosan és/vagy halmozottan fogyatékos gyermekek speciális szakmai fejlesztését határozzák meg.

III. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS TERÜLETEI

Az EFOP-3.1.6-16-2017-00047 pályázat megvalósítása keretében a kedvezményezett intézmények, a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és a Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő-Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény munkatársai új képzési módszertanokat dolgoztak ki.

A tankerületi központ vállalja, hogy a fenntartásában lévő és az együttműködési megállapodást aláíró köznevelési intézményeiben a kidolgozott új képzési módszertanokat, programokat ismerteti, valamint koordinálja az intézményi bevezetését.

Az együttműködésben részt vevő Felek vállalják, hogy az új képzési módszertanokat a 2022/23 tanévtől az oktatási-nevelési munkájuk során alkalmazzák, a 2022. szeptember 1-től érvényes pedagógiai programjukba beépítik és legalább a pályázati program fizikai megvalósításának időtartama alatt alkalmazzák.

IV. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS IDŐTARTAMA

Jelen együttműködési megállapodás hatálya a Felek által történő aláírása napján kezdődik, és legalább az EFOP-3.1.6-16-2017-00047 projekt fizikai megvalósításának időtartamáig (2023.11.29.) tart.

V. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSEL KAPCSOLATOS KÖLTSÉGEK FINANSZÍROZÁSA

A tankerületi központ a projekt terhére az új képzési módszertanok kidolgozása és bevezetésének támogatása tekintetében finanszírozza pályázati forrás terhére, ezen túlmenően felmerülő költségeket a Felek maguk viselik.

VI. KAPCSOLATTARTÁS

A Felek a jelen megállapodásban megfogalmazott célok, valamint a megállapodás teljesítésének kölcsönös elősegítése érdekében a kapcsolatot az intézményvezetőkön keresztül tartják.

Kapcsolattartók személyének, vagy adatainak változásáról a Felek egymást írásban, előzetesen, amennyiben ez nem lehetséges, a változást követően haladéktalanul értesítik. Együttműködő Felek rögzítik, hogy egymás között minden nyilatkozat, vagy egyéb értesítés írásban, e-mailben történik, amely akkor tekinthető szabályszerűnek, ha azt a kapcsolattartó személyek részére kézbesítették.

VI. EGYÉB RENDELKEZÉSEK

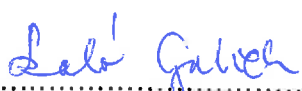
1. Felek tudomásul veszik, hogy a Megállapodást kizárólag közös megegyezéssel írásban módosíthatják, továbbá közös megegyezéssel bármikor megszüntethetik.
2. A tankerületi központ a Magyar Államkincstár törzskönyvi nyilvántartásába vett költségvetési intézménynek minősül, míg további felek az általa fenntartott – önálló jogalanyisággal és képviselővel rendelkező köznevelési intézmények. Ennek ismeretében a Felek a megállapodás aláírásával arról is nyilatkoznak, hogy átlátható szervezetnek minősülnek.
3. Felek képviselői a jelen megállapodás aláírásával kifejezetten hozzájárulnak ahhoz, hogy nevüket, kapcsolattartóik nevét és elérhetőségeiket – mint személyes adatokat – az összes együttműködő Fél kezelje. A Felek – az Európai Parlament és Tanács 2016/679. rendeletében (a továbbiakban: GDPR) meghatározott követelményeknek megfelelően kölcsönösen tájékoztatták egymást arról, hogy:
  - Az adatkezelés jogalapja a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) és b) pontja, azaz az érintett hozzájárulása, célja pedig a Feleknek a jelen megállapodás megkötéséhez és teljesítéséhez fűződő kölcsönös, méltányos és jogos érdekének a megvalósulása,
  - Az adatkezelés jogalapja a Tankerületi Központ vonatkozásában a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja, azaz a közfeladat ellátása körében történő adatkezelés;
  - Az érintett személyek neve, telefonszáma és elektronikus levélcíme érintett adatkezeléssel, mely adatok a megállapodás kijavítása, módosítása keretében helyesbíthetők. Az adatkezelés céljának megszűnése, a hozzájárulás visszavonása, az érintett tiltakozása esetén jogosult az érintett kezelt személyes adatainak törlésére.
  - Az adatkezelés formája a szerződés-nyilvántartásban és irattárban történő egy-egy eredeti példány formájában és szkennelt formában történő megőrzés, melynek kapcsán az érintettek jogosultak arra, hogy a rájuk vonatkozó elektronikus formában kezelt adatokat megkapják, illetve másik adatkezelőnek továbbítsák,
  - Az érintett személyes adatok adatigénylés esetén átadásra kerülhetnek közhatalmi szervek (pl.: támogató hatóság, Állami Számvevőszék, Magyar Államkincstár) jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése céljára, minden további adatátadás esetében az érintett értesítést kap,
  - Az adatkezelés időtartama a Felek egyedi iratkezelési szabályzatában meghatározott iratmegőrzési idő.

4. A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, továbbá a vonatkozó egyéb jogszabályok az irányadóak.
5. A megállapodás 4 oldalból áll és 9 db egymással egyező eredeti példányban készült, amelyből 1-1 eredeti példány a Feleket, 3 példány a tankerületi központot illeti meg.
6. Felek a Megállapodást együttesen elolvasták, és a közös értelmezést követően, mint akaratukkal mindenben megegyezőt aláírták.

Kecskemét, 2022.08.24.

.....
Zsámboki Anna, tankerületi igazgató
Kecskeméti Tankerületi Központ

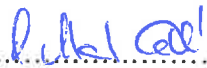

.....
Szabó Gabriella, intézményvezető
Kecskeméti Széchenyivárosi Arany János Általános Iskola

.....
2022-08-23
Nagy Ildikó, pénzügyi osztályvezető
Kecskeméti Tankerületi Központ

.....
Gyenes Áttila, intézményvezető
Kiskunfélegyházi Dózsa György Általános Iskola

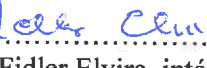

.....
2022-08-23
Dr. Mészáros László, jogi osztályvezető
Kecskeméti Tankerületi Központ

.....
Dolog Ernő, intézményvezető
Jakabszállás-Fülöpjakab Általános Iskola

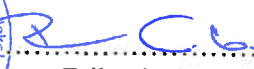

.....
Farkasné Polgár Katalin, főigazgató
Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

.....
Péterné Fidler Elvira, intézményvezető
Helvecia-Ballószög Általános Iskola

.....
Homoki Márta, intézményvezető
Kecskeméti Óvoda, Általános Iskola,
Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelési
Oktatást Végző Iskola, Kollégium, Egységes
Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

.....
Fáriné Boros Erika, intézményvezető
Kecskeméti II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

.....
Keresztesné Csikós Gabriella, intézményvezető
Kiskunfélegyházi Göllesz Viktor Óvoda,
Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

.....
Boldog Andrea, intézményvezető
Kecskeméti Lánchíd Utcai Sport Általános Iskola

Me!léklet: kidolgozott új képzési módszertanok:

- 1./ Óra-REND módszertani anyag az iskolai magatartási problémák kezelésére, a tanórai fegyelmeléshez
- 2./ Autista tanulók az általános iskolában – auti integráció segítése – módszertani anyag

Tantárgyi minimumkövetelmények évfolyamonként

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei 1-4. évfolyamokon (20/2021.(VIII.31.) EMMI r.7.§(1).

1. évfolyam

Matematika

• Gondolkodási módszerek alapozása

Követelmények:

A tanuló:– tudjon tárgyakat, elemeket sorba rendezni, összehasonlítani, szétválogatni megnevezett vagy választott tulajdonság alapján;

- legyen képes a halmazok számosságának megállapítására 20-ig;
- használja helyesen a több, kevesebb, ugyanannyi szavakat, jeleket;
- tudjon igaz-hamis állításokat alkotni; állítások helyességét eldönteni;
- legyen képes növekvő és csökkenő számsorozatok felismerni, képezni adott szabályalapján;
- egyszerűbb esetekben tudja szabályjátékok és sorozatok szabályát szóban megfogalmazni.

Számtan, algebra

Követelmények

A tanuló

- tudja a halmazokat összehasonlítani számosságuk szerint 20-es számkörben;
- biztosan írja, olvassa, rendezze sorba nagyság szerint a számokat 20-es húszas számkörben;
- használja, értelmezze pontosan a relációs jeleket;
- képezzen adott szabály alapján növekvő és csökkenő számsorozatok;
- ismerje a számok kéttagú összeg-és különbségalakjait a tanult számkörben, húszas számkörben;
- ismerje fel a páros és páratlan számokat 20-ig;
- tudja a számok szomszédait 20-ig
- tudjon hozzátevést, elvételt tevékenységgel elvégezni, a műveletet szóban megfogalmazni;
- legyen kellő gyakorlata az összeadás, kivonás, bontás, pótlás alkalmazásában;
- tudjon egyszerű szövegösszefüggést lejegyezni rajzzal, számokkal, művelettel.

• Geometria, mérés

Követelmények

A tanuló:

- legyen képes helymeghatározásra a tanult kifejezések alkalmazásával;
- ismerje fel, tudja kiválasztani az alakzatok közül a háromszöget, négyszöget és a kört;
- tudja helyesen alkalmazni a hét, nap, óra időtartamot.

Magyar nyelv és irodalom

Követelmények:

- Egyszerű szóbeli közlések megértése, utasítások végrehajtása, kérdésekre való válaszadás;
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondása segítséggel;
- az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazása valóságos szituációkban (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás)
- magyar ábécé betűinek fölismerése, összeolvasása;
- 4 betűből álló szavak biztos olvasása;
- kiejtés szerint írandó szavak, szószerkezetek, rövid mondatok
- néma és hangos olvasás;
- másolás: írott betűkkel nyomtatott mintáról, 2-3-4 betűs szavak, a saját nevének önálló, helyes leírása;
- a j hang helyes jelölése a taneszközökből megismert szavak minimum 50 %-ában;
- szavak írása másolással: 2-3-4 betűs szavak betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül.
- a leírt nyelvi anyag fölolvassza, javítása összehasonlítással.

Memoriterek tanulása:

- 2-3 mondóka, soroló, találós kérdés, népdal;
- legalább 3 műköltészeti alkotás, ismert költők verseiből.

Ének- zene

Követelmények:

Éneklés: 2-3 népi gyermekjáték, mondóka ismerete.

2 -3 magyar népdal eléneklése, az első versszakokat emlékezetből.

1 -3 komponált gyermekdal vagy megzenésített vers tiszta éneklése (ajánlott: Kodály Zoltán, Bárdos Lajos).

Egyenletes mérő és a dal ritmusának megkülönböztetése (nagytesti mozgással, tapsolással, ritmushangszerekkel, dallamhangszerekkel).

Negyed, nyolcadpár, negyed szünet.

Zenei ismeretek: Ritmusmotívumok hangoztatása ritmustapssal és ritmushangszerekkel.

Ritmusolvasás, ritmusfelelgetés, ritmuspótlás, ritmuslánc, ritmusmemoriter.

A tanult dalokból a dallam kiemelésének képessége: dallamfordulatok: sm, lsm

Testnevelés és sport

A tanterv az első két évet egyetlen egységként kezeli. A gyerekek iskolába lépésük idejénigen eltérő képességűek, tudásúak. A tanulók fizikai és szellemi tulajdonságait a második évvégére lehet megközelítőleg azonos szintre hozni.

A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát intézményünkben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 25%-ában állapítjuk meg a többi témakör óraszámának terhére. A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

Rendgyakorlatok:

- Hajtsák végre a vezényszónak megfelelő alakzatot.

Gimnasztika:

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése bemutatott vagy a pedagógus által elmondott utasítások alapján.

Járások és futások:

- Változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.

- Tudjon 4-6 percig futni megállás nélkül. Tudjon futni iram- és irányváltással, tárgykerüléssel stb.

- Tudjon 30 m-t maximális sebességgel lefutni.

Szökdelések és ugrások:

- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.

- Ugrókötél gyakorlatok 30 mp-ig folyamatosan.

- Helyből távolugrás robbanékonyság, páros lábról páros lábra érkezés

Dobások:

- A tevékenység céljának megfelelően használja a labdát, próbálja a technikát minél pontosabban gyakorolni.

- Ismerje a használt szerek nevét.

- Célba dobás zsámolyra, karikába 6 m-ről.

- Távolba dobás kislabdával

Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok:

- Legyen képes különböző játékos és egyszerű egyensúlygyakorlatok elvégzésére változó körülményekkel.

-A testtömeg megtartása függésben és támaszban.

- Mászókötélen mászókulcsolással mászási kísérletek.

Labdás gyakorlatok:

- Labdajátékok. Tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, a tanult átadási módokkal társnak átadni.

- Szlalom labdavezetés 15 m-es pályán.

- Labdaadogatás párokban 3 m-es távolságból.

Küzdő feladatok és játékok:

- Kulturált, sportszerű test-test elleni küzdelem elfogadása és végrehajtása.

Foglalkozások a szabadban:

- Speciális szabadtéri játékok, sorversenyek, évszaktól függően. (Ugróiskolák, fogócskák, labdázás.)

- Rendszeres mozgásos tevékenységek a szabadban.

Vizuális kultúra

Követelmények:

– Ismerje az évfolyam számára előírt eszközöket, és tudja azokat rendeltetésszerűen használni.

– Tudjon viszonyítani (kisebb-nagyobb).

– Ismerje fel a fő színeket, a fehéret és a feketét.

– Tudjon vonal, folt és színeképzéssel alkotást létrehozni.

– Legyen képes egyszerű tárgyak létrehozására.

– Tudjon közös beszélgetésekbe bekapcsolódni, egy-egy látványra rácsodálkozni.

– Tudja mi a sík, tömeg, térforma (tapasztalás, érzékelés).

– Tudja, mi a pont, egyenes, görbe, kör.

Technika, életvitel és gyakorlat

• Tudjon hosszúságot, nagyságot összehasonlítani,

• képlékeny anyagból egyszerű formákat alakítani,

• a célnak megfelelő munkaeszközöket használni.

• Nevezzen meg néhány az anyaghoz kapcsolódó foglalkozást.

• Tudjon papírt alakítani az eddig tanult módokon.

• Legyen képes a legegyszerűbb eszközök és szerszámok helyes és balesetmentes használatára.

- Tudjon alaprajzot készíteni körvonalazással.
- Tudjon síkban egyéni elképzelés alapján építeni.
- Tudja a szülei foglalkozását.
- Ismerje az alapvető egészségügyi követelményeket, és azokat alkalmazza is a mindennapi életben.
- Ismerje a lakás berendezési tárgyait és azok rendeltetésszerű használatát.
- Ismerje a célszerű takarékoság néhány szabályát.

Élő idegen nyelv

A továbbhaladás feltételei az 1. évfolyam végén:

1. Hallott szöveg értése:

A tanuló

- követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi órávezetést.
- megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.

2. Beszédkészség

2.1 Szóbeli interakció

A tanuló

- aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben.
- beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva.
- részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

2.2 Összefüggő beszéd

A tanuló

- elmond rövid, egyszerű szövegeket.
- társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

Ellenőrzés, értékelés: középpontban a hallott szöveg értése áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon

A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, nem elemzett nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal).

A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái: rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése

Félévkor és év végén szöveges értékelést kapnak a tanulók, ami kiegészíthető önértékeléssel.

Etika

Tudjon válaszolni a következőkre: *Ki vagyok én?*

Hogyan és hányféle módon szólítanak engem mások?

Hol születtem és mikor? Hány éves vagyok? Kik a szüleim? Mit tudok magamról?

Milyenvoltam kisebb koromban? Miben változtam?

Milyen jelek tartoznak hozzám, amelyek az én helyemet, az én dolgaimat jelölik és megkülönböztetik azokat a másokétól?

Ilyen vagyok

Milyennek látom magam, ha tükörbe nézek? Hasonlítok-e valakire a családban? Mit szeretek magamon? Van-e olyan, amit nem szeretek, és ha igen, miért?

Minek szoktam örülni, mitől leszek szomorú, és mitől félek?

Ha szomorú vagyok vagy félek, mitől múlnak el ezek a rossz érzések?

Kapcsolatok

Hogyan szólítsam meg a különböző korú közeli és távolabbi ismerősöket? Hogyan szólítsam meg az iskola idősebb tanulóit, a tanárokat és az iskolában dolgozó többifelnőttet?

Hogyan kérhetek segítséget felnőttektől és gyerekektől?

Hogyan szólítsak meg egy ismeretlen embert, ha segítségre van szükségem? Hogyan viselkedjek, ha engem szólítanak meg?

Hogyan illik viselkednem különböző helyzetekben? Mit tegyek, ha idegen ember szólít meg az utcán? Kiben bízhatok meg?

Különféle közösségeim

Milyen csoportokhoz tartozom? Mi változott ezen a téren óvodás korom óta? Melyek az én közösségeim az iskolában és az iskolán kívül?

Család és rokonság

Kikből áll a mi családunk? Milyen a kapcsolatom azokkal a családtagjaimmal, akikkel együtt lakom? Vannak-e olyan közeli családtagjaim, akikkel nem közös lakásban lakunk?

Hogyan tudjuk segíteni egymást?

Vannak-e szabályok a családban, amelyeket be kell tartani?

Kik tartoznak még a rokonságunkhoz, és velük milyen a kapcsolatom?

Mit jelent számunkra az, hogy rokonok vagyunk?

Vajon más családok ugyanúgy élnek, mint mi?

Mi mindenben különbözhet egyik család a másiktól?

Családi hagyományok

Milyen hétköznapi családi szokásaink vannak?

Mit szerettek ezek közül és mit nem? Miért?

Milyen családi ünnepeink vannak, és hogyan tartjuk meg azokat?

Mit szerettek közülük és miért?

Van olyan is, amit nem szerettek?

A gyerekek élete

Hogyan telik egy napom az iskolában?

Milyen a hétvégém?

És milyen számomra egy ünnepnap vagy az iskolai szünet egy napja?

Növények és állatok a környezetünkben

Miért jó, hogy vannak körülöttünk növények?

Hogyan tudunk vigyázni rájuk és részt venni a gondozásukban?

Vajon felelősek vagyunk-e az erdőkben és a réteken élő növényekért is?

Mit tudunk tenni értük?

Milyen állatok élnek a környezetünkben?

Hogyan tudunk részt venni a gondozásukban?

Mit jelentenek számunkra a velünk élő házi állatok?

A természet védelme

Melyek a kedvenc helyeim a vidékünkön, és miért éppen ezeket szeretem? Én hogyan tudok hozzájárulni a természet és az élővilág értékeinek megóvásához?

2. évfolyam

Matematika

- Gondolkodási módszerek alapozása

Követelmények

A tanuló:

- tudja halmazok számosságát megállapítani és összehasonlítani;
- tudjon halmazokat képezni adott tulajdonság alapján;
- nevezze meg kiválogatott elemek közös tulajdonságát;
- legyen képes összefüggések megfigyelésére, leolvasására, megfogalmazására;

- tudja állítások igazságát eldönteni, igaz állításokat fogalmazni;
- legyen képes tárgyakat, számokat sorba rendezni adott szempont szerint;
- készítsen nyitott mondatot ábráról, szövegről, tegye igazzá behelyettesítéssel, próbálgatással;
- ismerje a szöveges feladat megoldásának menetét;
- ismerjen fel és képezzen számsorozatokot adott szabály alapján;
- összetartozó elempárok keresése.

• *Számtan, algebra*

Követelmények

A tanuló:

- tudjon tárgyakat meg- és leszámolni egyesével, kettesével, ötösével, tízesével;
- ismerje a számok nevét és jelét 100-as számkörben;
- tudjon számokat összehasonlítani nagyság szerint, sorba rendezni 100-as számkörben;
- találja meg a számok helyét a számegyenesen;
- ismerje fel a számok összegalakját, különbségalakját, kéttényezős szorzatalakját, és hányados-alakját;
- tudja értelmezni az összeadást, kivonást, szorzást, osztást 100-as számkörben;
- végezze el az összeadást, kivonást, pótlást eszközhasználat nélkül 100-as számkörben;
- ismerje biztonságosan a kisegyszeregyet;
- ismerje fel a műveletek közötti kapcsolatokat;
- tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatokat.

• *Geometria, mérés*

Követelmények

A tanuló:

- ismerje fel a téglalapot, négyzetet;
- tudjon létrehozni testeket, síkidomokat másolással;
- tudjon alakzatokat csoportosítani, válogatni megadott szempont szerint;
- ismerje, használja a tanult szabványegységeket;
- végezzen gyakorlati méréseket a tanult szabvány mértékegységekkel;
- ismerje, használja helyesen a mérőeszközöket

Magyar nyelv és irodalom

Követelmények:

- Szóbeli és írásbeli közlések, utasítások megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszadás. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés a felnőttekkel és a társakkal való kapcsolatokban.

- Feldolgozott szövegek megértésének igazolása: válaszadás kérdésekre, tartalom elmondása tanítói segítséggel. Ismert szöveg gyakorlás utáni folyamatos felolvasása.

A vers és a próza megkülönböztetése.

- A magyar ábécé ismerete, szavak, nevek betűrendnek megfelelő sorba rendezése. A magánhangzók és a mássalhangzók megkülönböztetése; az időtartam helyes jelölése szóban és írásban a szójegyzékben szereplő szavak esetében. Szavak, szó szerkezetek, két-három kijelentő és kérdő mondat helyes leírása másolással, tollbamondás után.

- A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. 20 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése.

- Szavak szótagolása, elválasztása. Szöveg tagolása mondatokra.

- A kijelentő és a kérdő mondat felismerése, megnevezése, helyesírása.

Ének- zene

Követelmények:

Éneklés: 10-20 magyar népi mondóka, népi játék népdal, műdal éneklése emlékeztetőből, egységes hangszínnel, helyes levegővétellel.

A gyermekdalokhoz tartozó játékok ismerete, mozgásanyagának megfelelő ritmusú és tempójú előadása. Kifejező szöveghű éneklés, adalok ritmusának, hangulatának megfelelően.

Egyenletes lüktetéshez alkalmazkodó éneklés, járás.

Improvizáció: Saját név ritmikai és dallami megjelenítése.

Zenehallgatás: A vonós és fúvós hangszerek hangszínének megkülönböztetése.

Zenei ismeretek: A tanult ritmusértékek felismerése, hangoztatása kottaképről. Avonalrendszer ismerete. Ritmusírás.

Testnevelés és sport

A tanterv az első két évet egyetlen egységként kezeli. A gyerekek iskolába lépésük idejénigen eltérő képességűek, tudásúak. A tanulók fizikai és szellemi tulajdonságait a második évvégére lehet megközelítőleg azonos szintre hozni.

A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát intézményünkben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 25%-ában állapítjuk meg a többi témakör óraszámának terhére. A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

Rendgyakorlatok:

- Hajtsák végre a vezényszónak megfelelő alakzatot.

Gimnasztika:

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése bemutatott vagy a pedagógus által elmondott utasítások alapján.

Járások és futások:

- Változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.

- Tudjon 5-6 percig futni megállás nélkül. Tudjon futni iram- és irányváltotatással, tárgykerüléssel stb.

- Tudjon 30 m-t maximális sebességgel lefutni.

Szökdelések és ugrások:

- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.

- Ugrókötél gyakorlatok 30 mp-ig folyamatosan.

- Helyből távolugrás robbanékonyág, páros lábról páros lábra érkezés

Dobások:

- A tevékenység céljának megfelelően használja a labdát, próbálja a technikát minél pontosabban gyakorolni.

- Ismerje a használt szerek nevét.

- Célba dobás zsámolyra, karikába 6 m-ről.

- Távolba dobás kislabdával:

Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok:

- Legyen képes különböző játékos és egyszerű egyensúlygyakorlatok elvégzésére változó körülményekkel.

-A testtömeg megtartása függésben és támaszban.

- Mászókötélen mászókulcsolással mászási kísérletek.

- Tudjon bemutatni támasz és egyensúly gyakorlatokat önállóan.

Labdás gyakorlatok:

- Labdajátékok. Tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, a tanult átadási módokkal átársnak átadni.

- Szlalom labdavezetés 15 m-es pályán.

- Labdaadogatás párokban 1 perc 3 m-es távolságból 30-40 átadás.

Küzdő feladatok és játékok:

- Kulturált, sportszerű test-test elleni küzdelem elfogadása és végrehajtása.

Foglalkozások a szabadban:

- Speciális szabadtéri játékok, sorversenyek, évszaktól függően. (Ugróiskolák, fogócskák, labdázás.)

- Rendszeres mozgásos tevékenységek a szabadban.

Vizuális kultúra

Követelmények:

- Tudja, mi az ismétlés, ritmus.
- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában.
- Tudjon mintázni, gyurmával pasztikát létrehozni.
- Legyen képes egyszerű lenyomat készítésére.
- Ismerje fel a műalkotások témáit.
- Tudjon egyszerűbb tárgyakat rajzolni modellezés után.
- Legyen képes egyszerűbb tárgyak ábrázolására közvetlen szemlélet és emlékezet után.

Technika, életvitel és gyakorlat

Követelmények:

- Legyen képes térben építeni.
- Ismerje a kicsinyítés, nagyítás fogalmát.
- Ismerje a papír, textil, fa legfontosabb tulajdonságait.
- Válassza ki és használja a célnak megfelelő szerszámokat.
- A gyalogos közlekedés szabályainak ismerete.
- Higiénés szokások a táplálkozásban, öltözködésben.
- Ismerje a pénz szerepét (a családban).
- Legyen tisztában azzal, hogy mi hol kapható (bélyeg – posta, tej – ABC).
- Ismerjen néhány hulladékhasznosítási módot a gyakorlatban.
- Használja a népi hagyományok nyújtotta tapasztalatokat.
- Tartsa rendben a munkahelyét.
- Takarékos anyagfelhasználással dolgozzon.

Élő idegen nyelv

A továbbhaladás feltételei a 2. évfolyam végén

1. Hallott szöveg értése

A tanuló

- követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi órávezetést.
- megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.

- felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.

2. Beszédkészség

2.1 Szóbeli interakció

A tanuló

- aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben.
- beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva.
- tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.
- minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról.
- részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

2.2 Összefüggő beszéd

A tanuló

- elmond rövid, egyszerű szövegeket.
- társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.
- számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

3. Olvasott szöveg értése

A tanuló

- észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket.
- képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására.
- bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
- követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.

4. Íráskészség

A tanuló

- észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket.
- ismeri az adott nyelv ábécéjét.
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Ellenőrzés, értékelés: középpontban továbbra is a hallott szöveg értése áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon.

A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, nem elemzett nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal).

Az olvasás és az írás bevezetése fokozatosan történik. Az értékelésnél az olvasási technika és a másolás helyességét vizsgáljuk.

A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái: rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése

Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái: írásbeli házi feladat, önellenőrző feladatlap,

Az ellenőrzés, értékelés során félévkor szöveges értékelést, év végén érdemjegyet kapnak a tanulók, ami kiegészíthető önértékeléssel.

Etika

Követelmények:

- A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.
- Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.
- Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezettagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.
- A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát.
- Érzi, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében.
- Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.
- Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze.

3. évfolyam

Matematika

- Gondolkodási módszerek alapozása

Követelmények

A tanuló:

- tudjon elhelyezni elemeket adott tulajdonságú halmazokba;
- ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát;
- állapítsa meg egyszerű sorozatok szabályát, tudja folytatni az elkezdett sorozatot,
- tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni;
- tudjon egyszerű nyitott mondatokat kiegészíteni igazzá, hamissá, nyitott mondatok igazsághalmazát megkeresni kis véges alaphalmazon;
- értelmezzen egyszerű szöveges feladatokat, tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni.

- *Számtan, algebra*

Követelmények

A tanuló:

- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 1000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, százasként, tízesekre, százásokra kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 1000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval).
- Becslést, ellenőrzést eszközként használja.
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.

• *Geometria, mérés*

Követelmények

A tanuló:

- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat.
- Tudjon előállítani síkidomokat, testeket tevékenységgel.
- Ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során.
- Tudjon megoldani szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc)

Magyar nyelv és irodalom

Követelmények:

Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggőmondatral.

A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazása. Ismertfeladattípusok szóbeli és írásbeli utasításainak megértése.

Fél oldal terjedelmű, ismert témájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek felolvasása felkészülés után.

Öt-hat mondatból álló elbeszélő fogalmazás írása felkészülés után, ismert témákban. Afogalmazások tagolása. Egyéni tempójú, rendezett, tiszta íráskép. Az írásbeli munkák javításátaniói segítséggel.

Az igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése. A személynevek, állatnevek, a lakóhely nevének helyes leírása.

A begyakorolt szavak helyesírása a kiejtés szerint, a szóelemzés alapján. Egyszerű és összetettségű szavak elválasztása önállóan.

További 25-30 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése

A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyesírása.

Ének-zene

15 dal ismerete, melyekből néhány hagyományokhoz, ünnepekhez kapcsolódik.

Az évfolyamon tanult zenei kifejezések.

Az évfolyamon tanult hangszerek nevének ismerete.

Testnevelés és sport

A korosztályra továbbra is jellemző, hogy a különböző kognitív és affektív területek fejlődése a nagymértékű mozgásszükségletben is kifejeződik. A tanuló az előző időszakhoz képest már kialakult szokásrenddel rendelkezik, magabiztosabban mozog az oktatási környezetben, értelmi képességei jelentősen javultak. Az időszak fő célja, hogy átvezesse a diákokat a mozgásműveltség különböző sportágakban testet öltött formáinak elsajátításához.

A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát intézményünkben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 25%-ában állapítjuk meg a többi témakör óraszámának terhére. A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

Gimnasztika:

-Ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

Kúszások és mászások:

-Akadályok fölött és között.

Járások és futások:

-Tudjon 6-10 percig futni megállás nélkül. Tudjon futni iram- és irányváltoztatással, tárgykerüléssel.

-Afunkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

-futását összerendezettség, ritmusosság jellemzi.

Szökdelések és ugrások:

-A különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében koordináltan hajtja végre.

Dobások:

-A különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében igyekszik tudatosan és koordináltan végre hajtani.

Labdás gyakorlatok:

-A megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;

-Játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik.

-Játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;

a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

Vizuális kultúra

Követelmények:

- Tudja, mi az azonosság, hasonlóság.
- Ismerje a fő- és mellékszíneket.
- Tudja a tempera és vízfesték jellemző fogásait alkalmazni.
- Tudjon valamely eseményt, élményt megfogalmazni.
- Tudjon valamely eseményt, élményt vizuálisan megjeleníteni.
- Ismerjen néhány népművészeti technikát.
- Legyen képes alkalmazni néhány technikát. (pl. szövés, fonás)
- Gyermekkori sajátosságainak megfelelően tudjon jeleket felismerni, új jeleket alkalmazni a közlekedés vagy tanulmányaihoz kapcsolódóan más területen.
- Legyen képes élmény befogadására saját és társai munkájának elemzése során.
- Legyen képes alkalmazni néhány kézműves-technikát.

Technika, életvitel és gyakorlat

Követelmények:

- Ismerje és alkalmazza a gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályait.
- Ismerje néhány élelmiszer élettani hatását.
- Tanúsítson érdeklődést a népi hagyományok iránt.
- Munkaeszközök megfelelő használata, védelme, megbecsülése, gondozása.
- Ismerje a lakásbelső tereinek funkcióit.
- Baleset, betegség esetén tudja, mit kell tennie.
- Tudja a leggyakoribb betegségek megelőzésének módjait.
- A tiszta környezet iránti igény mind az iskolában, mind otthon.
- A háztartási munkát megkönnyítő szolgáltatások szerepe.
- Ismerjen fel néhány – a háztartásban nélkülözhetetlen – alapvető szerszámot, eszközt.

Élő idegen nyelv

1. Hallott szöveg értése

A tanuló

- követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést.
- megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.

- felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.

2. Beszédkészség

2.1 Szóbeli interakció

A tanuló

- aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben.
- beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva.
- tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.
- minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról.
- részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

2.2 Összefüggő beszéd

A tanuló

- elmond rövid, egyszerű szövegeket.
- társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.
- számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.
- bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel.
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására

3. Olvasott szöveg értése

A tanuló

- észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket.
- képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására.
- képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására.
- bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
- követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.
- felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban.
- megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.

4. Íráskészség

A tanuló

- észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket.
- ismeri az adott nyelv ábécéjét.
- különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat.
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Ellenőrzés, értékelés: középpontban továbbra is a hallott szöveg értése áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon.

A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, nem elemzett nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal).

Az olvasás és az írás bevezetése fokozatosan történik. Az értékelésnél az olvasási technika és a másolás helyességét vizsgáljuk.

A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái: rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése

Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái: írásbeli házi feladat, önellenőrző feladatlap, feladatlap

A harmadik évfolyamon félévkor és a tanév végén is érdemjegyet kapnak a tanulók.

Etika

Követelmények:

- A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
- Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, betud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
- Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
- Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Környezetismeret

Követelmények:

- Legyen képes a zöldterületeken élő leggyakoribb élőlények felismerésére, jellemzésére, megnevezésére.
- vegye észre a növények és az állatok sokrétű kapcsolatát, tudjon rá példát mondani,
- ismerje a növényi szervek feladatát, vegye észre a növényi élet ciklusát,
- tudja, hogy az élőlények életben maradásához tápanyagokra, levegőre, vízre, megfelelő hőmérsékletre, fényre van szükség,
- ismerje a növények és az állatok legfontosabb hasonlóságait, lássa a táplálékuk megszerzése közötti különbséget,
- lássa, hogyan alkalmazkodnak az élőlények a kedvezőtlen környezeti feltételekhez,

- tudja megkülönböztetni az egészséges és a beteg állapotot,
- ismerje fel, hogyan kerülhetők el a betegségek,
- tudja a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját,
- ismerje az élettelen környezet tulajdonságait, kölcsönhatásait,
- ismerje a halmazállapotokat és azok tulajdonságait,
- ismerje a fő égtájakat,
- ismerje a Föld mozgásait és annak következményeit,
- tudja megnevezni az évszakokat,
- tudja megnevezni az emberi élet szakaszait,
- ismerje a tanult állatok és növények életszakaszait.

Digitális kultúra

Első félév

Informatikaialapismeretek(gyakorlat) -A digitális világ körülöttünk, A digitális eszközök használata

- A számítógép fő részeinek neve, funkciói
- Billentyűzet, egér önálló használata
- A használt programok ikonjának felismerése, a program önálló elindítása
- Applikációk alkalmazása, programok futtatása telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen
- Digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségei –Windows grafikus képernyő
- Mappa létrehozása, átnevezése, törlése

Grafikaialapismeretek–Paint(gyakorlat) - Alkotás digitális eszközökkel

- A Paint program önálló elindítása
- A Paint eszköztárának megismerése, alkalmazása
- Rajzolóprogram alapfunkciói, rajzeszközök alkalmazása
- Az elkészült munkák elmentése adott helyre
- Korábban elkészített digitális alkotások megnyitása, módosítása
- Színek szerkesztése
- Szöveg beillesztése, formázása

Második félév

A robotika és a kódolás alapjai(gyakorlat)

- Egyszerű, hétköznapi algoritmusok felismerése, tevékenység útján történő megvalósítása
- Algoritmusok összehasonlítása, elemzése

- Algoritmus lépésekre bontása
- Algoritmus kiválasztása
- A robot adott feltételek alapján végzendő mozgásának megtervezése, kirakása jelekkel, a mozgások lelépegetése
- Egyszerű mozgások kódolása padlórobottal - Bee robot

Információszerzés az e-Világban, Védekezés a digitális világ veszélyei ellen (gyakorlat)

- Adatok gyűjtése az interneten személyekkel, jelenségekkel, állatokkal, növényekkel, eseményekkel kapcsolatban
- Hiteles információkeresés kulcsszavak segítségével
- A személyes adat fogalmának értelmezése
- Az online függőség jellemzőinek ismerete
- A személyes adatok védelme
- Olyan érzékeny, személyes adatok megnevezése, melyeket fokozottan óvni szükséges a digitális kommunikáció során.

4. évfolyam

Matematika

- Gondolkodási módszerek alapozása

Követelmények

A tanuló:

- tudja halmazok számosságát megállapítani, összehasonlítani;
- tudjon halmazokat képezni, kiválogatott elemek közös tulajdonságát megnevezni;
- legyen képes összefüggések felismerésére, megfogalmazására;
- tudja eldönteni állítások igazságtartamát, igaz, hamis állításokat fogalmazni;
- tudja megkeresni nyitott mondatok igazsághalmazát;
- ismerje és alkalmazza a szöveges feladatok megoldási algoritmusát;
- tudjon folytatni számsorozatokot a felismert szabály alapján;
- tudja megkeresni az összes lehetőséget egyszerű kombinatorikus feladatokban

- *Számtan, algebra*

Követelmények

A tanuló:

- tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül;
- helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint;

- tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni;
- ismerje a számok egyes, tízes, százás, ezres szomszédait, tízesekre, százásokra, ezresekre kerekített értékét;
- tudja értelmezni, megoldani a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást;
- tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal, 1000-rel;
- ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén;
- legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval);
- becslést, ellenőrzést eszközként használja;
- tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.

• *Geometria, mérés*

Követelmények

A tanuló:

- ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat;
- ismerje fel az alakzatok geometriai tulajdonságait, válassza ki a megadott tulajdonságú alakzatokat;
- tudjon síkidomokat, testeket létrehozni adott feltételekkel;– ismerje a kocka és a téglatest tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma);
- ismerje és önállóan használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során;
- tudjon megoldani a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml , év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc) szám és szöveges feladatokat;
- tudja kiszámítani a téglalap és a négyzet területét.

• *Valószínűségi játékok, statisztika*

Követelmények

A tanuló:

- tudja használni a biztos, lehetséges és lehetetlen fogalmakat;
- tudja egyszerű valószínűségi kísérletek lehetséges eseteit megkeresni;
- tudjon grafikonról, táblázatból néhány adatot leolvasni,táblázatot, egyszerű grafikontkészíteni.

Kimeneti követelmények

A tanuló:

- legyen képes a halmazok számosságának megállapítására, összehasonlítására;

- tudjon tárgyakat, elemeket sorba rendezni, összehasonlítani, szétválogatni megnevezett vagy választott tulajdonság alapján;
- használja, értelmezze pontosan a relációs jeleket (<, >, =);
- legyen biztos számfogalma a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül;
- helyesen írja, olvassa a számokat készségszinten;
- tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást a 10 000-esszámkörben.
- tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal szóban;
- legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű és kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval);
- tudja ellenőrizni a számítások helyességét;
- tudjon megoldani egyszerű, legfeljebb két művelettel leírható szöveges feladatot amegoldási algoritmus alkalmazásával;
- ismerje fel, és nevezze meg az egyszerű geometriai alakzatokat: négyszöget, háromszöget, négyzetet, téglalapot és a kört;
- ismerje és használja a szabvány mértékegységeket gyakorlati mérések során, tudja elvégezni az egyszerű átváltásokat (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc);
- tudja megmérni, kiszámítani a téglalap és a négyzet területét konkrét esetekben

Magyar nyelv és irodalom

Követelmények:

Érthető, folyamatos beszéd a mindennapi kommunikációban. Az udvarias beszédfordulatok használata a mindennapi beszédhelyzetekben.

A mondanivaló értelmes, lényegre törő megfogalmazása szóban.

Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg pontos, folyamatos, értelmező felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata. 15-20 soros szöveg önálló olvasása, a szövegértés igazolása feladatok önálló megoldásával: válaszadás.

Esztétikus, rendezett egyéni írás. Mondatok helyes leírása. A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása.

A szavak szófajának megnevezése a tanult szófajok esetében. Az egyalakú szótövek, a tanult toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása.

Az igealakok felismerése, az igekötős igék helyesírása ismert szavak esetében. Atulajdonnevek fajtáinak helyesírása, a földrajzi név, intézménynév, címek, márkanevek, díjak nevének esetében a begyakorolt szavak helyesírása.

A főnevek tárgyragjának, a többesszám jelének felismerése.

A melléknév, a számnév helyes írásmódja. A hibák javítása tanítói segítséggel, önellenőrzéssel.

Ének- zene

Követelmények:

Éneklés:

A dalanyagból kiválasztott 10 magyar népdal, műdal éneklése emlékezetből.

A Himnusz szöveghű éneklése.

Zenehallgatás:

A meghallgatott zenés mesék felidézése. A tanult népdalok felismerése zeneművekben, feldolgozásokban.

Zenei olvasás-írás, zenei ismeretek: Az alsó tagozaton tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerése és megszólaltatása kottaképről.

Testnevelés és sport

A korosztályra továbbra is jellemző, hogy a különböző kognitív és affektív területek fejlődése a nagymértékű mozgásszükségletben is kifejeződik. A tanuló az előző időszakhoz képest már kialakult szokásrenddel rendelkezik, magabiztosabban mozog az oktatási környezetben, értelmi képességei jelentősen javultak. Az időszak fő célja, hogy átvezesse a diákokat a mozgásműveltség különböző sportágakban testet öltött formáinak elsajátításához.

A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát intézményünkben gyógytestnevelés-órára szánt éves óraszám 25%-ában állapítjuk meg a többi témakör óraszámának terhére. A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

Gimnasztika:

-Ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

Kúszások és mászások: akadályok fölött és között:

-Afunkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre; tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat

Járások és futások:

-Tudjon 6-10 percig futni megállás nélkül. Tudjon futni iram- és irányváltoztatással, tárgykerüléssel stb. Megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat;

-Afunkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

-Futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.

Szökdelések és ugrások:

-A különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

Dobások:

A különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.

Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok:

-A funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre.

Labdás gyakorlatok:

-A megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;

-Játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;

-Célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;

-Játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja;

-A szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére.

Úszás:

-Vízbiztonság, félelem nélkül.

-Légzőgyakorlatok.

-Kar-lábmunka összerendezése.

Vizuális kultúra

Követelmények:

– Ismerjék a vizuális nyelv alapelemeit, tudják a kifejezési szándéknak megfelelően használni a kompozíciós eljárásokat.

– Legyenek képesek személyes élményeik életkoruknak megfelelő szinten történő megjelenítésére képen és plasztikában.

– Legyenek képesek tárgyak folyamatos megfigyelésére, megjelenítésére megfigyelésalapján.

– Legyenek képesek tárgyak különböző nézeti rajzának elkészítésére.

– Tudják a látványnak megfelelően meghatározni a rajzlap helyzetét.

– Ismerjenek legalább három műalkotást és azok alkotóját.

– Tárgyalkotás során ismerjék és alkalmazzák a balesetvédelmi szabályokat.

Technika, életvitel és gyakorlat

Követelmények:

• Mérés centiméteres pontossággal.

• Rend, tisztaság megtartása munka közben.

• Munkaeszközök karbantartásának fontossága, gondozása.

• A lakás belső terei, azok funkciói. • Önellátás otthon, iskolában, segítség.

• Ésszerű takarékoság idővel, pénzzel, energiával.

• A célszerű és takarékos anyagfelhasználás.

- Jártasság a gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak alkalmazásában.
- Az egészséges életmód elemi szabályának ismerete.
- A teendők megnevezése egyes betegségeknél – a mentők telefonszáma.
- Ismerje a háztartásban használatos eszközök és gépek rendeltetését és használatát.

Élő idegen nyelv

1. Hallott szöveg értése

A tanuló

- követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést;
- megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket;
- felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni

2. Beszédkészség

2.1 Szóbeli interakció

A tanuló

- aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben;
- beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva;
- tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni;
- minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról;
- részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában;
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

2.2 Összefüggő beszéd

A tanuló

- elmond rövid, egyszerű szövegeket;
- társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel;
- számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva;

3. Olvasott szöveg értése

A tanuló

- észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket;
- képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására;
- képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására;

- bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe;
- követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát;
- felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban; megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.

4. Íráskészség

- észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket;
- ismeri az adott nyelv ábécéjét;
- különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat;
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Ellenőrzés, értékelés: indirekt ellenőrzési módszerek alkalmazása (pl. valamilyen tevékenység közben végzett tanári megfigyelés, szóbeli dicséret, jutalompont.) Fontos a helyes kiejtés és intonáció folyamatos figyelése és javítása, valamint a lexikai ismeretek elsajátításának folyamatos ellenőrzése is.

Direkt ellenőrzések: a tanítási óra keretében, tanítási szakaszonként, a követelmények által meghatározott csoportos és egyéni szintnek megfelelően frontális és egyéni számonkéréssel történhetnek. Az egyéni számonkérés állhat az egész órán végzett részfeladatokból, de irányulhat egy konkrét feladat elvégzésére is.

A szóbeli ellenőrzés és értékelés formái: rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólásokértékelése. A tanári segítség mértékét a feladat nehézsége és a tanuló képességszintje határozza meg.

Az írásbeli ellenőrzés és értékelés leggyakoribb formái: írásbeli házi feladat, önellenőrző feladatlap, feladatlap (témazáró dolgozat).

Félévkor és év végén a tanulók érdemjegyet kapnak.

Etika

Követelmények:

- A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
- Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismerősen eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
- Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértettszabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
- Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.

- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
- Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Környezetismeret

Követelmények:

- ismerje fel, nevezze meg és jellemezze a tanult életközösségek legjellemzőbb élőlényeit,
- értse az élőlények élőhelye, életmódja és testfelépítése közötti egyszerű összefüggéseket,
- tudja az élőlényeket a megfelelő csoportba besorolni, ismerje ezeknek a csoportoknak a jellemző tulajdonságait,
- legyen képes a megismert élőlényekből egyszerű táplálékláncot összeállítani,
- lássa az emberi tevékenység és a természet veszélyeztetettsége közötti összefüggést,
- érezze át a természet védelmének fontosságát, cselekedjen a természet megóvása érdekében,
- ismerje az életünkhöz szükséges környezeti feltételeket,
- nevezze meg a környezetében tapasztalható környezetszennyező forrásokat, legyen tudatában azok egészségkárosító hatásával,
- legyen képes elemi szinten tájékozódni Magyarország domborzati térképén,
- tudjon irányokat meghatározni a fővilágtájak segítségével,
- találja meg lakóhelyét és nagytájainkat a domborzati térképen,
- nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között,
- Ismerje a saját testhez viszonyított irányokat. Tudjon tájékozódni otthon, az iskolában, az iskola környékén, a lakóhelyén, az égbolton.
- Ismerje a felszíni formák jelölését. Tájékozódjon elemi szinten Magyarország domborzati térképén. Nevezze nevén a település jellemző felszíni formáit, felszíni vizeit, nevezetes épületeit.
- Legyen képes útbaigazítást adni saját lakóhelyén.
- Ismerje lakóhelyének védett értékeit.
- Sorolja fel megfelelő sorrendben a hét napjait, a hónapokat és az évszakokat. Ismerje ezek időtartamát.
- Nevezze meg az élőlények életműködéseit és életfeltételeit.
- Bizonyítsa példákkal az élőlények alkalmazkodását a környezet változásaihoz.
- Tájékozódjon jól saját testén. Nevezze meg és jellemezze a főbb életszakaszokat.
- Ismerje az egészségmegőrzéssel kapcsolatos tudni- és tennivalókat.
- Ismerje Magyarország szomszédos országainak nevét.

- Legyen képes a kérdésre néhány mondatos összefüggő felelettel válaszolni.
- Tudja a tapasztalatait, megfigyeléseit, méréseit írásban rögzíteni.

Digitális kultúra

1. félév

Informatikaialapismeretek(gyakorlat) - A digitális világ körülöttünk, A digitális eszközök használata

- Digitális tananyagok alkalmazása különböző tudáselemek feldolgozásához, gyakorlásához
- A számítógép fő részeinek neve, funkciói
- Billentyűzet, egér önálló használata
- A használt programok ikonjának felismerése, a program önálló elindítása
- Mappa létrehozása, átnevezése, törlése
- Tájékozódás a könyvtárszerkezetben (könyvtár váltása)
- Számológép használata
- Adott probléma megoldásához digitális eszköz kiválasztása, érvelés a választás mellett

Grafikaialapismeretek–Paint(gyakorlat) -Alkotás digitális eszközökkel

- A Paint program önálló elindítása
- Az elkészült munkák elmentése adott helyre, azok visszatöltése
- Rajzeszközök változatos használata
- Színek szerkesztése
- Szöveg beillesztése, formázása

2. félév

Szöveges adatokbevitel–WordPad(gyakorlat)

- A szövegszerkesztő önálló elindítása
- Az elkészült munkák elmentése adott helyre, azok visszatöltése
- Szöveg begépelése, nagybetűk, írásjelek, szóköz helyes használata
- Különleges karakterek megjelenítése (Shift és AltGr)
- Dokumentum egy részének kijelölése
- Másolás a Ctrl billentyűvel, a vágólap
- A szövegszerkesztő program menüsorának ismerete (másolás, kivágás, beillesztés, törlés, keresés, beszúrás)

A robotika és a kódolás alapjai–ImagineLogo (gyakorlat)

- Az ImagineLogo önálló elindítása
- A Logo programozási nyelvben a teknőc tudatos irányítása egyszerű utasításokkal (előre, hátra, fordulás, tollat fel, tollat le, radír, tollszín, tollvastagság, törölkép, haza)
- Ismétlődést tartalmazó rajz készítése
- Egyszerű eljárás segítségével szabályos alakzat készítése
- Útvonalak tervezése, kódolása adott feltételek alapján
- Egyszerű mozgások kódolása padlórobottal- Bee robot
- A robot mozgásának elemzése
- Az adott kódsor módosítása újabb feltételek alapján
- Ismétlődést tartalmazó rajz készítése

Információszerzés az e-Világban, Védekezés a digitális világ veszélyei ellen (gyakorlat)

- Adatok gyűjtése az interneten személyekkel, jelenségekkel, állatokkal, növényekkel, eseményekkel kapcsolatban
- Hiteles információkeresés kulcsszavak segítségével
- A személyes adat fogalmának értelmezése
- A személyes adatok védelme
- Az online függőség és a jellemzőinek ismerete
- Az online kommunikáció etikai és biztonsági szabályrendszerének bemutatása

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei 5-8. évfolyamokon (20/2021.(VIII.31.) EMMI r.7.§(1).

5. évfolyam

Matematika

Számтан, algebra

- A tanult számok helyes leírása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása, két szám összehasonlítása.
- A tízes számrendszer biztos ismerete.
- Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében.
- Egyjegyű nevezőjű pozitív törtek, (legfeljebb ezredek tartalmazó) tizedes törtek összeadása és kivonása két tag esetén, az eredmény helyességének ellenőrzése.
- Törtek, tizedes törtek értelmezése, összehasonlítása.
- Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alapművelet esetén.
- Egyszerű egyenletek, szöveges feladatok megoldása következtetéssel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Konkrét pontok ábrázolása, pontok koordinátáinak leolvasása.

Geometria, mérés

- Szakasz másolása, adott távolságok felmérése.
- Merőleges, párhuzamos egyenesek rajzolása derékszögű vonalzóval.
- Szögfajták felismerése.
- Felezőmerőleges szemléletes fogalma.
- Téglalap (négyzet) kerületének, területének, kocka felszínének és térfogatának kiszámítása konkrét esetekben.
- Hosszúság és terület szabványmértékegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.
- Két szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

Magyar irodalom

1.félév

Család, otthon, nemzet – a mesék, a mítoszok és a mondák világában (mesetípusok megismerése, rendszerezése, felismerése)

- *Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a népmese és műmese, a mesetípusok között.*
- kreatív írások készítése (varázsmese, állatmese, tréfás mese stb.)
- Prométheusz, Parisz ítélete, Daidalosz és Ikarosz
- fogalmak: mitikus mese, mítosz, rege, monda
- mitológia, szereplők és történet

Család, otthon, nemzet – lírai alkotásokban (Családi kör, Egy estém otthon, Magyar vagyok)

- rímek, rímfajták felismerése
- motívum, idill, életkép fogalma
- a megismert versekhez kapcsolódó képek, érzések, gondolatok, hangulatok, műfaji sajátosságok megnevezése
- memoriterek

A Biblia világa –2 történet ismerete

- a biblia meghatározása, Ószövetség és Újszövetség közötti különbség
- szállóige meghatározása
- A világ teremtésének ismerete, A vízözön története

Petőfi Sándor: János vitéz

- a költő életének, híres költeményeinek ismerete
- a tér- és időviszonyok felismerése; *a cselekmény ismerete; a szereplők jellemzése,*
- kapcsolódó elméleti fogalmak: verses epika; *elbeszélő költemény;*
- poétikai eszközök (*szóképek, alakzatok*), a versritmus, saját vélemény megfogalmazása,
- önálló szövegalkotási feladatok megoldása (különbféle közlésformák; nézőpontváltás),
- *rövid összefoglalók- vagy vázlat készítése;*
- különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítése (meghívó, e-mail)

2.félév

Petőfi Sándor: János vitéz

- a költő életének, híres költeményeinek ismerete
- a tér- és időviszonyok felismerése; *a cselekmény ismerete; a szereplők jellemzése,*
- kapcsolódó elméleti fogalmak: verses epika; *elbeszélő költemény;* poétikai eszközök (*szóképek, alakzatok*), a versritmus, saját vélemény megfogalmazása, önálló szövegalkotási

feladatok megoldása (különbféle közlésformák; nézőpontváltás), rövid érvelő szövegek készítése, *rövid összefoglalók- vagy vázlat készítése*; különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítése (meghívó, e-mail)

- memoriter, kreatív fogalmazás

Szülőföld, táj (Szülőföldemen, Az alföld, Úti levelek)

- fogalmak: téma, refrén, tájleíró költemény, napló, úti levél
- a vers rímfajtájának megállapítása
- szóképek felismerése
- memoriter

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

- az író életének ismerete
- a regény kora, amelyben keletkezett, a regény fogalma, *cselekmény, szereplők, jellemek*
- *regény, ifjúsági regény meghatározása*
- cselekményszerkezet, idő, tér, szereplők
- A hős jelleme.
- kreatív írások készítése: jellemzés, leírás, *elbeszélés*

A tanév végén a tanuló legyen képes:

- önálló vélemény szóbeli és/vagy írásbeli megfogalmazására az olvasott szövegek szereplőinek tetteiről, érzelmeiről, gondolatairól, a megjelenített emberi helyzetekről
- saját hibáinak felismerésére, javítására, jelenjen meg az igény ezek kiküszöbölésére gyakorlással, feladatmegoldással
- készség szintjének folyamatos fejlesztésére
- Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

A továbbhaladás feltételei:

- A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tankönyv prózai és verses szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni.
- Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt.
- Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez egy mű címét társítani: (Petőfi: János vitéz, Az alföld, Arany: Családi kör, Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk stb).
- Ismerje és vázlatosan mondja el Petőfi életét, helyezze el korban.
- Ismerje és tudja elmondani a János vitéz tartalmát.
- Ismerje és mondja el A Pál utcai fiúk című regény tartalmát, jellemezze szereplőit.
- Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, regény, mese, monda, mítosz.
- Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés és ismert szövegben ismerje fel őket.
- A tankönyvben lévő Daidalosz és Ikarosz című mítosznak tudja elmondani a tartalmát.

- A Biblia meghatározása, az ószövetség és az újszövetség közötti különbség. A világ teremtése és A vízözön története.
- Tudja elmondani az alábbi memoritereket:
  - Petőfi: János vitéz (részletek)
  - Petőfi: Szülőföldemen
  - Petőfi: Az alföld
  - Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék
  - Arany: Családi kör (részlet)

Magyar nyelvtan

1.félév

Kommunikáció:

- a közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása, testbeszéd típusai
- mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés
- modern írásbeli kapcsolatok (hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail)

Hang és betű(Beszédhang, fonéma)

- a beszélőszervek és működésük
- magánhangzók típusai: magas és mély magánhangzók. Hangrend: magas, mély és vegyes hangrendű szavak
- mássalhangzók: zöngés, zöngétlen mássalhangzók, egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű mássalhangzók
- mássalhangzótörvények: részleges hasonulás (zöngésülés, zöngétlenedés, képzés helye szerinti hasonulás), teljes hasonulás (írásban jelölt és írásban nem jelölt alak), összeolvadás, rövidülés

Szavak, szóösszetételek

- Szóelemzés (Szótőre és toldaléokra bontás. Szótagolás és szóelemekre bontás közötti különbség tudatosítása, gyakorlása.)
- egyszerű és összetett szavak felismerése, megkülönböztetése
- szóelemek – szavak szerkezetének felismerése
- a toldalékok típusainak felismerése és elkülönítése (képző, jel, rag)

2.félév

A magyar helyesírás

- az alapvető helyesírási alapelvek (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) – felismerés szintjén
- a magyar ábécé
- az elválasztás
- dátum, keltezés
- a megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása

Állandósult szókapcsolatok (értelmezése és használata beszélt és írott szövegekben)

- állandósult szókapcsolat
- szólás, szóláshasonlat
- közmondás, szállóige

Hangalak és jelentés

- hangutánzó és hangulatfestő szavak
- hasonló alakú szavak, ellentétes jelentésű és rokon értelmű szavak, egyjelentésű, többjelentésű és azonos alakú szavak

Ének- zene

- Az énekes anyagból 10 dalt (5 magyar népdal, 1 gregorián ének, 2 katonadal 1848–49ból, 2 kánon) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is.
- Törekvés a többszólamú éneklésre.
- A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük.
- A tanult zenei elemeket felismerik
- Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak.
- Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).
- A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után.
- A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 5 alkotás) megismerték.

Testnevelés és sport

A testnevelés tartalmi elemei közé az 5. évfolyamtól belép a sportági alaptechnikák és taktikák rendszere, a hozzájuk kapcsolódó elméleti ismeretekkel, miközben folytatódik a széles spektrumú koordinációs-képesség-fejlesztés. A nevelési szakasz elején a kondicionális képességek differenciált fejlesztése itt is elsősorban a mozgáskészségek elsajátításán, játékos gyakorláson keresztül történik, majd később fokozatosan előtérbe kerül az életkori sajátosságokhoz igazodó kondicionális képzés. A mozgástanulás folyamatában fontos szerepet kap az elméleti tudatosítás, az ok-okozati összefüggések ismertetése, mely elősegíti a mentalizációs folyamatokat. Mindez a változó környezeti feltételekhez igazodó, egyre összetettebb mozgássorok hatékony elsajátítását teszi lehetővé.

A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát intézményünkben gyógytestnevelés-óraóra szánt éves óraszám 25%-ában állapítjuk meg a többi témakör óraszámának terhére. A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

Félévi követelmények:

- helyből távolugrás
- 1 perc alatt ugrálókötélhajtás pároslábon
- hátsófüggés bordásfalra időre
- ingafutás időre
- labdavezetés időre
- labda passz mellől a falra
- fekvőtámasz
- felülés
- törzsemelés

Év végi követelmények:

- NETFIT felmérés
- távolugrás
- kislabdahajítás
- 60 m síkfutás
- 600 m síkfutás
- szabadon választott labdajáték
- Cooper futás

Vizuális kultúra

A valóság, modell (pl. épített és természetes környezet, tárgyak, alakok) célirányos megfigyelése adott szempontok (pl. térbeli helyzet, arány, plaszticitás, színviszonyok) alapján, és ábrázolása síkban illetve térben, különböző technikákkal (pl. grafika: ceruza, tus, pác, kréta, fotó, akvarell, tempera, mintázás, konstruálás).

Egyszerű téri helyzetek leírása (pl. formai, szerkezeti, felületi, tónusbeli), az adott valós látvány sajátosságaiból kiinduló kompozíció egy részletének képi igényű nagyítása, illetve kompozíciós variációk létrehozása, különböző színes technikákkal (pl. akvarell, temperafestés, pasztell-, olajkréta, vegyestechnika).

Szabad asszociációs és vizuális játékok adott témára (pl. fogalom, jelenség, hang, szín, mozgás, gondolat, érzés, tárgy, cselekvés). Az előhívott impressziók megjelenítése síkban, térben, időben.

Irodalmi, zenei, filmes élmények felidézése, s a létrejött személyes tartalmak megjelenítése a kifejezési szándéknak megfelelő anyagok, eszközök, méretek felhasználásával (pl. színes, grafikai technika, mintázás, konstruálás, fotó).

Szöveg és kép együttes megjelenésének tanulmányozása (pl. plakát, képregény) után, az alkotóelemek variálásával a vizuális és verbális üzenet jelentésváltozásának megértése céljából, szabad játékos feladatokkal.

Hang és kép együttes alkalmazása (pl. árnyjáték, dramatikus játék), szabad asszociációk megfogalmazása a létrejött üzenetek kapcsán.

Reklámhordozó felületek (pl. folyóirat, póló, reklámszatyor, kitűző, hűtőmágnes) gyűjtése, csoportosítása, értelmezése a reklámkészítő szándéka és kifejezőmódja közötti összefüggés alapján.

Korábban készített saját alkotás továbbgondolása, felhasználása alkalmazott grafikai feladatként (pl. DVD-borító, képernyővédő, arculati elem), vagy képgrafikaként.

Nem mozgóképi reklámhordozók (pl. CD-borító, plakát, csomagolóanyag, termékcimke) tervezése, kivitelezése szabadon választott technikával (pl. digitális képszerkesztéssel, kollázs technikával vagy élőképben), a reklám hatásmechanizmusának tudatos használatával.

Képes (pl. fotósorozat), rajzos használati utasítás létrehozása az előzetesen értelmezett képi utasítások (pl. műszaki berendezések üzembe helyezése, tárgyak összeszerelése, Lego) tanulmányozásának segítségével. Az utasítás kipróbálása, ellenőrzése, a visszacsatolás után módosítás a felmerült problémák alapján.

A legfontosabb egyezményes vizuális jelek, jelzések, szimbólumok (pl. tájékozódás, közlekedés, cégek, parancsikonok) gyűjtése, értelmezése. A közösség számára fontos, nem vizuális jellegű információk (pl. események, időpontok, tevékenységek, jellemzők) képi tömörítése, direkt jellé (pl. piktogram, jelzőkártya) alakítása, használatba helyezése (pl. ismert útvonal rajzán vizuális jelzések kialakítása).

Lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti jellegzetességeinek, viseletének, és kézműves tevékenységének megismerése, elemzése (pl. helytörténeti kiállítás látogatásával, vagy gyűjtött képek alapján).

A mai életbe, életformába illeszthető, hagyományos kézműves technikával (pl. szövés, hímzés, nemezelés, lemezdomborítás, papírmerítés) készített tárgy (pl. iskolaszer, öltözet, hangszer, játék, kisbútor) létrehozása, meghatározott tulajdonos (pl. adott személyiség, életkor, nemek, foglalkozás) vagy funkció (hétköznapi, ünnepi) számára, a környezettudatosság lehetőségeinek figyelembevételével.

Létrehozott vagy talált tárgyak díszítésének megtervezése és kivitelezése különféle díszítőelemek (pl. növényi, állati, geometrikus motívumok) gyűjtése, megfigyelése, tanulmányozása után, oly módon, hogy a díszítmény összhangban legyen a tárgy formai, funkcionális és társadalmi üzenetével, illetve az alkotó személyes közlési szándékával.

Különböző történeti korok (pl. népvándorlás kora) és kultúrák (pl. Európán kívüli) sajátos, legjellemzőbb szimbolikus tárgyainak, épületeinek felismerése és elemző vizsgálata.

Technika, életvitel és gyakorlat

Olyan ismeretekkel rendelkezzen, amelyek tovább fejlesztve alkalmasak legyenek a jövőbeni felhasználásra is.

Olyan ismereteket, készségeket, képességeket, beállítódásokat alakítson ki, melyek segítik a modern technika és gazdaság eredményeinek ésszerű felhasználását.

Legyenek képesek egészséges életvitelt kialakítani, életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni.

A szép, célszerű otthon kialakítására való igényesség.

Támogatás nyújtása a káros függőségekhez szokás kialakulásának megelőzésében.

A korszerű, egészséges táplálkozás, helyes étkezési szokások kialakítása.

A helyes napirend megtervezése.

A lakás, ruházat tisztántartására való igényesség kialakítása.

Gazdálkodással kapcsolatos összefüggések felismertetése.

Az energiatakarékosság szükségletének beláttatása.

A háztartási megtakarítások lehetőségei.

A környezetvédelem fontosságának megismerése, környezetkímélő módszerek alkalmazása.

Szabályalkotás, szabálykövető magatartás, balesetmegelőzés.

Követelmények

- Ismerje a mesterséges környezet vizsgált rendszereinek funkcióit, szerkezetét és működését.
  - Képes legyen ok-okozati összefüggések, problémák felismerésére, a feladatok megoldására.
  - Tudja az alapvető tervezési- szervezési ismereteket és legyenek képesek a tárgyak, modellek készítésében ezeket tudatosan alkalmazni.
  - Fejlődjön térszemlélete, képolvasási-rajzolvasási, tervezési, szervezési, modellezési, esztétikai érzéke, képessége.
  - Értékelő és elemző készsége, beszéd-és kifejező készsége fejlődjön a tervezési, kivitelezési munka során.
  - Az elemi munkaszokásokat, algoritmusokat, a kulturált magatartást és életvitelt sajátítsa el.
  - Ismerje fel a környezetvédelmi lehetőségeket környezetében.
  - Vigyázzon munkaeszközeire, környezetére. Törekedjen az izléses és tiszta munkavégzésre.
  - Legyen képes munkáját kitartóan, céltudatosan, és balesetmentesen végezni.
  - Vegye figyelembe az energia-anyagtakarékosági szempontokat.
- Tervezzon egyszerű építményt/makett/ szem előtt tartva a téralakítás, szükségletek, igények szempontjait. Otthonok régen és ma.
- Műszaki kommunikáció értelmezése, alkalmazása-alaprajz, helyiségek területe, funkció, térkapcsolat. Saját lakóház leírása szóban.
- Ismerje a tervezés, kivitelezés folyamatát. A munkadarab-, a makett-és a modell készítés szerszámain, munkafogásait és a kapcsolódó műveleteket. Ismerje és használja a méretezés szabályait.
  - Tudja önmagát és környezetét az igényeknek megfelelő szinten tartani. Képes legyen környezetét tudatosan alakítani.
  - Tudja megtervezni a műveleti sorrendet, hozzá szükséges anyagokat és eszközöket ki tudja választani.
  - Legyen képes vázlatot készíteni.
  - Biztosan használja az egyszerű információ-hordozókat.
  - Legyen képes használni az ismeretterjesztő műveket-lexikonokat, szótárakat, szakkönyveket, szaklapokat, folyóiratokat.

- Ismerje az egészséges életmód feltételeit, szokásait.
- Váljon otthonát szerető személyiséggé.
- Vállaljon kötelezettséget a háztartási, családi feladatok ellátásában az életkoránakmegfelelő szinten.
- Legyen tájékozott a jövedelmekről és a felhasználásukról. Értse a gazdaságosság és a takarékoság követelményét.
A család mint gazdálkodási egység-Legyen tisztában a saját és a családi erőforrásokkal-tudjon véleményt alkotni./munkamegosztás, hatékonyság/
- Ismerje a háztartási jövedelmek összetételét, eredetét, bevétel-kiadás tervezési módját.

- Ismerje meg a háztartásra vonatkozó egészségügyi, higiéniai szabályokat.
- Törekedjen az izléses és tiszta munkavégzésre.
- Ismerje a háztartásokban leggyakrabban használt élelmiszereket, azoktápanyagtartalmát, elkészítésének módját.
- Legyen nyitott a korszerű táplálkozás iránt.
Ismerje a felhasznált élelmiszerek eredetét, forrásait.
Ismerje a főbb élelmiszertípusokat-Okostányér-Ételpiramis.
- Ismerje a tanuló az egészséges tápanyagokat, az értékmegőrző konyhatechnikai eljárásokat.
Tudjon egyszerűbb ételeket készíteni, tárolni(tartósítás) és esztétikusan teríteni/ünnepekhez kapcsolódó díszítés-hagyományok, jelképek megjelenítése/.
- Váljon szokásává az egészséges, kulturált étkezés. Tudja a rendszeres étkezés fontosságát.
Ismerjen néhány tájjellegű ételt-hungarikumot.

- Ismerje a leggyakoribb textilanyagokat, a feldolgozás és felhasználás szempontjából.
Ismerje a díszítési módokat, néhány motívum szimbolikus jelentését/pl. tulipán,galamb,szív.../
Tudjon tervezni egyszerű motívumot a megadott szempontok szerint.
- Legyen képes a lakás, ruházat gondozására, ápolására.
- Ismerje a lakás, ruházat, környezet, a test tisztántartásának célját és módját.

Cél, hogy a tanulók váljanak érzékenyék környezetük állapota iránt. Legyenek képesek a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére.
Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljon meghatározóvá!

Élő idegen nyelv

1. Hallott szöveg értése

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- követni tudja a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetést;
- megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, a néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;

- felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, ezekből képes következtetni a szövegek témájára;
- a megértést segítő feladatokra támaszkodva képes kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből; egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.

2. Beszédkészség

2.1 Szóbeli interakció

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával
- képes beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva kifejezni;
- képes egyszerű kérdéseket feltenni ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszolni a hozzá intézett kérdésekre;
- képes rövid beszélgetést folytatni ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- képes rövid beszélgetést folytatni a társakkal a tanult témákról;
- közösen elő tud adni rövid, egyszerű szövegeket;
- kiejtése az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelít, intonációja helyes és beszédtempója megfelelő.

2.2 Összefüggő beszéd

A tanuló

- el tud mondani rövid, egyszerű szövegeket, illetve elő tud adni társaival közösen, tanári segítséggel párbeszédet;
- egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírást tud adni saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről;
- képes néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használatára; el tud mondani ismert szöveget a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.

3. Olvasott szöveg értése

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget
- a megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert neveket, szavakat és mondatokat;
- megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét;
- el tudja végezni az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat; érdeklődése kialakul a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.

4. Íráskészség

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel
- képes ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat írni;
- írásbeli válaszokat ad személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;

- elvégzi a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat; részt vesz írásbeli nyelvi játékokban.

Ellenőrzés, értékelés:

A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:

- rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése (monológ, memoriter, beszélgetés, képleírás, szituáció)
- hosszabb szóbeli feleletek árnyalt értékelése (monológ, memoriter, beszélgetés, képleírás, szituáció, kiselőadás, projekt munka)

Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái: írásbeli házi feladat, önellenőrző feladatlap, házi dolgozat, gyakorlati feladat, projekt munka, feladatlap (nyelvtani, fordítás, olvasott szöveg értéke, lyukas szöveg, szó dolgozat, egyéb írásbeli röpdolgozat stb.)

Etika

Test és lélek

Fejlődés és szükségletek

Hogyan változtak testi, lelki, szellemi tulajdonságaim az évek során?

Mire van szükség ahhoz, hogy a testem jól fejlődjön? Mi kell a lelkem és az értelmem fejlődéséhez? Melyek az ember legfontosabb fizikai, lelki és szellemi szükségletei?

Miben térnek el egymástól a gyerekek, a felnőtt és az idős ember szükségletei? Miben különbözik egy ember az összes többi élőlénytől, és miben hasonlít rájuk?

Egészség és betegség

Milyen az egészséges ember? Hogyan kerülhet veszélybe és hogy védhető meg az egészség? Én egészségesen élek? Van olyan szokásom, amelyen jó lenne változtatnom az egészségem érdekében?

Miben különbözik egy beteg ember az egészségestől? Hogyan és miért betegedhet meg valaki? Mi változik meg ettől az életében?

Milyen az, amikor én beteg vagyok?

Természettudomány

- Legyenek képesek konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények és egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére élőszóban, rajzban és írásban.
- Tudják felidézni a természeti és az ember által létesített környezetre vonatkozó konkrét, szemléletes képi tartalmakat. E képzetek alapján tudjanak ítéleteket alkotni, következtetéseket levonni.
- Legyenek képesek a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra.
- Fogalmazzák meg milyen az aktuális időjárás. Tudják a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni.
- Tudják megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értsék azok változásait.

- Jellemezzék az évszakokat időjárásuk szerint. Ismerjék az időjárást kialakító legfontosabb tényezőket. Jellemezzék éghajlatunkat. Ismerjék az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket.
- Ismerjék fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit. Tudják értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint. Tudjanak jellemző tulajdonságokat mondani megfigyelt kőzetmintákról.
- Ismerjék fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét. Értsék meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek.
- Tudják megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcsünket, zöldségnövényeinket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezzék azokat. Ismerjék a táplálkozásunkban betöltött szerepüket.
- Ismerjék fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat. Legyenek tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival.

Digitális kultúra

3. félév

Hardveralapok: az adatok bevitelére, adatok megjelenítésére

- A főbb egységek, perifériák és működési elvük ismerete, önálló használata
- Monitorok: RGB, képátló, inch, felbontás, pixel fogalma; monitorok fajtái
- Nyomtatók fajtái, működési elvük
- Egér fajtái, beállítási lehetőségei
- Billentyűzet: vezérlőbillentyűk, funkcióbillentyűk, alfanumerikus billentyűk, navigációs billentyűk, numerikus billentyűk
- Memória, tárolókapacitás, mértékegységek
- Háttértárak szerepe, fajtái

Szövegszerkesztés alapismertek

- Szöveg begépelése, a dokumentum egy részének kijelölése
- Az elkészült munkák mentése adott helyre, azok visszatöltése
- Szöveg javítása, módosítása több módon
- Karakterek, szavak formázása (betűtípus, betűstílus, betűméret, betűszín)
- A különleges karakterek beszúrása (szimbólumok)
- Bekezdések formázása (igazítás, behúzás, térköz)
- Felsorolás, számozás
- Adott szöveghez képek keresése, beszúrása, formázása

4. félév

Prezentációkészítés – alapszint

- A bemutató készítő program egyszerű lehetőségeinek ismerete

- Az elkészült munkák mentése adott helyre, azok visszatöltése
- Több diából álló bemutató készítése adott témával kapcsolatban
- A bemutató formázása (dia háttere, betűformázás, animáció, áttűnés)

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- A blokkprogramozási környezet -Pencilcode - megismerése
- Algoritmus készítése lépésekre bontással
- Alapvető építőelemek ismerete
- Mozgást és grafikus tulajdonságokat vezérlő blokkok használata
- Ciklusok, a ciklusok fajtái
- Animáció, grafika programozása

Történelem

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyamon:

A tanuló tudjon különbséget tenni a történelem forrásai között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyikmennyi idővel történt előbb, vagy később. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez.

Fejezetek az ókor történetéből

A tanuló ismerje, és térképen helyezze el az ókori kelet legjelentősebb civilizációit.

A tanuló értse az öntözéses földművelés szerepét a korai civilizációk kialakulásában.

A tanuló ismerje az ókori Egyiptom kultúráját és társadalmi rétegeit. Ismerje a civilizációk fontos tudományos, vallási és építészeti örökségeit

Ismerje a görög isteneket, tudja az ókori olimpiák jelentőségét.

Ismerje az athéni demokrácia jellemzőit.

Ismerje a görög-perzsa háborúk és Nagy Sándor birodalmának történetét

Ismerje Róma alapításának legendáit, a köztársaság legfontosabb intézményeit, Róma terjeszkedését, hogyan és miért vált a köztársaság egyeduralommá? Ismerje Róma bukásának okait: szétszakadás, népvándorlás, hunok.

Fogalmak: öntözéses földművelés, állam, birodalom, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, (polisz), demokrácia, népgyűlés, jósda, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légión, népvándorlás.

Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Homérosz, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Jézus Krisztus, Attila.

Kronológia: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása.

Topográfia: Egyiptom, Nílus, Hellász, Athén, Olümpia, Spárta, Perzsa birodalom, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom.

A kereszténység

A tanuló ismerje a kereszténység születésének és elterjedésének történetét

Fogalmak: egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora.

Személyek: Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és SzentPál apostolok.

Topográfia: Jeruzsálem, Betlehem.

A középkor világi

A feudalizmus kialakulása: hűbériség, jobbágyság. Élet a szabad városokban: kiváltságok, céhek.

A középkori keresztény egyház, az egyházszakadás. Az iszlám kialakulása és jellemzői.

A lovagi életmód ismerete, a keresztes hadjáratok célja.

A középkor öröksége (reneszánsz, rendiség, könyvnyomtatás).

Fogalmak: földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás.

Személyek: Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed.

Topográfia: Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország.

Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

A tanuló tudjon a magyarság eredetére vonatkozó történeteket.

A tanuló ismerje a vándorlás állomásait, életmódját. Ismerje a hét magyar törzset és a vérszerződésben részt vevő vezéreket.

A tanuló értse a honfoglalás okait.

A tanuló ismerje a kalandozások hatásait és Géza fejedelem döntéseit.

A tanuló ismerje Szent István államalapító és egyházépítő tevékenységét, Szent László és Könyves Kálmán uralkodásának főbb jellemzőit.

A tanuló ismerje, hogyan határozta meg IV. Béla uralkodását a tatárjárás.

Fogalmak: hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok.

Személyek: Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit.

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság.

6. évfolyam

Matematika

Gondolkodási módszerek

- Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban.

Számтан, algebra

- Tört, tizedes tört, negatív szám fogalma.
- Pozitív törtek szorzása és osztása racionális számmal.
- 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel.
- Százalékszámítás egyszerű esetei.
- Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása szabadon választható módszerrel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta-rendszerben.

Geometria, mérés

- A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata.
- Pont tengelyes tükrképének megszerkesztése.
- Párhuzamos és merőleges egyenesek előállítás, szögmásolás, szakaszfelező merőleges szerkesztése.
- Háromszögek, négyszögek fajtáinak felismerése, területének kiszámítása.
- Téglatest felszíne és térfogata konkrét esetekben.
- A térfogat és űrtartalom mértékegységeinek átváltása.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és lehetetlen események felismerése.
- Néhány szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

Magyar irodalom

1.félév

A tanév során megismert új fogalmak megfogalmazás, felismerése, műfaji jellemzőik megnevezése

Hősök az irodalomban(A fehér ló mondája, Kőműves Kelemenné, Mátyás anyja, A walesi bárdok, Lúdas Matyi)

- a monda fajtái, felismerése, rendszerezése
- mondai és mesei elemek felismerése
- a ballada műfaji jellemzői, sajátos szerkesztés – és előadásmódja
- a balladai jellemzők azonosítása, az epikai, a lírai és a drámai jellemzők felismerése
- időmértékes verselés
- epigramma, legenda
- memoriter

Arany János: Toldi

- az író életének ismerete
- fogalom: elbeszélő költemény
- cselekményszerkezet, szereplők, jellemek
- Toldi és János vitéz összehasonlítása

2.félév

Arany János: Toldi: az elbeszélő költemény műfajának jellemzői

- az író életének ismerete
- fogalom: elbeszélő költemény
- cselekményszerkezet, szereplők, jellemek
- Toldi és János vitéz összehasonlítása
- nagyobb szerkezeti egységek elkülönítése
- a tér- és időviszonyok felismerése; a cselekmény ismerete; a szereplők jellemzése,
- kapcsolódó elméleti fogalmak: verses epika; elbeszélő költemény; poétikai eszközök (szóképek, alakzatok), a versritmus, saját vélemény megfogalmazása
- memoriter

Szeretet, hazaszeretet, szerelem (Jézus születése, Himnusz, Szózat, Tartózkodó kérelem, Reszket a bokor)

- fogalmak: evangélium, újszövetség, ószövetség, biblia, himnusz, dal
- rímfajták felismerése, megnevezése
- népdalok jellemzői
- gondolatok, érzések, vélemény megfogalmazása a versekkel kapcsolatban
- memoriter

Gárdonyi Géza: Egri csillagok

- a regény keletkezése és történelmi háttere
- a nagyobb szerkezeti egységek elkülönítése
- főbb helyszínek, térbeli viszonyok azonosítása
- szereplők jellemzése
- csillag és a hold motívumának értelmezése, jellegzetes tárgyak

- memoriter (Dobó esküje)
- véleményalkotás
- fogalmak: regény, történelmi regény

A továbbhaladás feltételei:

- Tudjon szöveget olvasni életkorának megfelelő tempóban, hangos és néma olvasással.
- Tudja elvégezni az alábbi szövegelemző eljárásokat: szöveg tagolása, lényeg kiemelése, adatok kiemelése, téma megnevezése.
- Tudja megnevezni az olvasott művekben a helyszínt, cselekményeket, szereplőket.
- Legyen képes személyes élmények megfogalmazására.
- Legyen képes a népköltészeti és műköltészeti alkotások megkülönböztetésére.
- Tudja a következő fogalmak ismertetőjegyeit, ismerje fel azokat: ballada, előhang, történelmi regény, versforma, dal.
- Tudja szöveghűen előadni a kijelölt memoriterekét:
  - Arany János: A walesi bárdok (részlet), Mátyás anyja
  - Arany János: Toldi (részletek)
  - Kölcsey Ferenc: Himnusz
  - Vörösmarty Mihály: Szózat

A tanév végén a tanuló legyen képes:

- önálló vélemény szóbeli és/vagy írásbeli megfogalmazására az olvasott szövegek szereplőinek tetteiről, érzelmeiről, gondolatairól, a megjelenített emberi helyzetekről
- készség szintjének folyamatos fejlesztésére
- Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

Magyar nyelvtan

1.félév

Szófajok (főnév, melléknév, számnév, névmás, ige, igenév, határozószók, viszonyítók, mondatszók)

A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekszik alkalmazni.

A szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyelése, főbb jellemzőinek megnevezése. Az alapszófajok típusai, szerkezetük, szerepük a szövegalkotásban.

- **afőnév** jelentése, kategóriái, a köznevek és a tulajdonnevek fajtáinak megnevezése, toldalékolhatósága, mondatbeli szerepe
- **a melléknév** jelentése, fokozása, mondatbeli szerepe
- **a számnév** jelentése, fajtái, toldalékolhatósága, mondatbeli szerepe

- **névmások** fajtái, szerepük, alkalmazásuk
- **az ige** fogalma, ideje, módja, ragozása, toldalékolhatósága
- az **ige** szerkezete, az igekötők szerepe az ige folyamatosságának, az irányultságának kifejezésében

2.félév

- igenevek, határozószók, viszonyzóik felismerése és szófaji jellemzőik
- A tanult alapszófajok leggyakoribb képzőinek megismerése, szóalkotási gyakorlatok.

Kommunikáció:

- a közlési szándéknak megfelelő szókinccs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása
- Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés
- írásbeli kommunikáció (plakát, meghívó, könyvismertető)
- írott és elektronikus sajtó

Írás, helyesírás:

- törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, az olvasható kézírásra
- az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókinccs használata
- személyes élmények megfogalmazása különböző szöveg-típusokban
- a kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai
- másolás, tollbamondás, önálló szövegalkotás

Ének- zene

- Az énekes anyagból 10 dalt (5 magyar népdal, 3 történeti ének, 2 műdal) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Törekvés a többszólamú éneklésre.
- A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük.
- A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak.
- Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).
- A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után.
- A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 10 alkotás) megismerték.

Testnevelés és sport

Az 6. évfolyam tanulóinak példaképválasztó igénye a megfelelő irányba terelve elősegíti a hosszú távú elköteleződésüket a szabadidős és/vagy versenysport felé. A tanulók a versengésen alapuló mozgásformákat szeretik, melyek – jól megszervezett, kooperációs elemekben gazdag, a társak eltérő képességeit tiszteletben tartó, a fair play szellemiségét prioritásként kezelő viselkedésmintákkal – kontrollált módon kiválóan gyakoroltathatók. Oktatásmódszertani szempontból a tanórák jelentős részét a mozgásos tartalmak bemutatásán, bemutattatásán alapuló képi, vizuális forrásokra épülő direkt oktatási stratégiák jellemzik, de megjelennek már az indirekt módszertani elemek is.

A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát intézményünkben gyógytestnevelés-órara szánt éves óraszám 25%-ában állapítjuk meg a többi témakör óraszámának terhére. A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

Motoros képességek felmérése

- Hasizom gyakorlat (felülések) 4 perc alatt
- Helyből távolugrás vagy súlypontemelkedés
- Mellső fekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás 4 perc alatt 40 m síkfutás állórajtból.
- Ugrókötélhajítás 30 mp alatt medicinlabda hajítás hátra

Torna

- Talajtorna: gurulóátfordulás előre, hátra, zsugor fejjállás, fellendülés kézállásba segítséggel, mérlegállás, tigrisbukfenc, kézen átfordulás oldalt.
- Gyűrűn – fiúk: függések, lefüggések, alaplendület, lendületvétel, homorított leugrás.
- Szerugrás, ugrószekrényen: felguggolás, homorított leugrás.
- Gerendán: állások, térdelések, ülések, járások, érintőjárás, hintalépés, lábujjhegyen járás, hármaslépés, homorított leugrás.

Atlétika

- Futások: 2000 méter síkfutás.
- Cooper futás.
- Ugrások: távolugrás guggoló technikával.
- Dobások: kislabda hajítás helyből, megfelelő dobótechnikával, melltől kétkezes - medicinlabdalökés előre.

Labdajáték (egy labdajáték választása kötelező)

- Kosárlabdázás, kézilabdázás, labdarúgás: egy akadálypályán kell a labdajátéknak megfelelően, a szabályok betartásával végig haladni, elindulás, labdavezetés, megállás, passzolás. Kosárlabdában megállás, sarkazás.

-Röplabda: kosárérintés és alkarérintés váltakozva, és alsó egyenes nyitás.

Vizuális kultúra

Különböző mozgások (pl. emberi, állati, ipari, gépi, mechanikai, kémiai, földrajzi, biológiai) megfigyelése és rögzítése egy vizuális látványban, felhasználva megadott művészettörténeti alkotások inspiráló hatását.

Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek megjelenítése meghatározott művészettörténeti korszakok stílusjegyeinek elemzése, és inspiráló, alkotó felhasználása által síkban és/vagy térben.

Az alkotómunkához kapcsolódva műalkotások megfigyelése alapján, művészettörténeti korszakok, (pl. őskor, ókori egyiptom, ókori görög és római, romanika, gótika, reneszánsz, barokk) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása, művek tematikus csoportosítása (pl. műfaj, formarend, technika, kifejezőeszköz, tériség) szerint.

Képek, látványok, médiaszövegek, események (pl. műalkotások, fotók, filmek, élmények, álmok, közösségi alkalmak) szöveges leírása, a vizuális közlés köznapi és művészi formáinak azonosításával. A leírás alapján személyes feldolgozások megjelenítése síkban, térben vagy időben (pl. festés, plasztika, fotográfia) a tárgyalt művészettörténeti korszak inspiráló felhasználásával.

Mozgásélmények megfigyelése valóságos vagy mozgóképi példák alapján, a mozgássor fázisokra bontása (pl. mozgókép „kikockázása”). A mozgás megjelenítése vizuális átírással (pl. egyszerű tárgy-animáció, optikai játékok: pörgetős füzet).

A természet, (pl. növény, időjárás, ember, táj, állat) az épített környezet (pl. épület, település, híd) időbeli folyamatainak, változásainak (növekedés, pusztulás, fejlődés, lebomlás, öregedés, penészesedés, rozsdásodás) megfigyelése, modellezése (pl. hősobor, anyag változása kitéve az időjárásnak) személyesen választott cél érdekében (pl. emlékek felidézése, napi tevékenység tervezése). A folyamatok dokumentálása, ábrázolása saját készítésű fotókkal, képekkel, szöveggel.

Szöveg és kép együttes megjelenésének tanulmányozása (pl. plakát, képregény) után, az alkotóelemek variálásával a vizuális és verbális üzenet jelentésváltozásának megértése céljából, szabad játékos feladatokkal.

Reklámhordozó felületek (pl. folyóirat, póló, reklámszatyor, kitűző, hűtőmágnes) gyűjtése, csoportosítása, értelmezése a reklámkészítő szándéka és kifejezőmódja közötti összefüggés alapján.

Nem mozgóképi reklámhordozók tervezése, kivitelezése szabadon választott technikával (pl. digitális képszerkesztéssel, kollázs technikával vagy élőképben), a reklám hatásmechanizmusának tudatos használatával.

Egyszerű tértervezés és téralakítás meghatározott célból, különféle eszközökkel és anyagokkal (agyag, karton, fa, gipsz, drót, textil, talált tárgyak), történeti korok legfontosabb alátámasztóteherhordó (oszlop, pillér, fal) és térlefedő (gerenda, födém, boltív, boltozat, kupola) lehetőségeinek, illetve alaprajzi elrendezéseinek megfigyelésével. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás) saját tervezés (pl. tárgy, környezet) megjelenítése szabadkézi rajzban.

A közvetlen környezetben található tárgyak (pl. bútor, szerszám, jármű, szerkezet, öltözék, hangszer), épületek (pl. lakás, pályaudvar, templom, iroda, istálló, garázs, víztorony, palota, színház, múzeum) elemzése forma és rendeltetés, valamint a díszítés kapcsolatán keresztül, az összegyűjtött információk alapján.

Egy választott tárgy vagy épület átalakítása, áttervezése, modellezése meghatározott célok érdekében (pl. álcázás, transzparencia, figyelemfelkeltés, megváltozott környezeti hatás: árvíz, hó, napfény, közösségi esemény) a történeti korok, európai és Európán kívüli, illetve a modern társadalmak tárgyi környezetéből hozott példák elemzéséből származó tapasztalatok alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.

Technika, életvitel és gyakorlat

Olyan ismeretekkel rendelkezzen, amelyek továbbfejlesztve alkalmasak legyenek a jövőbeni felhasználásra is.

Olyan ismereteket, készségeket, képességeket, beállítódásokat alakítson ki, melyek segítik a modern technika és gazdaság eredményeinek ésszerű felhasználását.

Legyenek képesek egészséges életvitelt kialakítani, életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni.

A szép, célszerű otthon kialakítására való igényesség.

Támogatás nyújtása a káros függőségekhez szokás kialakulásának megelőzésében.

A korszerű, egészséges táplálkozás, helyes étkezési szokások kialakítása.

A helyes napirend megtervezése.

A lakás, ruházat tisztántartására való igényesség kialakítása.

Gazdálkodással kapcsolatos összefüggések felismertetése.

Az energiatakarékosság szükségletének beláttatása.

A háztartási megtakarítások lehetőségei.

A környezetvédelem fontosságának megismerése, környezetkímélő módszerek megfelelő alkalmazása.

Követelmények:

- Ismerje a helyes életmód szokásait.

- Válgjon otthonát szerető személyiséggé.

- Vállaljon kötelezettséget a háztartási, családi feladatok ellátásában az életkorának megfelelő szinten/ Munkamegosztás a családban/.

-Ismerje a háztartási jövedelmek összetételét, eredetét, bevétel-kiadás tervezési módját./a család, mint gazdálkodási egység/Legyen tisztába a saját és a családi erőforrásokkal, az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival.

Tudjon példákat az erőforrásokkal történő gazdálkodásra és takarékosagra/tartalék/.

Tudatosan készítsen vásárlás-vásárlói listát.

Tudja mit jelent a munkaalapú társadalom/munkamegosztás, munkaértéke, bruttó-nettó bérek/.

Megfelelő ismeretei legyenek a közüzemi számlákról.

-Ismerje meg a háztartásra vonatkozó egészségügyi, higiéniai szabályokat.

-Ismerje a tanuló az egészséges tápanyagokat, az értékmegőrző konyhatechnikai eljárásokat.--

Ismerje a felhasznált élelmiszerek eredetét, forrásait, tulajdonságait; tápérték és feldolgozottság összefüggéseit.

-Tudjon egyszerűbb ételeket készíteni (valamelyik konyhai eszköz segítségével), tárolni és esztétikusan teríteni.

-Ismerje a magyar konyha értékeit,hagyományait.Törekedjen a biztonságos eszközhasználatra,balesetvédelem és eszköz tisztántartását szem előtt tartva.

-Ismerjen tájjellegű ételt, legyen tisztában a hungarikum jelentésével. Soroljon fel néhányat.

-Ismerje a legfontosabb tápanyagokat, a rendszeres étkezés fontosságát/okostányér, ételpiramis/.

-Ismerje az egészséges életmód feltételeit, hangsúlyt fektetve a fehérjegyazdag élelmiszerekre.

-Legyen nyitott a korszerű táplálkozás iránt.

-Készítsen tejtermék feldolgozásával ételt, ügyelve a tervezésre, önellenőrzésre, munkavégzési szabályok betartására.

-Tudja alkalmazni az étkezési zsírokat, olajokat, fűszereket/ismerje fel a legalapvetőbbeket(pl. kömény, bors, paprika...)

-Ismerje a legfontosabb tápanyagokat, a rendszeres étkezés fontosságát /okostányér, ételpiramis/.

-Váljon szokásává az egészséges, kulturált étkezés.

-Tudjon egyszerű ételt készíteni valamelyik konyhai eszköz segítségével recept alapján. - Biztonságos eszközhasználat, balesetvédelem, az eszköz tisztántartása.

-Ismerje az ételek és évszakok közötti összefüggést.

-Ismerje a szabadban főzés szabályait.

-Néphagyományok/hagyományörzés és újítások alakulásának összefüggéseiről tájékozódjon.

-Saját lakóhelyének/vidékének ismerje fel népi hímzését, díszítő motívumait pl.tárgyakon.

Tudjon néhány öltéstechnikával díszíteni.

-Ismerje a leggyakoribb textilanyagokat, a feldolgozás és felhasználás szempontjából.

-Ismerje a legjellemzőbb népi motívumok jelentését/ pl. galamb, tulipán, szív/.

-Textíliák díszítési módja- festés, hímzés- felismerése, elkészítése.

-Ismerje a lakás, ruházat, környezet, a test tisztántartásának célját és módját.

hogyan épülnek a házak:

-Ismerje a mesterséges környezet vizsgált rendszereinek funkcióit, szerkezetét és működését.

-Ismerje a modell és makett fogalmát, a tervezés és kivitelezés folyamatát. Hogyan épülnek a házak?!

-Ismerje az építészeti rajzjeleket és alkalmazásukat / pl.alaprajz-saját lakóház leírása szóban- rajzban/

-Ismerje környezetének legjelentősebb anyagait, azok tulajdonságait, főbb gyártástechnológiai folyamatait.

-Ismerje a használt szerszámokat és balesetmentes használatukat.

Különböző korok otthonainak összehasonlítása/ hagyományok értékformáló szerepe/

Legyen képes egyszerű tértervezésre és téralakításra különböző eszközökkel.

Ismerje a legfontosabb település típusokat. Legyen képes egyszerűsített helyszínrajzokat készíteni.

- Tudja megtervezni a műveleti sorrendet, hozzá szükséges anyagokat és eszközöket ki tudja választani.
- Törekedjen ízléses, tiszta munkavégzésre.
- Legyen képes munkáját kitartóan, céltudatosan, és balesetmentesen végezni.
- Vigyázzon munkaeszközeire, környezetére.
- Vegye figyelembe az energia- anyagtakarékossági szempontokat.
- Értékelő és elemző készsége, beszéd és kifejező készsége fejlődjön a tervezési és kivitelezési munka során.
- Képes legyen ok-okozati összefüggések, problémák felismerésére, a feladatok megoldására
- Tudja az alapvető tervezési-szervezési ismereteket és legyen képes a tárgyak, modellek készítésében ezeket tudatosan alkalmazni.
- Fejlődjön térszemlélete, képolvasási-rajzolásai, tervezési, szervezési, modellezési, esztétikai érzéke, képessége. Egy tetszőleges építmény elkészítése(tervezéstől a megvalósításig)

Ismerje az adott témához kapcsolódó szakmákat.

- Biztosan használja az egyszerű információhordozókat/laptop, telefon, lexikon, szakkönyvek.../

Cél, hogy a tanulók váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt. Legyenek képesek a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére.

Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljon meghatározóvá!

Élő idegen nyelv

1. Hallott szöveg értése

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget;
- követni tudja a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetést;
- megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, a néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;
- felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, ezekből képes következtetni a szövegek témájára;
- a megértést segítő feladatokra támaszkodva képes kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből; egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.

2. Beszédkészség

2.1 Szóbeli interakció

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával
- képes beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva kifejezni;
- képes egyszerű kérdéseket feltenni ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszolni a hozzá intézett kérdésekre;
- képes rövid beszélgetést folytatni ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- képes rövid beszélgetést folytatni a társakkal a tanult témákról;
- közösen elő tud adni rövid, egyszerű szövegeket;
- kiejtése az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelít, intonációja helyes és beszédtempója megfelelő.

2.2 Összefüggő beszéd

A tanuló

- el tud mondani rövid, egyszerű szövegeket, illetve elő tud adni társaival közösen, tanári segítséggel párbeszédet;
- egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírást tud adni saját magáról és a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről;
- képes néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használatára; el tud mondani ismert szöveget a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.

3. Olvasott szöveg értése

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget
- a megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert neveket, szavakat és mondatokat;
- megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét;
- el tudja végezni az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat; érdeklődése kialakul a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.

4. Íráskészség

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban létrehoz egyszerű, többnyire ismert nyelvi elemeket tartalmazó célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel
- képes ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat írni;
- írásbeli válaszokat ad személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;
- elvégzi a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat;

részt vesz írásbeli nyelvi játékokban.

Ellenőrzés, értékelés:

A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:

- rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése (monológ, memoriter, beszélgetés, képleírás, szituáció)
- hosszabb szóbeli feleletek árnyalt értékelése (monológ, memoriter, beszélgetés, képleírás, szituáció, kiselőadás, projektmunka)

Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái: írásbeli házi feladat, önellenőrző feladatlap, házi dolgozat, gyakorlati feladat, projektmunka, feladatlap (nyelvtani, fordítás, olvasott szöveg értése, lyukas szöveg, szódolgozat, egyéb írásbeli röpdolgozat stb.)

Etika

Fogyatékoság

Milyen képessége hiányozhat annak, aki valamilyen téren fogyatékos? Vannak-e olyan speciális képességeik a fogyatékkal élőknek, amelyekben ügyesebbek másoknál? Mi a különbség a fogyatékoság és a betegség között? Hogyan alakulhat ki ilyen állapot? Miben és hogyan akadályozza a fogyatékkal élő embereket állapotuk a hétköznapi tevékenységekben? Hogyan lehet elhárítani vagy csökkenteni ezeket az akadályokat? Hogyan lehet egy fogyatékkal élő gyereket támogatni az osztályban? Mit tanulhatnak az ép gyerekek fogyatékkal élő társuktól? Élhetnek-e teljes értékű életet a fogyatékos emberek?

Ép testben ép lélek?

Milyen a jó és milyen a rossz lelkiállapot? Milyen lehet a lélek, amikor sérült vagy beteg? Milyen jelei vannak ennek? Hogyan őrizhetjük meg a lelki egészségünket? Lehet-e beteg lélek ép testben, és beteg vagy fogyatékosággal élő testben ép lélek? Mi minden befolyásolhatja ezt?

Egy belső hang: a lelkiismeret

Mi minden hat a döntéseinkre? Mi a lelkiismeret, és miből érezzük a jelenlétét? Hogyan hat a tetteinkre? Mi történik, amikor hallgatunk rá, és mi történik, amikor nem? Kulcsfogalmak/fogalmak Testi tulajdonság, lelki tulajdonság, szellemi képesség, szükséglet, fejlődés, egészség, betegség, fogyatékoság, lelkiismeret, szándék, döntés.

Kapcsolat, barátság, szeretet

Természettudomány

- A tanuló legyen képes egyszerű társadalmi-gazdasági jelenségek megfigyelésére a tapasztalatok szóbeli megfogalmazására, feljegyzésére és értékelésére.
- Tudjon biztonsággal tájékozódni a térképen. Olvasson le egyszerű információkat különböző térképekről. Legyen képes tanári irányítással tájékozódni a különféle földrajzi-környezeti tartalmú információs anyagokban és ezek gyűjteményeiben. Tudjon alapvető földrajzi tartalmú adatokat, információkat értelmezni, összehasonlítani és azokból következtetéseket levonni. Legyen képes földrajzi tartalmú adatok, információk ábrázolására. Ismerje fel és nevezze meg térképen a közvetlen földrajzi térben való eligazodáshoz nélkülözhetetlen topográfiai fogalmakat.
- Ismerje fel a természetföldrajzi folyamatok és a történelmi, társadalmi-gazdasági események időnagyságrendi és időtartambeli különbségeit. Tudja bemutatni példák alapján a legfontosabb gazdasági ágazatok, illetve tevékenységek szerepét, jellemzőit. Ismerje fel az egyes településtípusok sajátos vonásait.
- Ismerje fel a földrajzi környezetre kifejtett emberi, társadalmi hatások következményeit, bizonyítsa példákkal az egyéni felelősség fontosságát a környezetkárosító folyamatok mérséklésében.
- Tudjanak a konkrét környezeti jelenségekből általánosítani, elvonatkoztatni. Ismerjék fel és értsék meg a vizsgált jelenségekben, folyamatokban megmutatkozó oksági

kapcsolatokat, összefüggéseket, törvényszerűségeket. Legyenek képesek alapvető méréseket elvégezni és a mért adatokat értékelni. Ismerjék fel ezek közül azokat, amelyek veszélyesek lehetnek, tudják elkerülni azokat! Bemutatás után legyenek képesek egyszerű kísérleteket fegyelmезetten és a balesetvédelmi, érintésvédelmi, tűzvédelmi szabályok betartásával megismételni, a tapasztalt jelenségeket elmondani.

- Elemi szinten tájékozódjanak a térképen és a földgömbön a fokhálózat segítségével. Használják a térképet egyszerű földrajzi ismeretek megszerzésére, tudjanak adatokat leolvasni a domborzati ésvízrajzi térképekről. Tudják felsorolni a kontinenseket és óceánokat. Legyenek egyszerű, szemléletes képzeteik a földrajzi övezetekről.
- Ismerjék fel jellemző álló- vagy mozgóképről és leírás alapján hazánk nagytájait, lakókörnyezetük néhány nevezetes települését, az ország fővárosát.
- Tudják felidézhető képzeteik segítségével jellemezni a hazai életközösségeket. Tudjanak egyszerű táplálékláncokat bemutatni. Ismerjék a legjellegzetesebb hazai növény és állatfajok testfelépítését, életmódját. Értsék meg a természet védelmének jelentőségét, a fenntartható gazdaság feltételeit.

Digitális kultúra

5. félév

Azoperációsrendszer,fájlkezelés, Multimédiás elemek készítése

- Az operációs rendszer fogalma, és legfontosabb feladatai
- Fájl fogalma, jellemzői
- Fájl és mappaműveletek (könyvtárszerkezet kialakítása, mappa és fájl keresése, másolása, mozgatása, törlése)
- Intéző
- Képszerkesztési műveletek: beillesztés, vágás, kitöltés, kijelölés, színválasztás, feliratozás, retusálás, képméret változtatása, transzformációk
- A saját eszközzel készített képből, videóból képrészlet kivágása prezentációhoz való felhasználás céljából
- Bittérképes rajzolóprogrammal ábrakészítés más tantárgyak tananyagához kapcsolódó témában
- A vektorgrafika és a rasztergrafika közötti különbség ismerete

Online kommunikáció,Az információs társadalom, e-Világ

- Elektronikus levél írása, az elektronikus kommunikáció szabályainak betartása
- Iskolai környezet elektronikus szolgáltatásai, felhőszolgáltatások
- Nyilvános fórumba hozzászólás, posztolás, mások hozzászólásának értékelése

Szövegszerkesztés–középfaladósint

- Szöveg begépelése, kijelölése, javítása, mentése, visszatöltése
- Karakterformázás (betűtípus, betűstílus, betűméret)

- A különleges karakterek beszúrása (szimbólumok)
- Bekezdések formázása (igazítás, behúzás, térköz)
- Felsorolás, számozás
- Képek keresése, beszúrása, formázása
- Adatok táblázatos elrendezése
- Táblázat formázása (oszlopszélesség, szegély és mintázat)

6. félév

Programozás–középfaladósint

- Az algoritmus hétköznapi fogalmának ismeret
- Néhány lépéses algoritmus megértése, létrehozása blokkprogramozási környezetben
- A blokkprogramozási - Pencilcode, Makecode – környezetben egyszerű algoritmus alkalmazása
- Ismétlődést tartalmazó rajz készítése blokkok segítségével
- Egyszerű elágazások és paraméteres eljárások létrehozása

Prezentációkészítés–középfaladósint(gyakorlat)

- A bemutató készítő program egyszerű lehetőségeinek ismerete
- Több diából álló bemutató készítése tantárgyi problémával kapcsolatban
- A bemutató formázása (dia háttere, betűformázás, animáció, áttűnés)
- PPT bemutatása előadás formájában

Történelem

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyamon:

A tanuló legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel. Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni. Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani. Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

Képek és portrék a magyar állam virágkorából

A tanuló ismerje, hogyan szilárdítja meg a királyi hatalmat Károly Róbert és Nagy Lajos.

A tanuló ismerje Hunyadi János törökellenes harcait, valamint Mátyás király uralkodásának főbb jellemzőit.

Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos.

Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás.

Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása.

Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár.

Új látóhatárok

A tanuló ismerje a fontosabb földrajzi felfedezéseket. Ismerje a felfedezések hatásait: reformáció, manufaktúrák kialakulása, világkereskedelem kialakulása, gyarmatosítás.

Az alkotmányos királyság kialakulása Angliában.

Az abszolút uralkodók jellemzése XIV. Lajospéldáján keresztül.

A felvilágosodás eszméje.

Az Amerikai Egyesült Államok születése.

Fogalmak: gyarmat, manufaktúra, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás.

Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz.

Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete.

Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak.

Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

A tanuló ismerje, milyen volt az élet a három részre szakadt országban. Ismerje a fontosabb végvári harcokat (Kőszeg, Eger, Szigetvár).

A tanuló ismerje a reformáció és ellenreformáció hatásait, ismerje az erdélyi vallásszabadságot.

A tanuló tudja jellemezni Bethlen Gábor uralmát, ismerje Zrínyi Miklós költő és hadvezér munkásságát.

A tanuló ismerje a török kiűzésének menetét Magyarországról, a karlócai béke tartalmát.

A tanuló ismerje a Rákóczi szabadságharc fontosabb eseményeit, jellemzőit: Rákóczi szabadságharc okai, problémái, az ónodi országgyűlés döntései, a szatmári béke tartalma.

Fogalmak: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás.

Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia.

Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc.

Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs

Élet a kora újkori Magyarországon

A tanuló ismerje a hódoltságban és a királyi Magyarországon folyó életet, legyen képes ezt egy-egy település életén keresztül bemutatni.

Fogalmak: nemzetiség, ortodox, barokk.

Topográfia: Debrecen, Temesvár.

Forradalmak kora

A tanuló ismerje az 1789-es francia forradalom eseményeit, a csodák éjszakájának döntéseit, az Emberi- és polgárjogi nyilatkozat fontosabb elemeit.

Napóleon szerepének ismertetése: belpolitika, külpolitika.

A tanuló ismerje az ipari forradalom találmányait, a gőzgép felhasználási módjait, a társadalom átalakulását az ipari forradalom hatására

Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra.

Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon.

Kronológia: 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata.

Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia.

A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

A tanuló ismerje Magyarország helyzetét a XVIII. századi Habsburg birodalomban.

Széchenyi István gyakorlati alkotásainak bemutatása.

A tanulónak ismernie kell Kossuth Lajos és Széchenyi István elképzeléseit.

A tanulónak ismernie kell az utolsó rendi gyűlés döntéseit, és az áprilisi törvények következményeit.

A tanuló ismerje a nemzetiségek és a forradalom egymáshoz való viszonyát.

A szabadságharc menetét meghatározó események ismerete (Pákozd, Pest kiürítése, Tavaszi hadjárat, Bem erdélyi hadjárata, orosz beavatkozás, Világos).

Ismerni kell a megtorlás fontosabb intézkedéseit

Fogalmak: országgyűlés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés.

Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc.

Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.

Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.

Hon- és népismeret

-Ismerje a család, otthon fogalmát; az egyén és közösség viszonyát.

-Ismerje családjá történetét - Tudjon egyszerű családfát készíteni a rokoni viszonyok, elnevezések alkalmazásával.

-Tudjon rövid történetet feleleveníteni a szülők, nagyszülők, (dédszülők) gyermekkorából, életmódjuk jellemző elemeinek kiemelésével(erkölcsi normák, harmonikusan működő családi minták; gazdálkodó életmód – ipari munka).

-A hagyományos paraszti vagy városi családmódel működésében az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás meghatározó szerepének felismerése.

-Ismerje lakóhelyének természeti adottságait, néphagyományait. Lakóhelyének nevezetes épületeit, intézményeit és személyeit.

-Legyen képes az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza megbecsüléséhez vezető egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítására (pl. a közvetlen környezet értékeinek feltárása, az emlékhelyek gondozása.)

-Ismerje az életmód és a háztípusok kialakulásának összefüggéseit, legyen kellő információja azok történeti változásairól(természeti körülmények, a rendelkezésre álló építési anyagok és a különböző háztípusok kialakulása közötti összefüggések felfedezése)

-Ismerje a parasztházak külső és belső szerkezetét, helyiségeit, azok funkcióit, tudja felsorolni.

- Nevezze meg a fontosabb konyhai cserépedényeket, funkció szerint tudja rendszerezni;

-Egy kiválasztott berendezési tárgy funkcióváltozásainak nyomon követését tudja konkrét példák alapján szemléltetni(pl.bútor)

-Ismerje a leggyakoribb régi mesterségeket, azok jelentését. Tudjon felsorolni ezek közül napjainkban is „élő” mesterségeket.

-Tudja összehasonlítani a korábbi idők családon belüli, korosztályok és nemek szerinti munkamegosztását a mai korral.

-Legyenek ismeretei a hétköznapi és ünnepnap viseletek különbségeiről és hasonlóságairól régen és napjainkban(képek alapján),fogalmazza meg.

-Tudjon felsorolni egy-kétjellegzetes táji, magyar népviseletet.

- Ismerje a hagyományos paraszti táplálkozás jellemzőit (jellegzetes ételeit). Tudjon párhuzamot vonni vagy különbséget tenni a mai kor étkezési szokásaival összevetve.
- Ismerje fel a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejét.
- Ismerjen néhány népi játékot.
- Ismerje fel jeles napok, ünnepi szokások jelentőségének, közösséget megtartó szerepének, valamint az ünnepi előkészületek fontosságát a paraszti élet rendjében. Tudjon különbséget tenni az ünnepi szokások és a hétköznapiak között.
- Sorolja föl a legfontosabb állandó és változó időpontú ünnepeket. A különböző jeles napokhoz, ünnepi szokásokhoz kapcsolódóan, egy szabadon választott szokás kellékének elkészítése.
- Ismerjen néhány kalendáriumi szokáshoz kapcsolódó tevékenység végzését: termés- (pl. lucabúza ültetés), férj- (pl. András napi böjtölés), időjárásjóslás (pl. hagymakalendárium); jeles napok, ünnepi szokások tárgyai (pl. hímes tojás készítése).
- Szóbeli, írásbeli élménybeszámolók hagyományos és új (helyi) közösségi, ünnepi alkalmakról.
- Legyen ismerete az időjárás megfigyelések, a népi időjárás jóslások szerepének felismeréséről a gazdasági évben. A természeti adottságok, éghajlati viszonyok életmódra, népi építészetre gyakorolt hatásának felismerése.
- A Magyarországon élő nemzetiségek (pl. német, szlovák, szerb, horvát, szlovén, román, roma) megnevezése.
- Megismert helyi népszokások, népdalok, mesék, mondák közül a szabadon választott bemutatása.
- Tudjon felsorolni hungarikumokat.
- Ismerjen híres magyar tudósokat, azok találmányait, történetét.
- Ismerje a példakép fogalmát, tudjon róla véleményt alkotni.

A tanulók megismerik lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit. A tanulási folyamatban kialakul az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudatuk. Általános képet kapnak a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeiről, a család felépítéséről, a családon belüli munkamegosztásról. A megszerzett ismeretek birtokában képesek lesznek értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat. Felfedezik a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösségmegtartó szerepüket a paraszti élet rendjében. Élményszerűen, hagyományhű módon elsajátítják egy-egy jeles nap, ünnepkör köszöntő vagy színjátékszerű szokását, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak népszokásait és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket. Megismerik a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit. Világossá válik a tanulók számára, hogyan függ össze egy táj természeti adottsága a gazdasági tevékenységekkel, a népi építészettel, hogyan élt harmonikus kapcsolatban az ember a természettel.

7. évfolyam

Matematika

Gondolkodási módszerek

- Gondolatok (állítások, feltételezések, választások stb.) világos, érthető szóbeli és írásbeli közlése.
- Egyszerű állítások igazságának eldöntése.
- Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4 elem esetén.

Számтан, algebra

- Alapműveletek helyes elvégzése kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedes törtek körében egyszerű esetekben.
- 10 pozitív egész kitevőjű hatványai. 10-nél nagyobb számok normálalakja.
- Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban.
- Egyszerű százalékszámítási feladatok.
- Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése.
- Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel is.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, néhány taggal megadott sorozat esetén szabály(ok) keresése.

Geometria

- Szög(fok), hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom, idő mérése, a szabványos mértékegységeinek ismerete.
- Háromszögek területének kiszámítása.
- Adott pont középpontos tükrképének megszerkesztése. Szögfelező szerkesztése.
- Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések.
- Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege.
- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok, valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése.

Valószínűség, statisztika

- A gyakoriság fogalma.
- Egyszerű grafikonok olvasása, készítése.

Magyar irodalom

A tanuló

- felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19-20. századi alkotások);
- *azonosítja a művekmeghatározó motívumait*; felfedez műfaji és motivikus kapcsolatokat;
- azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat;
- azonosít képeket, alakzatokat,
- felismer érzelmi tartalmakat; tematikát, tér – és időszerkezetet

1.félév

A középkor irodalma

- egyházi kultúra
- lovagi kultúra
- intellektus
- fogalmak: kódex, geszta, krónika, trubadúrok, vágánsköltészet, parainesis
- *Szent István király intelmei Imre herceghez*

A reneszánsz irodalma (Hunyadi Mátyás, Janus Pannonius, Balassi Bálint, Shakespeare)

- fogalmak: reneszánsz, monda, epigramma, életkép, időmértékes verselés, dal, dráma, komédia, tragédia
- a dráma műfaji jellemzőinek felismerése, értelmezése a mű vonatkozásában
- szereplők jellemzése
- a reneszánsz világgép értelmezése
- időmértékes verselés
- versek szerkezeti felépítése
- memoriter
- *Pannónia dicsérete, Egy katonaének, Romeo és Julia*

A barokk irodalmunk a 17 – 18. században

- fogalmak: eposz, költői levél, bujdosóének, siratóének
- Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem című eposzának ismertetése
- Mikes Kelemen: Törökországi levelek
- a kuruc kor irodalma - a versektémájának, hangulatának felismerése
- a megismert művekhez kapcsolódó képek, érzések, gondolatok, hangulatok, műfaji sajátosságok megnevezése

A klasszicizmus és a romantika irodalma

- szerzői életút és munkásság ismertetése (Csokonai, Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi, Arany, Jókai, Mikszáth)
- fogalmak: elégia, szállóige, epigramma, himnusz, parainesis, óda, dal, rapszódia, hitvesi költészet, refrén, ballada, novella, versciklus, regény
- történeti áttekintés, Irodalmi társaságok, folyóiratok
- reformkor
- *Kölcsey* Ferenc életútja, művei (Huszt, Himnusz, Parainesis Kölcsey Kálmánhoz)
- *Vörösmarty* Mihály életútja, művei (Szózat)
- az epigramma, a himnusz, az óda műfaji jellemzői
- memoriterek: Huszt, Himnusz, Szózat
- *Petőfi* Sándor életútja és munkássága (Szeptember végén, Egy gondolat, Nemzeti dal)
- a dal, az ars poetica, a leíró vers, a rapszódia, az elégia műfaji jellemzői
- a tanult művek elemzése, költői képek felismerése
- memoriterek: Nemzeti dal, Szeptember végén, Egy gondolat bánt engemet....
- *Arany* János élete és munkássága
- az anekdota, az irónia, a történelmi ballada, az elégia fogalma, műfaji sajátosságai
- Szondi két apródja, A fülemile
- *Jókai* Mór élete és munkássága
- fogalmak: regény, novella – szerkezeti részei
- szerkezet, cselekmény, szereplők, tér-idő, jellemek, viszonyok
- A nagyenyedi két fűzfa című elbeszélés ismertetése
- *Mikszáth* Kálmán életútja és írói munkássága
- A néhai bárány című novella elemző bemutatása
- Szent Péter esernyője című regény elemző bemutatása (helyszín, idő, jellemek)

2.félév

A klasszicizmus és a romantika irodalma

- szerzői életút és munkásság ismertetése (Csokonai, Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi, Arany, Jókai, Mikszáth)
- fogalmak: elégia, szállóige, epigramma, himnusz, parainesis, óda, dal, rapszódia, hitvesi költészet, refrén, ballada, novella, versciklus, regény
- történeti áttekintés, Irodalmi társaságok, folyóiratok
- reformkor

- *Kölcsey* Ferenc életútja, művei (Huszt, Himnusz, Parainesis Kölcsey Kálmánhoz)
- *Vörösmarty* Mihály életútja, művei (Szózat)
- az epigramma, a himnusz, az óda műfaji jellemzői
- memoriterek: Huszt, Himnusz, Szózat
- *Petőfi* Sándor életútja és munkássága (Szeptember végén, Egy gondolat, Nemzeti dal)
- a dal, az ars poetica, a leíró vers, a rapszódia, az elégia műfaji jellemzői
- a tanult művek elemzése, költői képek felismerése
- memoriterek: Nemzeti dal, Szeptember végén, Egy gondolat bánt engemet....
- *Arany* János élete és munkássága
- az anekdota, az irónia, a történelmi ballada, az elégia fogalma, műfaji sajátosságai
- Szondi két apródja, A fülemile
- *Jókai* Mór élete és munkássága
- fogalmak: regény, novella – szerkezeti részei
- szerkezet, cselekmény, szereplők, tér-idő, jellemek, viszonyok
- A nagyenyedi két fűzfa című elbeszélés ismertetése
- *Mikszáth* Kálmán életútja és írói munkássága
- A néhai bárány című novella ismertetése és elemző bemutatása
- Szent Péter esernyője című regény bemutatása és elemzése (helyszín, idő, jellemek)

Az évfolyam befejezésekor:

A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, hatékonyan részt vesz a mindennapi kommunikációs helyzetekben.

Képes a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.

Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud vázlatot, gondolattérképet készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni.

A szereplőket tudja jellemezni, a konfliktusokait feltárni. Azonosít képeket, alakzatokat. Az olvasott művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.

Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból.

Magyar nyelvtan

1.félév

Szóalkotásmódok

- szóképzés
- alárendelő – és mellérendelő szóösszetételek

Szószerkezetek

- alárendelő szószerkezet
- mellérendelő szószerkezet

Mondat

A mondatok csoportosítása logikai minőségük és szerkezetük szerint.

- mondatfajták
- a mondat szerkezeti típusai

Mondatrészek

- a bővítmény fogalma
- az alaptag és a bővítmény egymáshoz való viszonya
- az állítmány meghatározása, kérdése, fajtái, szófajai, jelölése, ábrázolása
- az alany meghatározása, kérdése, fajtái (határozott, határozatlan, általános), szófajai, jelölése, ábrázolása
- az alany és az állítmány egyeztetése
- a tárgy meghatározása, kérdései, fajtái (határozott/határozatlan, iránytárgy/eredménytárgy, jelölt/jelöletlen), szófajai, jelölése, ábrázolása

2.félév

Mondatrészek

- a határozók és a határozós szószerkezet
- a határozók fajtái: (hely, képes hely, idő, szám, mód, állapot, eszköz, társ, ok, cél, vonzat)
- egyéb (ritkább) határozók: (részes, eredet, eredmény, fok, mérték, hasonlító)
- a határozók kérdései, jelölésük, szófajai, ábrázolásuk
- a jelzők és a jelzős szószerkezet
- a jelzők meghatározása, kérdései, fajtái (minőség, mennyiség, birtokos, értelmező), jelölésük, ábrázolásuk
- elemzés, ágrajz

A mondat nyelvi funkciója, felépítése, szerkezete; a mondatfajták szövegszervező ereje. Mondatátalakítás a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban. A szószerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonyzók és mondatszók. A fő mondatrészek szerepének és mondatbeli viszonyainak, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőinek ismerete. Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok. A helyesírás értelemtükröző szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban. Az írásjelek, a szöveg központozásának legfontosabb szabályai egyszerű mondatok esetében.

A kommunikáció és a digitális írásbeliség fejlesztése

- digitális írásbeliség
- érvelés, meggyőzés
- vita, felszólalás, hozzászólás
- fogalmak: tömegkommunikáció, szöveg, hagyományos szöveg, digitális szöveg, lineáris szöveg, nem lineáris szöveg, érv, cáfolat, vélemény, vita, hozzászólás, felszólalás

A tömeg- és a digitális kommunikáció jellemzőinek megismerése. Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben. Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése. Vita- és érvelési kultúra elsajátítása. Reagálás mások véleményére közösségi helyzetekben. A közéleti kommunikáció iskolai helyzetei és műfajai: megbeszélés, vita, kiselőadás, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs használata.

Az évfolyam befejezésekor:

A tanuló eligazodik és hatékonyan részt vesz a mindennapi kommunikációs helyzetekben, vitákban. Képes álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. *Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát*, tud önállóan vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

A tanuló ismeri és törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.

Ének- zene

- Az énekes anyagból 15 dalt (8 magyar dal: népdal, népies dal, népies műdal; 4 műdal; 1 többszólamú ének; 2 zenemű főtémája) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban.

- A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik, többszólamú és harmonikus hallásuk, formaérzékük.
- Az új zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.
- Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.

Testnevelés és sport

Ebben a korban a kondicionális fejlesztés egyre inkább különvlik a koordinációs képzéstől. Ezzel párhuzamosan a motiválás eszközeként a tudatosítás, az ok-okozati összefüggések feltárása, a mindennapi életben történő használhatóság megemlítése egyaránt belső motivációs többletet nyújt. A serdülőkorra tehető a mozgásszervi betegségek számának ugrásszerű növekedése. Ebből kiindulva kiemelt szerepet kell szánni a saját testtömeget felhasználó vagy kisebb súlyú eszközökkel támogatott relatíverő-növelésnek, de különösen a törzsizom erő-állóképessége javításának, valamint az aerob állóképesség fejlesztésének. A koordinációs képzés terén szenzitív időszaknak tekinthető a téri-tájékozódó és az összekapcsolási-átállási képesség fejleszthetősége. Serdülőkorban a fiúk ízületi, izomzati mozgékonyága jelentősen visszaeshet, melynek mértékét rendszeres gyakorlással mérsékelhetjük. A sportjátékok oktatásában a nagyobb létszámmal végzett játékok összetettebb taktikai lehetőségei egyre jobban kihasználhatók, miközben csoportos feladatokkal a szabálykövető magatartásforma, a társak elfogadása, az együttműködés készsége szinten realizálódhat.

A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát intézményünkben gyógytestnevelés-órara szánt éves óraszám 25%-ában állapítjuk meg a többi témakör óraszámának terhére. A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.

-helyből távolugrás -1 perc alatt ugrálókötélhajtás páros lábon -hátsófüggés bordásfalon időre -ingafutás időre -labdavezetés időre -labda passz mellől a falra –fekvőtámasz –felülés -törzsemelés

-NETFIT felmérés –távolugrás –kislabdahajtás -100 m síkfutás -1200 m síkfutás

-Cooper futás -teremsúllyal 3-4 kg: súlylökés / L: 3 kg, F: 4 kg /

Kosárlabda:

-labdavezetés

-fektetett dobás

-hosszú indulás

Röplabda:

-alapérintések

Kézilabda:

-dobások, átadások, indítások, kapura lövések

Labdarúgás:

-rúgásfajták, kapura lövések

-a labdajátékok szabályainak ismerete, folyamatos játék

Vizuális kultúra

Látványok, jelenségek asszociatív megjelenítése, kifejező feldolgozása színes technikákkal (pl. akvarell, temperafestés, fotókollázs/montázs, pasztell, vegyes technika), különböző színérzet (pl. hideg, meleg), illetve különböző ábrázolási rendszerek (pl. perspektíva, axonometria) használatával.

Művészeti élmények (pl. zene, mozgás, médiajelenség) vizuálisan értelmezhető megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel, talált tárgyakból készített installációval, fotókollázs technikával).

Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása (pl. színesből fekete-fehér vagy monokróm/egyszínű/ megjelenítés, sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék).

Képek, látványok, médiaszövegek, események (pl. műalkotások, fotók, filmek, élmények, álmok, közösségi alkalmak) önálló elemzése a vizuális közlés köznapi és művészi formáinak megkülönböztetésével, illetve az elemzés eredményének, a következtetéseknek a bemutatása szöveggel és képekkel (pl. szöveg és illusztráció kapcsolatok létrehozása a szemléltetés érdekében).

Nem vizuális természetű információk érzékletes megjelenítése egyezményes jelzések használatával (pl. grafikonon, diagramon), és/vagy saját jelzésrendszer alkalmazásával, a jelentésváltozatok megfelelő működésének tudatosítása érdekében.

A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése és megfogalmazása kreatív gyakorlatok tanulságaiból levonva (pl. képek szóbeli leírásával, „közvetítésével” történő rekonstruálással).

A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása, összehasonlítása a különféle vizuális kifejező eszközök, médiumok tudatosítása érdekében.

Térben és időben egymástól távol eső elemek, részletek, motívumok egységes egészé szervezése új információközlés, alkotás létrehozása, különféle technikával megvalósított konkrét feladatmegoldás (pl. fotókollázs)érdekében.

A mozgóképi (tér-idő) szerkesztés jelentőségének, a montázs néhány alaptípusának felismerése, összehasonlítása konkrét rövidfilmek, illetve játékfilmrészletek elemzése, összehasonlítása kapcsán.

Művészeti példák (pl. képzőművészet, fotó, irodalom, zene) összevetésével a montázshatás általánosabb, emberi gondolkodást és kifejezést jellemző értelmének tanulmányozása.

Tárgytervezés (pl. öltözék kiegészítő, csomagolás), tárgyalkotás (pl. saját amulett, egyszerű repülő eszköz) a vizuális felmérésből, megismerésből származó elemző tapasztalatok (pl. rajzos felmérés) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.

Mintatervezés megadott cél érdekében (pl. pólóra, falfestmény).

Épületek, tárgyak átalakítása, áttervezése meghatározott célok (pl. védelem, álcázás) vagy más funkció betöltése (pl. használati tárgyból személyes tárgy) érdekében. Egyszerű műszaki jellegű ábrázolás segítségével (pl. alaprajz, metszetrajz, vetületi ábrázolás) saját tervezés (pl. tárgy, környezet) megjelenítése szabadkézi rajzban, illetve az önálló tervezési, tárgyalkotó folyamat dokumentálása az ötlettől a kivitelezésig.

A környezettudatos élet lehetőségeinek összegyűjtése a közvetlen környezetben.

Technika, életvitel és gyakorlat

Olyan ismeretekkel rendelkezzen, amelyek továbbfejlesztve alkalmasak legyenek a jövőbeni felhasználásra is.

Olyan ismereteket, készségeket, képességeket, beállítódásokat alakítson ki, melyek segítik a modern technika és gazdaság eredményeinek ésszerű felhasználását.

Legyenek képesek egészséges életvitelt kialakítani, életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni.

A szép, célszerű otthon kialakítására való igényesség.

Támogatás nyújtása a káros függőségekhez szokás kialakulásának megelőzésében.

A korszerű, egészséges táplálkozás, helyes étkezési szokások kialakítása.

A helyes napirend megtervezése.

A lakás, ruházat tisztántartására való igényesség kialakítása.

Gazdálkodással kapcsolatos összefüggések felismertetése.

Az energiatakarékosság szükségletének beláttatása.

A háztartási megtakarítások lehetőségei.

A környezetvédelem fontosságának megismerése, környezetkímélő módszerek megfelelő alkalmazása.

Szabályalkotás, szabálykövető magatartás, balesetmegelőzés.

Követelmények:

- Ismerje a helyes életmód szokásait.
- Váljon otthonát szerető személyiséggé.

- Vállaljon kötelezettséget a háztartási, családi feladatok ellátásában az életkorának megfelelő szinten/ Munkamegosztás a családban/.
  - Ismerje a háztartási jövedelmek összetételét, eredetét, bevétel-kiadás tervezési módját./a család, mint gazdálkodási egység/Legyen tisztába a saját és a családi erőforrásokkal. Legyen képes háztartási-családi költségvetés készítésére, takarékosági formák lehetőségét ismerje/rezsiköltségek,újrahasznosítás-szabadon választott tárgy készítése/
  - Ismerje meg a háztartásra vonatkozó egészségügyi, higiéniai szabályokat-kiemelve a konyha szerepét.
  - Ismerje a háztartásokban leggyakrabban használt élelmiszereket, azok tápanyagát, elkészítésének módját.
  - Ismerje a tanuló az egészséges tápanyagokat, az értékmegőrző konyhatechnikai eljárásokat. Tápérték és feldolgozottság összefüggéseit. Élelmiszerbeszerzés-tárolás/tartósítás/-felhasználást. Tudjon egyszerűbb ételleket készíteni, tárolni és esztétikusan teríteni. Menükészítési terv-Étlap tervezése. Terítési „etiket”.
  - Ismerje a legfontosabb tápanyagokat, a rendszeres étkezés fontosságát
  - Ismerje az egészséges életmód feltételeit.
  - Legyen nyitott a korszerű táplálkozás iránt.
- Alapvető konyhai gépeket, azok alkalmazását, gondozását ismerje.
- Válasszon szokásává az egészséges, kulturált étkezés.
- Ismerjen e tevékenységekhez kapcsolódó szakmákat!
- Ismerje a leggyakoribb textilanyagokat, a feldolgozás és felhasználás szempontjából. Ehhez kapcsolódó foglalkozásokat. Tudjon egyszerű szabásminta alapján tárgyat készíteni/pl. bőr/nemez pénztárca, kis szütyő.../ Ismerjen alap öltésformákat. Tervezői és problémamegoldó gondolkodása segítségével legyen képes egyszerű használati tárgyat készíteni újrahasznosított textiliából/pl.foltvarrással terítő, falikép tervezése, elkészítése/
  - Ismerje a legjellemzőbb népi motívumok jelentését/ pl. galamb,tulipán,szív/.
  - Textiliák díszítési módja-festés,hímzés-felismerése,elkészítése.
  - Legyen képes a lakás textiliáinak,saját ruházatának tisztítására, gondozására, ápolására/javítására/.

- Ismerje a mesterséges környezet vizsgált rendszereinek funkcióit, szerkezetét és működését.
- Tudja megfelelően alkalmazni a modell és makett fogalmát, a tervezés és kivitelezés folyamatát.
- Ismerje környezetének legjelentősebb anyagait, azok tulajdonságait, főbb gyártástechnológiai folyamatait.
- Ismerje a használt szerszámokat és balesetmentes használatukat.

Tervezzen lakberendezési tárgyat a forma és funkció egységét szem előtt tartva, készítse el azt/pl. egyszerű bútor makettje/

Legyen képes egyszerű tértervezésre és téralakításra különböző eszközökkel.

- Tudja megtervezni a műveleti sorrendet, hozzá szükséges anyagokat és eszközöket ki tudja választani.
- Törekedjen ízléses, tiszta munkavégzésre.
- Legyen képes munkáját kitartóan, céltudatosan, és balesetmentesen végezni.
- Vigyázzon munkaeszközeire, környezetére.
- Vegye figyelembe az energia- anyagtakarékossági szempontokat.
- Értékelő és elemző készsége, beszéd és kifejező készsége fejlődjön a tervezési és kivitelezési munka során.
- Képes legyen ok-okozati összefüggések, problémák felismerésére, a feladatok megoldására
- Tudja az alapvető tervezési-szervezési ismereteket és legyen képes a tárgyak, modellek készítésében ezeket tudatosan alkalmazni.
- Fejlődjön térszemlélete, képolvasási-rajzolásai, tervezési, szervezési, modellezési, esztétikai érzéke, képessége.
- Biztosan használja az egyszerű információhordozókat/laptop, telefon, lexikon, szakkönyvek.../

Cél, hogy a tanulók váljanak érzékenyebbé környezetük állapota iránt. Legyenek képesek a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére.

Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljon meghatározóvá!

Élő idegen nyelv

1. Beszédértés:

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat;

- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket;
- felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtet a szövegek témájára, tartalmára;
- követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- képes a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrésére az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva; egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.

2. Beszédkészség:

2.1 Szóbeli interakció

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával
- kommunikálni tud egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- kérdést tud feltenni kiszámítható, mindennapi helyzetekben, választ ad a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszédet folytat;
- megteszi az első lépéseket a célnyelv spontán módon történő használata útján;
- egyre több kompenzációs stratégiát alkalmaz tudatosan a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében;
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.

2.2 Összefüggő beszéd

A tanuló

- képes saját magáról és közvetlen környezetéről röviden, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggően beszélni;
- be tudja mutatni munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;
- el tud mesélni rövid, egyszerű történeteket;
- meg tud fogalmazni egyszerű állításokat, összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat;
- használ egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat;
- összekapcsolja a szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történéseket lineáris kötőszavakkal, és kifejezi az ok-okozati összefüggéseket;

- alkalmazza a megértést segítő legfontosabb stratégiák;
- alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.

3.Olvasott szöveg értése:

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket;
- megtalálja az alapvető információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben;
- megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, képes a szövegekből az alapvető információk kiszűrésére;
- elvégzi az olvasott szövegekre vonatkozó feladatokat;
- kreatívan használja a készségét az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez;
- egyre tájékozottabb a célnyelvi kultúráról;
- érdeklődése fokozódik a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt

4.Íráskészség:

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról;
- az írást kommunikációs eszközként használja az egyszerű interakciókban;
- képes a gondolatok kifejezésére egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatsorokban;
- nyelvismeretét kreatívan alkalmazza egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákban;

Ellenőrzés, értékelés:

A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:

- rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése (monológ, memoriter, beszélgetés, képleírás, szituáció)
- hosszabb szóbeli feleletek árnyalt értékelése (monológ, memoriter, beszélgetés, képleírás, szituáció, kiselőadás, projektmunka)

Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái: írásbeli házi feladat, önellenőrző feladatlap, házi dolgozat, gyakorlati feladat, projektmunka, feladatlap (nyelvtani, fordítás, olvasott szöveg értése, lyukas szöveg, szódolgozat, egyéb írásbeli röpdolgozat stb.)

Etika

Kapcsolataim

Kikkel tartok szorosabb vagy lazább kapcsolatot? Kihez mi fűz, és milyen mélységűek ezek az érzések? Mi tesz vonzóvá és mi tesz ellenszenvesé valakit? Milyen módon lehet elnyerni valakinek a rokonszenvét? Milyen eszközöket nemszabad vagy nem érdemes használni ennek során? Miért?

Baráti kapcsolatok

Lehetnek-e a barátoknak titkaik egymás előtt? Mit jelent az, hogy őszinték vagyunk valakihez? Megengedhető-e a hazugság a barátok között? Csak szavakkal lehet hazudni vagy más módon is? Mit jelent a barátságban a másik tisztelete? Hogyan tudják segíteni egymást a barátok? Mi az, amivel fájdalmat tudnak okozni egymásnak? Hogyan lehet bocsánatot kérni és megbocsátani? Van-e olyan vétség, ami megbocsáthatatlan?

A kapcsolat ápolása

Milyen formái vannak a szeretet kimutatásának és a figyelmességnek? Milyen szerepe van a kapcsolat ápolásában az személyes találkozásoknak, a telefonnak, az internetnek és a közös programoknak? Milyen problémák és milyen konfliktusok zavarhatják meg a barátságot? Hogyan lehet feloldani ezeket?

Kulcsfogalmak/fogalmak

Barát, ismerős, rokonszenv, ellenszenv, barátság, őszinteség, hazugság, szeretet, tisztelet, közömbösség, harag, fájdalom, megértés, sértés, megbocsátás, konfliktus.

Biológia

- A tanuló ismerje az éghajlati övezetek, életközösségek földrajzi helyét, élő és élettelen környezeti tényezőit, kölcsönhatásait.
- Legyen képes felismerni, megnevezni és a megismerési algoritmusok segítségével jellemezni a megismert fajokat.
- Tudjon az egyes életközösségek fajaiból táplálkozási láncokat összeállítani.
- Értse és tudja példákkal illusztrálni a környezet–szervezet–életmód oksági összefüggéseit.
- Ismerje az életközösségek szerkezetét, változásait, kölcsönhatásait és anyagforgalmát.
- Lássza az ökológiai rendszerek szabályozásában az élőlények közti kölcsönhatások meghatározó szerepét.

- Ismerje az életközösségek bioszférában betöltött szerepét, lássa veszélyeztetettségét és védelmük fontosságát.
- Tegyen meg mindent közvetlen környezetében a környezeti problémák csökkentése érdekében.
- Lássa az élővilág szépségét, sokszínűségét és változékonyságát.
- Értse az autotróf és heterotróf világ kapcsolatrendszerét és az anyagok körforgását.
- Legyen képes példákkal bizonyítani az élőlények környezethez való alkalmazkodását, szerveik felépítésének és működésének összefüggéseit.
- Ismerje az élőlények ivartalan-, és ivaros szaporodásának formáit, szerveit, az állatok és növények egyedfejlődésének főbb szakaszait és jellemzőit.
- Vegye észre az élőlények testszerveződésében szerveik felépítésének és működésének fejlődésében az evolúció főbb állomásait.
- Tudja a megismert élőlényeket besorolni a megfelelő rendszertani kategóriába.

Földrajz

TOPOGRÁFIA

Tanuló tudja megfogalmazni a tényleges és viszonylagos földrajzi helyzetüket, fekvésüket. Tudja megmutatni azokat különböző térképeken (falitérképen, atlaszban). Tudja felismerni és megnevezni azokat kontúrtérképen.

Első félév

TÉMAKÖR: Tájékozódás a földrajzi térben

Követelmény: A földrajzban alkalmazott speciális ábrázolási formák, éghajlati diagram, időjárási térkép, korfa, elemzése.

Kulcsfogalmak: térkép, domborzat, fokhálózat, földrajzi szélesség, hosszúság, jelmagyarázat, méretarány, szintvonal, névmutató.

TÉMAKÖR: A földrajzi övezetesség rendszere

Követelmény: Ismerje felaföldrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törvényszerűségeket.

Legyen képes megadott szempontok alapján bemutatni a földrajzi öveket.

Kulcsfogalmak: Vízszintes és függőleges földrajzi övezetesség, földrajzi övezet, öv, éghajlat. Szélrendszer (passzát, nyugatias, sarki); az éghajlat módosító tényezők.

Éghajlat (egyenlítői, szavannai-, forró övezeti sivatagi, mediterrán, kontinentális, óceáni, tajga, monszun); éghajlat- és vízváltó hegység; vízjárás. Sivtagiváztalaj, barna és szürke erdeitalaj, mezősi talaj. Elsivatagosodás, hóhatár, gleccser, lavina. Vízenergia, napenergia. Tipikus táj (esőerdő-, szavanna- és tajgavidék, sivatag, mediterrán és magashegységi táj). Gazdálkodás (erdő-, vegyes szántóföldi és legelőváltó gazdálkodás), kapás és ültetvényes gazdálkodás.

TÉMAKÖR: Életünk és a gazdaság

Követelmény: *Gazdasági és pénzügyi ismeretek használata.*

Kulcsfogalmak: munkavállaló, munkáltató, foglalkoztatottság, munkanélküliség, aktív és inaktív népesség; piac, eladó, vevő, export, import, vám, tömegtermelés, globalizáció, óriásvállalatok, tőzsde, értéktőzsde, árutőzsde, értékpapír, kereslet, kínálat, valuta, deviza, árrés, kamat, haszon.

TÉMAKÖR: Lakóhelyünk a Kárpát-medencében - Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza

Követelmény: A szűkebb lakókörnyezet (település és környezete) földrajzi helyzetének, természeti és kulturális értékeinek bemutatása

Kulcsfogalmak: Bács-Kiskun megye, Kecskemét, Ballószög, Helvécia, kistérség, sakktáblás település, zsákfalú, futóhomok, Kiskunsági Nemzeti Park.

TÉMAKÖR: A Kárpát-medence térsége

Követelmény:

Az egyes nagytájak, illetve régiók természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőinek felismerése és összehasonlítása

Medencejelleg és következményei a Kárpát-medencében

A Kárpát-medence térségének nagytjai

Természeti erőforrások, táji és kulturális értékek a Kárpát-medence térségében

Kulcsfogalmak és topográfia: Tájak, történelmi és néprajzi tájnevek: Bécsi-medence, Burgenland (Őrvidék), Csallóköz, Délvidék, Déli-Kárpátok, Erdély, Erdélyi-középhegység, Erdélyi-medence, Északkeleti-Kárpátok, Északnyugati-Kárpátok, Felvidék, Hargita, Kárpátalja, Kárpát-medence, Keleti-Kárpátok, Magas-Tátra, Vereckei-hágó;

Medencejelleg, éghajlatváltozás, erdőgazdálkodás, tájhasználat, talajpusztulás, folyószabályozás, folyó vízjárása, kontinentális éghajlat, Balaton, Bodrog, Dráva, Duna, Fertő, Hernád, Hévízi-tó, Ipoly, Kis-Balaton, Körös, Maros, Mura, Rába, Sajó, Sió, Szamos, szegedi Fehér-tó, Szelidi-tó, Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó, Zagyva, Zala.

Népességvándorlási folyamatok, tájhasználat, talajpusztulás, néprajzi csoport, néprajzi táj, autonómia Vajdaság, Felvidék, Arad, Beregszász, Csíkszereda, Kassa, Kolozsvár, Nagyvárad, Pozsony, Révkomárom, Szabadka, Székelyudvarhely, Bácska, Újvidék, Őrség, Székelyföld, idegenforgalmi adottság.

TÉMAKÖR: Életünk Magyarországon

/Magyarország természetföldrajza/

Kárpát-medencei kitekintésben Magyarország természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásai, környezeti jellemzői és a környezeti jellemzőiből fakadó előnyei és hátrányai a fenntartható fejlődés jegyében.

Kulcsfogalmak és topográfia

Nagytajak: Alföld, Dunántúli-dombvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Kisalföld, Alpokalja (Nyugat-Magyarországi peremvidék)

Alföld: Tiszántúl, Duna–Tisza-köze, Mezőföld, Mátraalja, Bükkalja.

Bácskai-löszhát, Beregi-síkság, Bodrogek, Dráva-melléke, Duna–Dráva N.P., Hajdúság, Hortobágy, Hortobágyi N.P., Jászság, Kiskunság, Kiskunsági N.P., Körös–Maros N.P., Körösök-vidéke, Maros–Körös-köze, Nagykunság, Nyírség, Pesti-síkság, Sárköz, Solti-síkság, Szatmári-síkság.

Algyő, Baja, Békéscsaba, Cegléd, Debrecen, Dunaújváros, Gyula, Hajdúszoboszló, Hódmező-vásárhely, Jászberény, Kaba, Kalocsa, Karcag, Kecskemét, Makó, Mohács, Nyíregyháza, Martfű, Orosháza, Paks, Szeged, Székesfehérvár, Szolnok, Tiszaújváros, Százhalombatta, Törökszentmiklós.

Kisalföld: Győri-medence, Mosoni-síkság, Rábaköz, Marcal-medence, Ság, Somló, Hanság, Kis-Duna, Mosoni-Duna, Marcal, Fertő-Hanság N.P.,

Esztergom, Győr, Hegyeshalom, Komárom, Lábatlan, Mosonmagyaróvár, Nyergesújfalu, Pannonhalma, Petőháza, Répcelak.

Alpokalja: Nyugat-magyarországi-peremvidék, Göcsej, Kemeneshát, Kőszegi-hg., Őrség, Soproni-hg., Zalai-dombság, Zala.

Bük, Kőszeg, Nagykanizsa, Sárvár, Sopron, Szentgotthárd, Szombathely, Zalaegerszeg.

Dunántúli-dombság: Tolnai-dombság, Somogyi-dombság, Külső-Somogy, Belső-Somogy, Szekszárdi-dombság, Mecsek, Villányi-hg., Baranyai-dombság, Balaton.

Kaposvár, Komló, Nagykanizsa, Pécs, Siófok, Szekszárd, Zalakaros, Őrségi N. P.

Dunántúli-középhegység: Badacsony, Bakony, Balaton-felvidék, Balaton-felvidéki N.P., Budai-hg., Dunazug-hegység, Gerecse, Móri-árok, Tatai-árok, Pilis, Tapolcai-medence, Velencei-hg., Vértes. Ajka, Balatonfüred, Esztergom, Harkány, Hévíz, Keszthely, Pápa, Szentendre, Tata, Tatabánya, Tihany, Várpalota, Veszprém.

Északi-középhegység: Aggteleki-karszt, Baradla-barlang, Borsodi-medence, Börzsöny, Bükk, Bükk-fennsík, Cserhát, Hegyalja, Kékes, Mátra, Nógrádi-medence, Tokaj-Eperjesi-hg., Visegrádi-hg., Zempléni-hg., Aggteleki N. P., Bükki N. P., Balassagyarmat, Eger, Gyöngyös, Hatvan, Hollókő, Hollóháza, Kazincbarcika, Miskolc, Ózd, Salgótarján, Sárospatak, Vác, Visonta, Visegrád, Záhony.

Vízrajz: Balaton, Bodrog, Dráva, Duna, Fertő, Hernád, Hévízi-tó, Ipoly, Kis-Balaton, Körös, Maros, Mura, Rába, Sajó, Sió, Szamos, szegedi Fehér-tó, Tisza, Tisza-tó, Velencei-tó, Zagyva, Zala.

Második félév

TÉMAKÖR: Gazdasági élet Magyarországon

/Magyarország gazdasága/

Követelmény:

Rendszerezi és értékeli Magyarország és a Kárpát-medence térségének természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásait, illetve bemutatja a természeti és társadalmi adottságok szerepének, jelentőségének időbeli változásait, a területi fejlettség különbségeit.

Kulcsfogalmak és topográfia

Magyarországnemzetiparkjai, világörökségihelyszínei, régiói, megyei, megyeszékhelyei

Természetes fogyás, előregedés, korszerkezet, migráció, belföldi vándorlás, mobilitás, kivándorlás, bevándorlás; népsűrűség, településhálózat, településfajta, főváros, város, falu, központi szerepkör, átalakult falu, aprófal, tanya, óriásfal, szórványtelepülés, agglomeráció.

Budapest és a régiók földrajzi jellemzése

Buda, Pest, Óbuda, kerület, agglomeráció, előváros, külső lakóövezet, munkahelyövezet, belső lakóövezet, belváros, városmag, nemzetközi szerepkör, városi problémák.

Magyarország élelmiszergazdasága

élelmiszeripar, mezőgazdaság, élelmiszeripar, növénytermesztés, állattenyésztés, földhasználat, gabonafélék, ipari növények, takarmányok, zöldség- és gyümölcsstermesztés, malomipar, növényolaj-gyártás, húsipar, tejipar, borvidék

Magyarország energiagazdasága és ipara

elsődleges energiahordozó, másodlagos energiahordozó, energiafüggőség, erőmű, szénfélék, szénhidrogének, nukleáris energia, napenergia, szélenergia, biomassza.

Húzóágazat, gépipar, vegyipar, autógyártás, elektronikai ipar, kőolaj-finomítás, gyógyszergyártás, műanyaggyártás, szellemi tőke, tudásipar, K+F ráfordítás.

Magyarország infrastruktúrája és kereskedelme

Infrastruktúra, közművek, tranzitforgalom, közlekedési hálózat, sugaras szerkezet, gyorsforgalmi út, kommunikációs infrastruktúra.

TÉMAKÖR:Helyünk Európában

Követelmény:

Európa főbb országainak, országcsoportjainak, jellemző tájainak és térségeinek ismerete

Az Európai Unió társadalmi-gazdasági jellemzői

Övezetesség Európában

Európa társadalmi, gazdasági képe, népessége

Kulcsfogalmak és topográfia

Alpok, Mont Blanc, Pireneusok, Appenninek, Kárpátok, Balkán-hegység, Dinári-hegység, Francia-középhegység, Német-középhegység, Lengyel-középhegység, Pennine-hegység (Pennine), Skandináv-hegység, Urál, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Kelet-európai-síkság, Lengyel-alföld, Etna, Vezúv, Izland, Balti-ősföld, ősföld, rögös szerkezetű hegység, gyűrthegység, vulkán, síkság

Öregedő társadalom, europid nagyrassz, indoeurópai nyelvcsalád, kereszténység, iszlám, zsidó;

Európai Gazdasági Közösség, Európai Unió, integráció, euró, egységes belső piac, schengeni egyezmény, kohéziós politika;

Dél-Európa, Észak-Európa, Kelet-Európa, Nyugat-Európa, Közép-Európa, Kelet-Közép-Európa, Nyugat-Közép-Európa, Skandinávia, Mediterráneum.

Országok

Németország: Germán-alföld, Német-középhegység, Rajna, Sváb–Bajor-medence, Alpok, Duna, Elba, Rajna–Majna–Duna vízi út.

Berlin, Bonn, Bréma, Drezda, Duisburg, Frankfurt, Hamburg, Halle, Köln, Lipcse, München, Ruhr-vidék, Stuttgart.

Lengyelország: Lengyel-alföld, Lengyel-középhegység, Kárpátok, Visztula, Odera, Varsó, Gdańsk, Katowice, Krakkó, Szilézia.

Csehország: Cseh-medence, Érchegység, Morva-medence, Szudéták, Elba, Moldva. Prága, Brno, Karlovy Vary, Plzeň, Ostrava.

Ausztria: Bécsi-medence, Grazi-medence, Keleti-Alpok, Duna, Bécs, Burgenland, Graz, Linz, Salzburg.

Horvátország: Dinári-hg., Száva, Eszék.

Svájc: Nyugati-Alpok, Bern, Genf.

Szlovákia: Északnyugati-Kárpátok, Csallóköz, Magas-Tátra, Szlovák-érchegység, Szlovák-alföld, Duna, Vág, Pozsony, Kassa, Révkomárom.

Szlovénia: Keleti-Alpok, Karszt, Száva, Ljubjana.

Románia: Erdélyi-középhegység, Erdélyi-medence, Hargita, Kazán-szoros, Keleti-, Déli-Kárpátok, Moldova, Román-alföld, Duna, Körös, Maros, Olt, Szamos, Gyilkos-tó.

Bukarest, Arad, Brassó, Constanța, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Ploiești, Székelyföld, Székelyudvarhely, Temesvár.

Fizika

Ismerje fel, hogy a természettudományos tények megismételhető megfigyelésekből, célszerűen tervezett kísérletekből nyert bizonyítékokon alapulnak. Váljon igényévé az önálló ismeretszerzés. Legalább egy tudományos elmélet esetén kövesse végig, hogy a társadalmi és történelmi háttér hogyan befolyásolta annak kialakulását és fejlődését. Legyen képes a mások által kifejtett véleményeket megérteni, értékelni, azokkal szemben kulturáltan vitatkozni. Ítélje meg, hogy a különböző esetekben milyen módon alkalmazható a tudomány és a technika, értékelje azok előnyeit és hátrányait az egyén, a közösség és a környezet szempontjából. Törekedjék a természet - és környezetvédelmi problémák enyhítésére. Legyen képes egyszerű megfigyelési, mérési folyamatok megtervezésére, tudományos ismeretek megszerzéséhez célzott kísérletek elvégzésére. Legyen képes ábrák, adatsorok elemzéséből tanári irányítás alapján egyszerűbb összefüggések felismerésére. Az eredmények elemzése után vonjon le konklúziókat. Képes legyen sebességfogalmat különböző kontextusokban is alkalmazni. Tudja, hogy a testek közötti kölcsönhatás során a sebességük és a tömegük egyaránt fontos, és ezt konkrét példákon el tudja mondani. Értse meg, hogy egy adott testet érő gravitációs vonzást a Föld (vagy más égitest) gravitációs mezője okozza. A tanuló tudja, hogy az energiával kapcsolatos köznapi szóhasználat egy rövidített kifejezési forma, amelynek megvan a szakmailag pontosabb változata is. Magyarázataiban legyen képes az energiaátalakítások elemzésére, a hőmennyiséghez való kapcsolódásuk megvilágítására. Tudja használni az energiafajták elnevezését. Ismerje fel a hőmennyiség cseréjének és a hőmérséklet kiegyenlítésének kapcsolatát. Fel tudjon sorolni többféle energiaforrást, ismerje alkalmazásuk környezeti hatásait. Tanúsítson környezettudatos magatartást, takarékoskodjon az energiával. A tanuló minél több energiaátalakítási lehetőséget ismerjen meg, és képes legyen azokat azonosítani. Tudja értelmezni a megújuló és a nem megújuló energiafajták közötti különbséget. A tanuló képes legyen arra, hogy az egyes energiaátalakítási lehetőségek előnyeit, hátrányait és alkalmazásuk kockázatait elemezze, tényeket és adatokat gyűjtsön, vita során az érveket és az ellenérveket csoportosítsa, és azokat a vita során felhasználja.

Kémia

7. osztály

- Anyagok tulajdonságai
- A levegő összetétele
- Az égés és tűzoltás
- A víz (természetes vizek szennyezése és védelme, biológiailag tiszta víz, kémiailag tiszta víz)
- Oldatok összetétele (tömegszázalék)
- Keverékek, keverékek és oldatok szétválasztása
- A víz alkotórészei, vízbontás
- Az atom és elem jele (vegyjelek)
- Az atom felépítése
- Elektronburok szerkezete
- Periódusos rendszer (főcsoportszám, periódus szám)
- Fémek és nemfémek jellemzése
- Elemmolekulák (hidrogén-, oxigén-, klór-, nitrogén molekula)
- Vegyület molekulák (víz, szén-dioxid, hidrogén-klorid, ammónia)

Digitális kultúra

1. félév

Aszámítógépéskörnyezete

- A számítástechnika története, Neumann János
- A Neumann-féle PC működési elve (processzor felépítése, feladatai, memóriák)
- Adattárolás, háttértárak szerepe és fajtái, tömörítés, archiválás (Total Commander), feltöltés, letöltés
- Bit és bájt; kettes számrendszer;
- Hálózatok méret és topológia szerinti típusai
- Informatikai kommunikációs modell

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok
- Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása
- A program megtervezése, kódolása

- Animáció
- Vezérlőszerkezetek tudatos választását igénylő blokkprogramozási feladatok megoldása

Online kommunikáció

- Az adatok védelmét biztosító lehetőségek használata az online kommunikációs alkalmazásokban
- Felhőalkalmazások, Google eszközök

Szövegszerkesztés

- Kész minta alapján szöveges dokumentumok önálló létrehozása
- Szöveges dokumentumok szerkezete, objektumok, hivatkozások
- Az információforrások etikus felhasználásának kérdései
- Élőfej és élőláb, hasáb kialakítása és formázása kép beszúrásával
- Mentés különböző formátumokba

Prezentációkészítés, Multimédia

- Több diából álló bemutató készítése tantárgyi problémával kapcsolatban
- Bemutató formázása (dia háttere, betűformázás, képek formázása, videó, hang beszúrása, animáció, áttűnés)
- Hiperhivatkozások használata
- Szöveget, táblázatot, ábrát, képet, hangot, animációt, videót tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása
- Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése
- Bemutatószerkesztési alapelvek.
- PPT bemutatása előadás formájában
- Prezentáció készítése kiselőadáshoz (a digitális kultúrához, más tantárgyakhoz, az iskolai élethez, hétköznapi problémához kapcsolódó feladat)
- Rögzített, illetve rendelkezésre álló multimédia-alapelemek: fotó, hang, video szerkesztése és felhasználása előadásokhoz, bemutatókhoz

2. félév

Excel táblázatkezelés

- A táblázatkezelő program egyszerű lehetőségeinek ismerete (a táblázat felépítése, gyorsformázása)
- A táblázat beszúrása, szöveg formázása, szegélyez és rács, háttér kialakítása, cellák beszúrása, törlése, mentés

- Képletek (automatikus újraszámítás, képlet másolása)
- A relatív, abszolút és vegyes cellahivatkozás
- Diagramok készítése (az adatok arányának és változásának szemléltetése)
- Statisztikai számításokfüggvény használatával (átlag, max, min, darab)

Történelem

A tanuló tudjon önállóan vázlatot készíteni az adott témáról.

Tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján.

Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban.

Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit.

Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban.

Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit.

Tudja egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni.

Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

Életkorának megfelelő szinten legyen képes különböző forrásokból ismeretek összegyűjtésére, osztályozására, elemzésére, a köztük lévő összefüggések keresésére és azokból következtetések levonására.

Az 1. félév minimumkövetelménye:

A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei

Fogalmak: polgárháború, nemzetállam, szabad verseny, monopólium, szociáldemokrácia, tömegkultúra.

Személyek: I. Vilmos császár, Bismarck, Lincoln, Edison, Marx.

Topográfia: Olaszország, Németország, Egyesült Államok. Évszámok: 1859 (csata Solferinónál), 1861-1865 (polgárháború az Egyesült Államokban), 1871 (a Német Császárság létrejötte).

Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon

Fogalmak: passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium, agrárország, emigráció, amnesztia, vallási egyenjogúság

Személyek: Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös József, Kandó Kálmán, Bánki Donát.

Topográfia: Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest.

Évszámok: 1867 (a kiegyezés), 1896 (a millenniumi ünnepek).

A nagyhatalmak versengése és az első világháború

Fogalmak: erőforrás, gazdasági teljesítmény, politika, állam, államforma, államszervezet, birodalom, szuverenitás, háború, hadsereg. Fogalmak: villámháború, állásháború/állóháború, bolsevik, szovjet, hátország, kétfrontos háború.

Személyek: II. Vilmos, Lenin, Wilson, II. Miklós. Topográfia: Szerbia, Szarajevó, Pétervár, Oroszország.

Évszámok: 1914. július 28. (a világháború kirobbanása), 1914-1918 (az első világháború), 1917 (az oroszországi forradalom és a bolsevik hatalomátvétel).

Európa és a világ a két háború között Fogalmak: állam, államforma, államszervezet, egyeduralkodó, demokrácia, parlamentarizmus, diktatúra, közigazgatás, birodalom, szuverenitás, békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, tözsde, részvény, gazdasági válság, békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, tözsde, részvény, gazdasági válság.

Személyek: Clemenceau, Sztálin, Roosevel, Mussolini, Hitler. Topográfia: Szovjetunió, New York. Évszámok: 1918. november 11. (az első világháború vége), 1922 (a Szovjetunió megalakulása), 1929-1933 (a nagy gazdasági világválság), 1933 (Hitler hatalomra kerülése).

Magyarország a két világháború között Fogalmak: identitás, felemelkedés, lesüllyedés, elit, középréteg, alsó réteg, életmód, város, nemzet, nemzetiség, ösztirózsás forradalom, tanácsköztársaság, vörös terror, fehérterror, kormányzópolitikai antiszemitizmus, numerus clausus, konszolidáció, revízió, zsidótörvény.

Személyek: Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál.

Topográfia: Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia.

Évszámok: 1918. október vége (az ösztirózsás forradalom), 1919. március (a Magyarországi Tanácsköztársaság kikiáltása), 1920. március (Horthy kormányzóvá választása), 1920. június 4. (Trianon), 1938 (az első bécsi döntés), 1940 (a második bécsi döntés).

A második világháború Fogalmak: tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, roma/cigány népirtás, gettó, deportálás, partizán.

Személyek: Churchill, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc.

Topográfia: Lengyelország, Sztálingrád, Don-kanyar, Normandia, Auschwitz, Berlin, Jalta, Hirosima.

Évszámok: 1939. szeptember 1. (a második világháború kirobbanása), 1941. június 22.

(Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1941. június 27. (Magyarország hadba lépése), 1941. december 7. (Pearl Harbor, az Egyesült Államok hadba lépése), 1943. január (a doni katasztrófa), 1943. február eleje (a sztálingrádi csata vége), 1944. március 19. (Magyarország német megszállása), 1944. június 6. (a normandiai partraszállás), 1944. október 15-16. (Horthy kiugrási kísérlete, Szálasi hatalomátvétel), 1945. április (a háború vége Magyarországon),

1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja).

1. A modern kor születése
  - A nemzeteszmé és a birodalmak kora
  - Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus
  - Sporttörténelem
2. A dualizmus kora
  - A modernizálódó Magyarország
  - A milleniumi Magyarország
  - Magyarország városiasodása
  - A dualizmus kora
3. Az első világháború és következményei
  - A szarajevói merénylet
  - Az első világháború és Magyarország a háborúban
  - Magyarország 1918-1919-ben
  - A román megszállás Magyarországon
  - A trianoni békediktátum
  - Az első világháború és következményei
4. Totális diktatúrák
  - A Nagy Háború utáni évtized
  - A kommunista Szovjetunió
  - A nagy gazdasági világválság
  - A nemszocialista Németország
  - Totális diktatúrák
5. A Horthy – korszak
  - A politika irányai
  - Magyarok a határon túl
  - Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés
  - Tömegtájékoztatás a Horthy – korszakban
6. A második világháború
  - Háború földön, tengeren és levegőben
  - A Holokauszt
  - Magyarország a világháború idején
  - A kiugrási kísérlet és a nyilas hatalomátvétel
  - A háború borzalmai
  - Második világháború
7. A megosztott világ
  - A hidegháború
  - Fegyverkezési verseny és űrprogram
  - A nyugat
  - A vietnámi háború
  - A megosztott világ
8. Magyarország szovjetizálása
  - A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon
  - A Rákosi – diktatúra
  - Deportálások és munkatáborok a világháború végén és békeidőben

8. évfolyam

Matematika

Gondolkodási módszerek

- Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás.
- Szövegértelmezés egyszerű esetekben.
- A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén.
- Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.

Számтан, algebra

- Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben a racionális számkörben.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása.
- Elsőfokú egyenletek megoldása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Az $ax+b$ függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.

Geometria

- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.
- Adott pont eltolása adott vektorral.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.
- Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül).

Valószínűség, statisztika

- Relatív gyakoriság.
- Leggyakoribb és középső adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban.
- Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.

Magyar irodalom

1.félév

Új művészeti törekvések

- a művekben megjelenített téma, gondolat, érzelem, hangulat azonosítása
- parafrázisok keresése, elemzése
- irányzatok: impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió
- stílusirányzatok jellemzői
- Csokonai: Tartózkodó kérelem, Tóth Árpád: Körüti hajnal, Apollinaire: Kikerics

Művek a Nyugat költőitől, íróitól és más szerzőktől

- a Nyugat című folyóirat arculata, jelentősége és alkotói
- fogalmak: áthajlás, ellentét, lírai én, önvallomás
- Ady Endre életútja és munkássága (Lédával a bálban, Őrizem a szemed, A magyar Ugaron, A föl – földobott kő)
- Juhász Gyula életútja és munkássága (Milyen volt...)
- József Attila: Tiszta szívvel
- Radnóti Miklós: Nem tudhatom

- szóképek, alakzatok, rímelés felismerése
- memoriter: Órizem a szemed, Nem tudhatom, Milyen volt..., Tiszta szívvel
- Móricz Zsigmond: Hét krajcár című novella
- *a mű értelmezési szempontjainak (az idő- és térviszonyok, a narráció sajátosságai, szerkezeti megoldások, előreutalások, késleltetések) alkalmazása; az elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet felismerése; a kisepikai műfajok rendszerezése (eredet, forma, műfaji jellemzők)*
- *az irodalom nagy témáinak: család, iskola, gyerekek és felnőttek, szegénység azonosítása;*
- *a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és megbeszélésére, véleményezésére irányuló képesség fejlesztése; erkölcsi kérdésekben való tájékozódás*
- Kosztolányi Dezső: Tükörponty

A Nyugat költői- az alapvető lírai műfajok sajátosságainak a kor alkotói műveinek megismerése, elemzése, a lírai művek beszédhelyzetének, a *megszólító-megszólított viszony* néhány jellegzetes típusának értelmezése; meghatározó motívumainak azonosítása; a zenei és ritmikai eszközök típusainak, hangulati hatásuknak elemzése, felismerése

2.félév

Regények bűvöletében

- Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig! című regényének elemzése
(A regény ideje és tere, szereplők, jellemek, cselekmény, szerkezet)

Humor az irodalomban (Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem, Örkény István: Egypercesek)

- humoreszk, a humor forrásának meghatározása
- groteszk fogalma
- a vonatkozó tankönyvi részek bemutatása

A dráma és a színház (Romeo és Júlia)

- a drámai műnem főbb jellemzőinek felismerése, a drámai szerkezet, jellem és nyelv jellemzőjének elemzése
- a drámai hősök, kapcsolataik, konfliktusaik jellemzése; szituációk és instrukciók értelmezése
- Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására.
- drámai szerkezet, felvonás, szín, prolóógus
- tragikus szerelmi motívum

Mozgóképek – és médiaismeret

Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje.

A tanév végén a tanuló legyen képes

- önálló vélemény szóbeli és/vagy írásbeli megfogalmazására az olvasott szövegek szereplőinek tetteiről, érzelmeiről, gondolatairól, a megjelenített emberi helyzetekről
- saját hibáinak felismerésére, javítására, jelenjen meg az igény ezek kiküszöbölésére gyakorlással, feladatmegoldással

Magyar nyelvtan

1.félév

Szöveg

A szóbeli szövegalkotás fejlesztése. A véleményalkotás képességének, valamint a vitakészségnek fejlesztése.

- fogalmak: beszélgetés, megbeszélés; vita, vélemény, érv, érvelés, tétel, bizonyítás, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd, sajtóműfaj, hír, tudósítás, interjú, riport, önéletrajz
- A beszélgetés és a megbeszélés sajátosságainak megismerése. A vita jellemzői; a vélemény, az érv, az érvelés fogalma. A tétel és a bizonyítás az érvelés folyamatában. A vita és a veszekedés közti különbségek felismerése. Reagálás mások véleményére kisközösségi (iskolai, családi, baráti) helyzetekben.
  - A legfőbb sajtóműfajok jellemzőinek megismerése, a tájékoztató, a véleményközlő és az átmeneti műfajok és jellemzőik. Hír, tudósítás, interjú vagy riport írása választott téma alapján.
- A szövegalkotás és a médiatudatosság fejlesztése.
- Az önéletrajz tartalmi, formai kérdéseinek megismerése, a hagyományos és a vázlatzerű önéletrajz jellemzői. A jó önéletrajz fontosságának, szerepének megbeszélése. Önéletrajzírás meghatározott formában.

A sajtó leggyakoribb műfajait: hírt, tudósítást, interjút képes felismerni, ezekhez kapcsolódó kreatív szöveget alkotni. A közéleti kommunikáció iskolai helyzeteit és műfajait: felszólalást, hozzászólást, rövid alkalmi beszédet, köszöntést, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmódot, szókincsét használja.

Különböző nézőpontú és műfajú szövegeket képes alkotni: elbeszélést, jellemzést, véleményt. Az írásban történő bemutatkozás szabályait ismeri a papíralapú és az online felületen (önéletrajz, blogbejegyzés, internetes közösségi portál). A netikett legfontosabb szabályait tudja alkalmazni.

Helyesírás értelemtükrözőtő szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban. (*másolás, tollbamondás, önálló szövegalkotás*)

Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályait alkalmazza.

A párbeszéd és az idézetek (egyenes, szabad függő, függő) írásmódját ismeri, alkalmazza. Összetett szavak helyesírásának (elválasztás) alapvető szabályait megismeri, alkalmazza.

Szóalkotási módok

A tanuló ismeri az összetett szavak fajtáit, szóalkotási módoként felismeri a képzett szót, jelentésük változásait, helyesírási szabályait. Felismeri ezeket szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben.

Képes a szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetésére.

2.félév

Összetett mondatok

Képes az egyszerű és összetett mondatok megkülönböztetésére. Felismeri az alárendelő és mellérendelő összetett mondatok közti különbségeket (tartalmi-logikai és/vagy grammatikai viszony). Ismeri az alárendelő és mellérendelő összetett mondatok fajtáit, azok elemzésének lépéseit. Mondatátalakítási gyakorlatokat végez a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban.

A magyar nyelv változása, eredete

A nyelv állandóságának és változásának jeleit képes megfigyelni különböző régi és mai szövegeken. Felismeri a szókincs változását: régi és új szavakat, kifejezéseket összehasonlít.

Képes meghatározni a magyar nyelv eredetét (finnugor rokonság), helyét a nyelvek között. Ismeri a nyelvújítás jelentőségét.

- fogalmak: alapnyelvi szavak, belső keletkezésű szavak, jövevényszavak, idegen szavak, nyelvi változás, nyelvemlékek, szövegemlékek, köznyelv, regionális köznyelv, nyelvjárás, csoportnyelv, rétegnyelv, argó, szleng

A nyelv használata

A helyzethez illő nyelvhasználat fontossága. Az érdeklődés felkeltésének és fenntartásának eszközei: túlzások, kakaofemizmusok, az érzelmi azonosulás, a műveltség, tájékozottság, szellemesség szerepe. A nyelvi stílus kialakítását befolyásoló tényezők, a megfelelő nyelvváltozatok, nyelvi stílusrétegek alkalmazása különböző élethelyzetekben. A társalgás és a nyelvi udvariasság szabályainak megismerése és alkalmazása.

Ének- zene

- Az énekes anyagból 15 szemelvényt (8 magyar népdal, 4 történeti ének, 1 műdal, 2 XX. századi zenemű főtémája) emlékeztető énekelnek kifejezően csoportban.
- A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik, többszólamú és harmonikus hallásuk, formaérzékük.
- Az új zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.
- Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.

Testnevelés és sport

- Ebben a korban a kondicionális fejlesztés egyre inkább különvlik a koordinációs képzéstől. Ezzel párhuzamosan a motiválás eszközeként a tudatosítás, az ok-okozati összefüggések feltárása, a mindennapi életben történő használhatóság megemlítése egyaránt belső motivációs többletet nyújt. A serdülőkorra tehető a mozgásszervi betegségek számának ugrásszerű növekedése. Ebből kiindulva kiemelt szerepet kell szánni a saját testtömeget felhasználó vagy kisebb súlyú eszközökkel támogatott relatíverő-növelésnek, de különösen a törzsizom erő-állóképessége javításának, valamint az aerob állóképesség fejlesztésének. A koordinációs képzés terén szenzitív időszaknak tekinthető a téri-tájékozódó és az összekapcsolási-átállási képesség fejleszthetősége. Serdülőkorban a fiúk ízületi, izomzati mozgékonyága jelentősen visszaeshet, melynek mértékét rendszeres gyakorlással mérsékelhetjük. A sportjátékok oktatásában a nagyobb létszámmal végzett játékok összetettebb taktikai lehetőségei egyre jobban kihasználhatók, miközben csoportos feladatokkal a szabálykövető magatartásforma, a társak elfogadása, az együttműködés készsége szinten realizálódhat.
- A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát intézményünkben gyógytestnevelés-óra szánt éves óraszám 25%-ában állapítjuk meg a többi témakör óraszámának terhére. A „Gyógytestnevelés” témakör óraszámát, illetve az egyes témakörök óraszámcsökkentésének mértékét a gyógytestnevelésen részt vevő tanulók betegségének, elváltozásának figyelembevételével határozza meg a gyógytestnevelő tanár.
- Félévi követelmények:
  - -helyből távolugrás
  - -1 perc alatt ugrálókötél hajtás páros lábon
  - -hátsófüggés bordásfalra időre
  - -ingafutás időre
  - -labdavezetés időre
  - -labda passz mellől a falra
  - -fekvőtámasz
  - -felülés
  - -törzsemelés
- Év végi követelmények:
  - -NETFIT felmérés
  - -távolugrás
  - -kislabdahajtás
  - -100 m síkfutás
  - -1200 m síkfutás
  - -Cooper futás
  - -vasgolyó/teremsúly 3-4 kg: súlylökés / L: 3 kg, F: 4 kg /
  - Kosárlabda:
    - -labdavezetés
    - -fektetett dobás
    - -hosszú indulás

- Röplabda:
- -alapérintések
- Kézilabda:
- -dobások, átadások, indítások, kapura lövések
- Labdarúgás:
- -rúgásfajták, kapura lövések
- -a labdajátékok szabályainak ismerete, folyamatos játék

Vizuális kultúra

Az alkotómunkához kapcsolódva műalkotások megfigyelése alapján, művészettörténeti korszakok, stílusirányzatok (különösen a 20. század irányzatai) stílusjegyeinek elemzése, összehasonlítása, művek tematikus csoportosítása (pl. műfaj, formarend, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja szerint).

Személyes véleményt kifejező elemző jellegű vizuális megjelenítés adott témában (pl. felnőtté válás, tolerancia, szorongás) a kortárs irányzatok példáinak felhasználásával.

Képek, látványok, médiaszövegek, események (pl. műalkotások, fotók, filmek, élmények, álmok, közösségi alkalmak) önálló elemzése a vizuális közlés köznapi és művészi formáinak megkülönböztetésével, illetve az elemzés eredményének, a következtetéseknek a bemutatása szöveggel és képekkel (pl. szöveg és illusztráció kapcsolatok létrehozása a szemléltetés érdekében).

A mozgókép működésének, a mozgás illúziókeltésének értelmezése kreatív feladatmegoldás érdekében (pl. fotokollázs technikával, rajzolt/fotózott zootróp-szalag készítése zootróp-dobba/hengerbe).

Mozgóképi szövegek (pl. filmetűdök, reklámok, klipek, előzetesek, animációs filmek) megfigyelése és elemzése annak tudatosítása céljából, hogy melyek a figyelemirányítás, kiemelés eszközei (legfontosabb motívumok ismétlése, közelkép, fény/szín, zenei hangsúlyok, kameramozgások, váltakozó beállítások tempója).

Napilapok, magazinok, hírportálok, címlapok és belső oldalak rendjének megfigyelése, a nyomtatott és online sajtó szövegeinek megkonstruálása során alkalmazott fontosabb figyelemvezető, kiemelő eljárások tudatosítása érdekében (pl. címrend, betűméret, tipográfia, szín és folthatások, tördelés, írott szöveg és képi illusztráció viszonya, képaláírás, linkek, felnyíló/futó ablakok, hang-és képanyagok).

A mozgóképi közlés kettős természetének, azaz egyszerre ábrázoló és reprodukáló alaptulajdonságának megtapasztalása és tudatosítása (pl. mobiltelefonnal rögzített képek vagy híradórészletek tanulmányozása alapján).

A dokumentum és a fikció fogalmának magyarázata konkrét példákon keresztül (pl. Bunuel: Föld kenyér nélkül, Tarr Béla: Hotel Magnezit).

Tárgyak, épületek összehasonlító elemzése a történeti változást vagy a földrajzi elhelyezkedést jól szemléltető szempontok szerint (pl. anyaghasználat, funkció).

Az építészet történetében megjelenő alapvető térszervezést és tömegalakítást (pl. alaprajztípusok, alátámasztó elemek, térlefedések) szolgáló építészeti megjelenések összegzése a fontosabb építészettörténeti példák alapján.

Legalább egy, közvetlen tapasztalatok útján megismerhető néprajzi tájegység (pl. Tiszántúl – pl. Jászság, Bodrogek) tárgykultúrájának (pl. épület, öltözék, használati tárgy) elemző vizsgálata és legfontosabb jegyei alapján megkülönböztetése más tárgycsoportoktól.

A továbbhaladás feltételei:

Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.

Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.

Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.

Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.

Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.

Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.

A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.

A mozgóképi közlésmód, az írott sajtóés az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.

Mozgóképi szövegek megkülönböztetése, a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.

Társzművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.

A legfontosabb kultúrák, művésztörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.

Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.

A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.

Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Élő idegen nyelv

1. Beszédértés:

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket;
- felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtet a szövegek témájára, tartalmára;
- követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- képes a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrésére az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva; egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.

2. Beszédkészség:

2.1 Szóbeli interakció

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban nyelvi szintjének és életkorának megfelelő interakciót folytat a tanult nyelvi elemek felhasználásával
- kommunikálni tud egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- kérdést tud feltenni kiszámítható, mindennapi helyzetekben, választ ad a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszédet folytat;
- megteszi az első lépéseket a célnyelv spontán módon történő használata útján;
- egyre több kompenzációs stratégiát alkalmaz tudatosan a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében;
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.

2.2 Összefüggő beszéd

A tanuló

- képes saját magáról és közvetlen környezetéről röviden, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggően beszélni;
- be tudja mutatni munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;
- el tud mesélni rövid, egyszerű történeteket;
- meg tud fogalmazni egyszerű állításokat, összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat;

- használ egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat;
- összekapcsolja a szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történéseket lineáris kötőszavakkal, és kifejezi az ok-okozati összefüggéseket;
- alkalmazza a megértést segítő legfontosabb stratégiákat;
- alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.

3.Olvasott szöveg értése:

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban megért egyszerű célnyelvi szöveget;
- megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket;
- megtalálja az alapvető információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben;
- megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, képes a szövegekből az alapvető információk kiszűrésére;
- elvégzi az olvasott szövegekre vonatkozó feladatokat;
- kreatívan használja a készségét az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez;
- egyre tájékozottabb a célnyelvi kultúráról;
- érdeklődése fokozódik a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt

4.Íráskészség:

Az egyes témakörök tanulási eredményeként a tanuló:

- az adott tématarományban létrehoz egyszerű célnyelvi szöveget;
- összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról;
- az írást kommunikációs eszközként használja az egyszerű interakciókban;
- képes a gondolatok kifejezésére egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban;
- nyelvismeretét kreatívan alkalmazza egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákban;

Ellenőrzés, értékelés:

A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:

- rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése (monológ, memoriter, beszélgetés, képleírás, szituáció)
- hosszabb szóbeli feleletek árnyalt értékelése (monológ, memoriter, beszélgetés, képleírás, szituáció, kiselőadás, projektmunka)

Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái: írásbeli házi feladat, önellenőrző feladatlap, házi dolgozat, gyakorlati feladat, projektmunka, feladatlap (nyelvtani, fordítás, olvasott szöveg értése, lyukas szöveg, szódolgozat, egyéb írásbeli röpdolgozat stb.)

Etika

Közösségeim

Milyen csoportokhoz tartozom? Mi változott ezen a téren az utóbbi időben? Milyen okai vannak a változásnak? Melyik csoporthoz mennyire kötődöm, és miért?

A mi csoportunk

Melyik csoportomban érzem a legjobban magam, és miért? Mi minden kapcsolja össze a csoport tagjait? Milyen közös tevékenységeink, jeleink, szokásaink és szabályaink vannak? Egyenrangú-e mindenki a csoportban, vagy van-e valamilyen különbség a tagok között?

Mások csoportjai

Milyen más csoportok vannak körülöttem, amelyekbe nem tartozom bele? Milyenek látom e csoportok tagjait? Mit tudok róluk? Valóban különböznek-e a tagjaik a mi csoportunk tagjaitól? Ha igen, miben? Mi az oka annak, ha valakit vagy valamilyen csoportot idegennek érzünk? Mi mindenben különbözhet tőlünk egy idegen? Válhat-e barátta, aki korábban idegen volt? Ha igen, milyen módon? Ha nem, miért nem?

Konfliktusok a csoportban

Milyen problémák és milyen konfliktusok fordulhatnak elő a csoportokon belül? Hogyan lehet ezeket megoldani, és mi történik, ha nem sikerül? Mi történik, ha valaki véletlenül vagy szándékosan kárt okoz a csoport többi tagjának? Mit fejez ki a büntetés, milyen elfogadható és el nem fogadható módjai vannak a bűnhődésnek? Mitől függ, hogy helyre lehet-e hozni a vétséget? Lehet-e valaki egyszerre két egymással vetélkedő csoport tagja? Ha igen, hogy oldható ez meg? Ha nem, miért nem?

Kulcsfogalmak/fogalmak

Csoport, közösség, összetartás, beilleszkedés, idegen, kirekesztés, általánosítás, előítélet, hiba, vétség, bűn, megbocsátás, jóvátétel, felelősség.

Biológia

- A tanuló ismerje az emberi test szerveződését, szervrendszereinek felépítését és működését.
- Tudja használni a megismerési algoritmusokat a szervek jellemzésénél.
- Ismerje és gyakorolja a mindennapokban a bőrápolás tudni és tennivalóit.
- Lássa az aktív mozgás egészség meghatározó szerepét.
- Ismerje az élelmiszerek, ételek táplálkozásbiológiai értékét, tudja használni a kalóriatáblázatot.
- Gyakorolja a mindennapi életben az egészséges táplálkozás és légzés szokásrendszerét.
- Értse az érzékszervek működését, sajátítsa el védelmük tudni és tennivalóit.
- Ismerje a nemi szervek kamaszkori változásait és a korán kezdett nemi élet veszélyeit.
- Lássa a nemi betegségek, az AIDS terjedésének veszélyét és következményeit.

- Ismerje a fogamzásgátlás formáit, az abortusz egészségi veszélyeit.
- Legyen képes az élvezeti szerek és a drogok kipróbálásának és használatának elutasítására.
- Ismerje fel a szervezetében bekövetkező elváltozásokat, az orvoshoz fordulás szükségességét és az orvosi utasítások betartásának fontosságát.
- Sajátítsa el a betegápolás és elsősegélynyújtás elemi ismereteit.

Földrajz

Első félév

TÉMAKÖR: Európaföldrajza – Kitekintés Európába

Követelmény: Európa tipikus tájainak bemutatása

Európa országai, jelentős gazdasági és kulturális központjai

A földrész részei: Dél-Európa, Észak-Európa, Kelet-Európa, Kelet-Közép-Európa, Közép-Európa, Nyugat-Európa;

Egyéb földrajzi helyszínek: Alpok, Appenninek, Appennini-félsziget, Balkán-félsziget, Balkán-hegység, Brit-szigetek, Cseh-medence, Ciprus, Dalmácia, Dinári-hegység, Duna-delta, Etna, Finn-tóvidék, Francia-középhegység, Genfi-tó, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Izland, Kárpátok, Kelet-európai-síkság, Kréta, Lengyel-alföld, Lengyel-középhegység, Londoni-medence, Mont Blanc, Morva-medence, Német-középhegység, Párizsi-medence, Pennine-hegység (Pennine), Pireneusi (Ibériai)-félsziget, Pireneusok, Skandináv-félsziget, Skandináv-hegység, Szicília, Szilézia, Urál, Vezúv.

Vízrajz: Adriai-tenger, Balti-tenger, Boden-tó, Dnyeper, Duna, Duna–Majna–Rajna vízi út, Ebro, Elba, Északi-tenger, Fekete-tenger, Norvég-tenger, Földközi-tenger, La Manche, Ladoga-tó, Odera, Olt, Pó, Rajna, Rhône, Szajna, Száva, Temze, Vág, Visztula, Volga.

Kulcsfogalmak és topográfia

agglomeráció, deltatorokolat, előregedő társadalom, Európai Unió, fjord, gazdasági szerkezetváltás, gleccser, jégkorszak, K+F (innováció), karsztvidék, „kék banán”, munkanélküliség, „napfényövezet”, tagolatlan part, tagolt part, tölcsértorkolat, vendégmunkás.

TÉMAKÖR: Afrika, Ausztrália és az évilágtenger földrajza

Követelmény: Legyen átfogó ismeretük tanult földrészek természet- és társadalom földrajzi sajátosságairól, lássak azoktérbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzitényezők életmódot meghatározó szerepét.

Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törvényszerűségeket.

Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására a tanult földrészekre vagy ország csoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban.

Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik.

Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveket, földrészeket, országokat és tipikus tájakat.

Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni.

TOPOGRÁFIA

A tanuló tudja megfogalmazni a tényleges és viszonylagos földrajzi helyzetüket, fekvésüket. Tudja megmutatni azokat különböző térképeken (falitérképen, atlaszban).

Tudja felismerni és megnevezni azokat kontúrtérképen.

Topográfiai ismeretek:

Afrika, Atlasz, Dél- és Kelet-afrikai- magasföld, Etióp-magasföld, Kongó-medence, Szahara, Szudán; Száhel. Vörös-tenger,Guineai-öböl,Kongó,Nílus,EgyiptomAlexandria,Kairó,Nigéria, Dél-afrikai Köztársaság, Ausztrália,Ausztráliai-alföld,Nagy-Artézi-medence, Nagy-Vízválasztó-hegység, Nyugat-ausztráliai-ősföld, Új-Guinea, Murray, Új-Zéland; Melbourne, Perth, Sydney

Kulcsfogalmak: Tagolatlan és tagolt partvidék; gyűrt- és röghegységrendszer, szárazföldi árokrendszer, időszakos folyó, artézi kút, tóvidék, sivatagtípus.

Emberfajta, bennszülött, éhségövezet, járvány, túllegeltetés, ökológiai katasztrófa. Gyűjtögetés, talajváltó, ültetvényes és oázisgazdálkodás, vándorló és istállózó állattartás, monokultúra

Második félév

TÉMAKÖR: Amerikaföldrajza

Követelmény: Legyen átfogó ismeretük tanult földrészek természet- és társadalom földrajzi sajátosságairól, lássak azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzitenyezőket életmódot meghatározó szerepét.

Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törvényszerűségeket.

Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására a tanult földrészekre vagy ország csoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban. Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik.

Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveget, földrészeket, országokat és tipikus tájakat. Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni.

Topográfiai ismeretek:

Andok, Appalache, Sziklás-hegység, Brazil-felföld, Mexikói-fennsík, Colorado-fennsík, Amazonas- és Mississippi- és Paraná-alföld, Préri, Floridai- és Kaliforniai-félsziget, Alaszka, Labrador- félsziget, Mexikói-öböl, Amazonas, Mississippi, Orinoco, Paraná, Nagytavak, Panama-csatorna,

Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Brazília, Mexikó, Venezuela, Brazília város, Mexikó város, Chicago, Detroit, Houston, Los Angeles, New Orleans, New York, Rio de Janeiro, San Francisco, São Paulo, Szilícium-völgy, Washington.

Kulcsfogalmak: Tagolatlan és tagolt partvidék, gyúrt- és röghegységrendszer, szárazföldi árokrendszer. Hurrikán, tornádó; vízesés. Egyoldalú gazdaság, banánköztársaság, gazdasági befolyás, bérmunka, világ cég, tudásalapú társadalom, világgazdasági nagyhatalom. Tipikus táj (ültetvény, farm, rezervátum, menekülttábor, technológiai övezet, urbanizáció, városövek, városövezet, agglomerációs zóna).

TÉMAKÖR: Ázsia földrajza

Követelmény: Legyen átfogó ismeretük tanult földrészek természet- és társadalom földrajzi sajátosságairól, lássak azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét. Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törvényszerűségeket. Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására a tanult földrészekre vagy ország csoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban. Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik.

Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveget, földrészeket, országokat és tipikus tájakat. Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni.

Topográfia:

Eurázsia, Ázsia részei, Közel- és Távol-Kelet; Arab-félsziget, Fülöp- és Japán-szigetek, Indokínai-félsziget, Indonéz-szigetvilág, Dekkán-és Közép-szibériai-fennsík, Dél-kínai-hegyvidék, Himalája, Pamír, Csomolungma, Fuji, Góbi, Hindusztáni-, Kínai- és Nyugat-szibériai-alföld, Turáni-alföld, Mezopotámia, Tajvan, Takla-Makán, Tibet, Tien-san, Urál; Fekete-, Japán- és Kaszpi-tenger, Perzsa-öböl, Aral- és Bajkál-tó, Boszporusz, Brahmaputra, Indus, Jangce, Gangesz, Mekong, Ob, Sárga, Urál-folyó, Tigris. Dél-Korea, India, Japán, Kína, Kuvait, Szaúd-Arábia, Thaiföld, Törökország; Hongkong, Kalkutta, Kanton, Mumbai, Peking, Sanghaj, Szingapúr, Szöul, Tokió, Újdelhi.

Kulcsfogalmak: Vulkáni szigetív; szélsőségesen szárazföldi terület, monszunvidék és monszunterület; mérsékelt övezeti sivatagi, forró és mérsékelt övezeti monszun éghajlat, tájfun, cunami, talajpusztulás.

Népességrobbanás, világvallás, zarándokhely. Öntözéses gazdálkodás, zöld forradalom, technológia átvitel, csúcstechnológia, informatikai társadalom

Fizika

A tanuló használja a számítógépet adatrögzítésre, információgyűjtésre.

Eredményeiről tartson pontosabb, a szakszerű fogalmak tudatos alkalmazására törekvő, ábrákkal, irodalmi hivatkozásokkal stb.

alátámasztott prezentációt.

Ismerje fel, hogy a természettudományos tények megismételhető megfigyelésekből, célszerűen tervezett kísérletekből nyert bizonyítékokon alapulnak. Váljon igényévé az önálló ismeretszerzés.

Legalább egy tudományos elmélet esetén kövesse végig, hogy a társadalmi és történelmi háttér hogyan befolyásolta annak kialakulását és fejlődését. Használja fel ismereteit saját egészségének védelmére.

Legyen képes a mások által kifejtett véleményeket megérteni, értékelni, azokkal szemben kulturáltan vitatkozni.

A kísérletek elemzése során alakuljon ki kritikus szemléletmódja, egészséges szkepticizmusa. Tudja, hogy ismeretei és használati készségei meglévő szintjén további tanulással túl tud lépni. Ítélje meg, hogy különböző esetekben milyen módon alkalmazható a tudomány és a technika, értékelje azok előnyeit és hátrányait az egyén, a közösség és a környezet szempontjából. Törekedjék a természet- és környezetvédelmi problémák enyhítésére.

Legyen képes egyszerű megfigyelési, mérési folyamatok megtervezésére, tudományos ismeretek megszerzéséhez célzott kísérletek elvégzésére.

Legyen képes ábrák, adatsorok elemzéséből tanári irányítás alapján egyszerűbb összefüggések felismerésére. Megfigyelései során használjon modelleket.

Legyen képes egyszerű arányossági kapcsolatokat matematikai és grafikus formában is lejegyezni. Az eredmények elemzése után vonjon le konklúziókat. Ismerje fel a fény szerepének elsőrendű fontosságát az emberi tudás gyarapításában, ismerje a fényjelenségeken alapuló kutatóeszközöket, a fény alapvető tulajdonságait.

Képes legyen a nyomás fogalmának értelmezésére és kiszámítására egyszerű esetekben. Tudja, hogy nem csak a szilárd testek fejtenek ki nyomást.

Tudja magyarázni a gázok nyomását a részecskéképpel.

Tudja, hogy az áramlások oka a nyomáskülönbség.

Tudja, hogy a hang miként keletkezik, és hogy a részecskék sűrűségének változásával terjed a közegben.

Tudja, hogy a hang terjedési sebessége gázokban a legkisebb, és szilárd anyagokban a legnagyobb.

Ismerje az elektromossággal kapcsolatos biztonsági szabályokat, az elektromos áramkör részeit, képes legyen egyszerű egyenáramú áramkörök összeállítására, és azokban az áramerősség mérésére.

Tudja, hogy az áramforrások mezőjének kvantitatív jellemzője a feszültség.

Tudja, hogy az elektromos fogyasztón energiaváltozás és átalakulás jön létre.

A tanuló képes legyen az erőművek alapvető szerkezetét bemutatni.

Tudja, hogy az elektromos mező bármilyen módon történő előállítására terhel a környezetet.

Kémia

- Az alábbi elemek előfordulása, előállítása, tulajdonságai, felhasználása:

hidrogén, oxigén, nitrogén, szén vas alumínium

- Az alábbi vegyületek előfordulása, előállítása, tulajdonságai, felhasználása:

víz, szén-monoxid, szén-dioxid, szénsav, kalcium-karbonát, kalcium-oxid, kalcium-hidroxid, kalcium-szulfát

Alumínium- és vas-gyártás lényege, acélgyártás

Levegő, porcelán, műanyagok, energiaforrások,

Szerves vegyületek: alkoholok, szénhidrátok, fehérjék, zsírok, olajok

Kémia a háztartásban: konyhasó, szódabikarbóna, ecetsav

Hulladékok kezelése, műtrágyák, energia kémiai tárolása

Digitális kultúra

1. félév

Algoritmizálás és blokkprogramozás, Robotika

- Az elemi adatok megkülönböztetése, kezelése és használata
- Szekvencia, elágazások és ciklusok. Egyszerű algoritmusok tervezése
- A vezérlési szerkezetek egy programozási környezetben
- Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok
- Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása
- A program megtervezése, kódolása
- Animáció, grafika programozása

- Mozgások vezérlése
- Tesztelés, elemzés
- Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
- Vezérlési feladatok megoldása objektumokkal

Online kommunikáció

- Etikus és hatékony online kommunikáció az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó csoportmunka érdekében
- Az adatok védelmét biztosító lehetőségek használata az online kommunikációs alkalmazásokban

Az információs társadalom, e-Világ

- Hogyan változtatta, változtatja meg az informatika a mindennapjainkat
- Az internet használatával kapcsolatos kihívások: számítási felhő, webáruházak
- Adatbiztonság és adatvédelem
- A szoftverek csoportosítása
- A szoftverek tulajdonjogával kapcsolatos ismeretek
- A programok telepítésével kapcsolatos tudnivalók
- Információkeresési technikák, stratégiák, többszemponú keresés
- A digitális eszközök egészségre és személyiségre gyakorolt hatásai
- Az adatbiztonság és adatvédelem tudatos felhasználói magatartásának szabályai

Szövegszerkesztés–haladószint

- Táblázatok készítése és formázása
- Adatok táblázatos elrendezése tabulátorokkal
- Szöveget, képet, ábrát, táblázatot tartalmazó dokumentumok létrehozása, formázása
- Stílus, tartalomjegyzék, előfej, élőláb, oldalszám, lábjegyzet

2. félév

Prezentációkészítés

- Adott minta és leírás alapján bemutató készítése

Exceltáblázatkezelés

- Cellaformátum
- Matematikai műveletek és képletek felírása
- Függvények alkalmazása
- Diagramok készítése, a diagramtípusok helyes alkalmazása

- A táblázatkezelő programok alkalmazása gyakorlati problémák megoldásában:
- statisztikai feladatok
- matematikai feladatok
- pénzügyi számítások
- logikai feladatok
- keresések és feltételek

A digitális eszközök használata

- Digitális eszközök és perifériáinak feladatot segítő felhasználása projektfeladatokban

Történelem

A továbbhaladás feltételei:

A diák tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani.

Tudja, mi történt Európa más régiókban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején.

Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között.

Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét.

Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.

Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani.

Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit.

Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

A világ a hidegháború idején

A tanuló ismerje a két pólus jellemzőit, mely országok vannak benne jelen.

A diákok ismerjék mi jellemző a 3. világ országaira. Mely országok találnak kiutat a nyomorból?

Milyen konfliktusok jellemezték a hidegháborút?

Milyen szerepe volt az űrversenynek a hidegháborúban?

A tanuló értse, hogy miért bomlik fel a keleti tömb.

A tanuló tudja ismertetni az európai integrációs folyamatot, annak okait, fontosabb állomásait.

Fogalmak: tervgazdaság, ENSZ, vasfüggöny, olajár-válság,

Személyek: Sztálin, Churchill, John Fitzgerald Kennedy, Nyikita Sz. Hruscsov, Leonid Brezsnyev, Mikhail Gorbacsov, Ronald Reagan,

Térkép: Vasfüggöny, keleti tömb és a nyugati tömb országai Európában, NSZK, NDK, Jugoszlávia

Évszámok: 1945., 1953., 1957., 1975., 1989., 1990., 1992.

Magyarország a szocializmus évtizedeiben

A diák ismerje a Rákosi-diktatúra kialakulását, jellemzőit.

Milyen szerepe volt Nagy Imrének az enyhülés folyamatában.

A tanuló ismerje az 1956-os forradalom kitörésének okait, eredményeit, leverését.

A tanuló ismerje a forradalom utáni megtorlásokat, a Kádár-rendszer kiépülését

A diák tudja jellemezni a Kádár-rendszert.

A tanuló ismerje, hogyan ment végbe a rendszerváltás 1989-90-ben.

Évszámok: 1949., 1953-55., 1956.10.23., 1989-90.

Személyek: Rákosi Mátyás, Kádár János, Nagy Imre, Rajk László, Király Béla, Tildy Zoltán, Nagy Ferenc, Csoóri Sándor, Orbán Viktor, Antall József,

Fogalmak: államosítás, pártállam, szocializmus, padlássöprés, ÁVH, koncepció per, BM III/III.,

A globalizálódó világ és Magyarország

A tanuló értse, hogy mit jelent a globalizáció, és milyen problémákat okoz.

A diákok ismerjék a határon túli magyarság megpróbáltatásait Trianon után, és a jelenkori helyzetüket.

A tanuló ismerje a hazai kisebbségeket.

Értsék, hogy a magyarországi államszerkezete hogyan épül fel a rendszerváltás után.

Fogalmak: alkotmány, nemzetiség, törvényhozás, végrehajtás, igazságszolgáltatás, migráció, terrorizmus, globalizáció,.